

๒๗๓.๖๘

๖๖๖๖๖

๖๖

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่าย
การเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10

ปริญญานิพนธ์

ของ

พิกุล เทพพิพิธ

3 - ๒๒.๒. 2542

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)
..... กรรมการ
(นายเกรียงศักดิ์ พราวศรี)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)
..... กรรมการ
(นายเกรียงศักดิ์ พราวศรี)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลัย)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปฐม นิคมานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2542

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์เกรียงศักดิ์ พราวศรี กรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เลวลย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ ซึ่งได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าและได้ให้คำแนะนำในการทำปริญญานิพนธ์อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. สวัสดิ์ ตี๋ชื่น ผู้อำนวยการกองส่งเสริมปฏิบัติการกรมการศึกษานอกโรงเรียน ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา และอาจารย์ เฉษฐา แซ่มประเสริฐ ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ที่กรุณาตรวจแก้แบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามเนื้อหา และให้คำแนะนำปรึกษาหาแนวทางการศึกษาวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณหัวหน้าหน่วยศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 10 ผู้อำนวยการสามัญศึกษา จังหวัด ในเขตการศึกษา 10 และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ นายอิทธิพล ทองปน ผู้อำนวยการโรงเรียนนารีนุกูล อาจารย์สำอองค์ งามวิชา อาจารย์บรรทม เครือวัลย์ อาจารย์วรรณ เทพพิพิธ และคุณประนอม พูลสวัสดิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณครอบครัวคุณศรีสฤษดิ์ คุณนงเยาว์ จันเจริญ คุณจันทร์ทิพย์ ว่องประเสริฐ คุณจันทรรจา ขอบจิต เพื่อน ๆ กญ.16 และผู้ใกล้ชิดทุกท่านที่เป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ตลอดระยะเวลาการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณค่าแห่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ แต่คุณแม่แก้ว เทพพิพิธ ร้อยโทสนั่น นามเสถียร เด็กหญิงณัฐกานต์ นามเสถียร และครู อาจารย์ทุกท่านที่เป็นผู้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ความสามารถและชี้แนะแนวทางในการศึกษามาโดยตลอด

พิกุล เทพพิพิธ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและปรัชญาการศึกษาชุมชน.....	9
แนวการจัดบริการชุมชน.....	18
นโยบายกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้บริการชุมชน.....	24
การจัดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้บริการชุมชน.....	36
ภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
สมมุติฐานการวิจัย.....	47
3 วิธีดำเนินการ.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	56

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10.....	58
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับ การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10.....	68
ตอนที่ 4 สรุปความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการให้บริการชุมชนตาม เครือข่ายการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10.....	125
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	129
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	129
ความสำคัญของการวิจัย.....	129
สมมติฐานในการวิจัย.....	129
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	129
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	130
การสร้างเครื่องมือ.....	131
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	131
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	132
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	133
อภิปรายผล.....	137
ข้อเสนอแนะ.....	155
บรรณานุกรม.....	157
ภาคผนวก.....	164
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หนังสือ ขอความร่วมมือ.....	166
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	170
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	181

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรอิสระ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน.....	56
2	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมและรายด้าน..	59
3	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยรวมและแยกเป็นรายข้อ.....	60
4	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยรวมและแยกเป็นรายข้อ.....	62
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ โดยรวมและแยกเป็นรายข้อ.....	64
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมและแยกเป็นรายข้อ.....	66
7	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	68
8	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน รายข้อ จำแนกตามอายุ	69

9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน รายข้อ จำแนก ตามอายุ	71
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ รายข้อ จำแนกตามอายุ...	73
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต รายข้อ จำแนกตามอายุ...	75
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	77
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน รายข้อ จำแนก ตามระดับการศึกษา.....	78
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน รายข้อ จำแนก ตามระดับการศึกษา.....	80
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ รายข้อ จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	82
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต รายข้อ จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	84

17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน โดยรวมและ รายด้าน.....	86
18	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน แตกต่างกัน ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน.....	87
19	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน แตกต่างกัน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน.....	88
20	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน แตกต่างกัน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ.....	89
21	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน แตกต่างกัน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	90
22	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน จำแนกเป็นรายข้อ.....	91
23	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการประสานงานเกี่ยวกับโรงเรียนให้ความ ร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการ ในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น.....	93
24	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ.....	94

25	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ จำแนกเป็นรายข้อ.....	96
26	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการพัฒนาความรู้และทักษะ เรื่อง โรงเรียนให้ความร่วมมือในกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ของประชาชนในชุมชน เช่น การสอนกลุ่มสนใจ จำแนกตามประสบการณ์ในการ บริหารงาน.....	98
27	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการพัฒนาความรู้และทักษะ เรื่อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน.....	99
28	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการพัฒนาความรู้และทักษะ เรื่อง โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ ในการบริหารงาน.....	100
29	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการพัฒนา คุณภาพชีวิต จำแนกเป็นรายข้อ.....	101
30	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อโรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผน พัฒนา จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน.....	103
31	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและราย ด้าน.....	104
32	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาด แตกต่างกัน ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน.....	105

33	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาด แตกต่างกัน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน.....	106
34	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาด แตกต่างกัน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ.....	107
35	การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาด แตกต่างกัน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	108
36	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการ ประสานงานระหว่างหน่วยงาน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	109
37	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เรื่อง โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำ แผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	111
38	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการ เป็นศูนย์กลางของชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ.....	112
39	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการเป็นศูนย์กลางของชุมชน เรื่อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับ ออกกำลังกาย จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	114
40	ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการเป็นศูนย์กลางของชุมชน เรื่อง การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	115

41 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการเป็นศูนย์กลางของชุมชน เรื่อง การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางส่งเสริมการกีฬาของชุมชนจำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	116
42 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการ พัฒนาความรู้และทักษะ จำแนกเป็นรายข้อ.....	117
43 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการพัฒนาความรู้และทักษะ เรื่อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	119
44 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใน เขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการ พัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกเป็นรายข้อ.....	120
45 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ไม่มีการปฏิบัติในบางรายการกิจกรรม.....	122
46 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด.....	125

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้.....	22
2 บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน.....	23
3 การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	27
4 การบริหารงานฝ่ายบริการเครือข่ายการเรียนรู้.....	28
5 โครงสร้างการดำเนินงานกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	43

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของประเทศ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2535 : 8) และได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่า ระบบการศึกษาจะเปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยอาศัยรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการศึกษาที่จัดตามแนวระบบโรงเรียน การศึกษาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิต (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2535 : 11) จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของชาติยังได้เห็นความสำคัญของการศึกษา เป็นการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต และในการดำเนินการในเรื่องนี้ได้มีการดำเนินงานตาม/แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7(2535 - 2539) เป็นต้นมา โดยกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษาของรัฐทุกระดับเป็นแหล่งกลางในการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยถือการพัฒนาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม อีกทั้งปัจจุบันนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพและสมรรถนะของคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานที่สำคัญต่อการแก้ปัญหาโดยรวมและการพัฒนาการศึกษาในอนาคต ซึ่งจำเป็นต้องระดมความร่วมมือจากทุก ๆ ส่วนในสังคมตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน เอกชน สถาบันต่าง ๆ ในสังคมเข้ามาร่วมจัดการศึกษา สำหรับภาครัฐจะต้องทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ และลงทุนจัดการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ และประเภทการศึกษารวมทั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้แก่ชุมชนและประชาชน(คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2540 : 56)

เพื่อสนองแนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) ที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งแนวนโยบายของรัฐบาล ซึ่งรัฐมีนโยบายเร่งพัฒนาในส่วนที่ต้องการให้ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการสมัยใหม่ โดยเน้นที่การพัฒนาคนและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ (กรมสามัญศึกษา. 2540 ก : 4) และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปฏิรูปการศึกษา กรมสามัญศึกษาจึงได้วางแนวทางการจัดการศึกษาประจำปี 2540 โดยมีนโยบายเป้าหมาย และมาตรการ ให้โรงเรียน

ดำเนินงานเครือข่ายการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้โรงเรียนประสานความร่วมมือช่วยเหลือกัน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนท้องถิ่น เอกชน หน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนและประชาชน (กรมสามัญศึกษา. 2540 ก : 14)

กรมสามัญศึกษายังได้สนองนโยบายของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยมีนโยบายบริหารโรงเรียนด้วยหลัก 3 ประการคือ (กรมสามัญศึกษา. 2540 ข : 1)

1. ให้การศึกษาเยาวชน
2. ให้ความรู้ประชาชน
3. ให้บริการชุมชน

โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนเป็นโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในหมวดที่ 6 ว่า ด้วยโรงเรียนกับชุมชนให้ถือเป็นหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชน โดยให้บริการชุมชน (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 54 - 62)

โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่บุคคลเพื่อให้บุคคลมีความรู้ความสามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่เดิมนั้นโรงเรียนจะถูกจัดไว้ให้เฉพาะบุคคลที่มีอายุในวัยเรียนเพียงกลุ่มเดียวให้เป็นผู้มีโอกาสทางการศึกษา จากแผนการศึกษาแห่งชาติที่ผ่านมาได้เน้นหนักไปทางการขยายปริมาณรับนักเรียนในระดับโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ แต่การศึกษามีได้หยุดอยู่เพียงระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษาเท่านั้น กระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตเนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งกลางของชุมชน เป็นที่รวมทรัพยากรและเป็นชุมก้ำล้งที่อาจนำไปใช้ได้อย่างเอนกประสงค์ โรงเรียนจึงกลายเป็นสถานที่ซึ่งหลายฝ่ายพยายามใช้เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ (เสรีลาชโรจน์. 2531 : 169 - 170)

กรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่ประชาชนนั้น เท่าที่ผ่านมาการบริการด้านการศึกษายังทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะประสบปัญหาหลายด้าน ทั้งงบประมาณ และบุคลากรที่จำกัด ดังนั้นจึงต้องระดมเลือกสรรทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐท้องถิ่น เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทุกฝ่ายได้ร่วมรับภาระทางการศึกษา และเนื่องจากการศึกษาเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคล ฉะนั้นสถานศึกษาในระบบควรเปิดกว้างสำหรับคนทุกกลุ่ม อายุ ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด นอกจากนั้นสถานศึกษาในระบบอาจจะจัดหลักสูตรพิเศษประเภท ไม่ต้องมีประกาศนียบัตรไว้สำหรับประชาชนภายนอกเข้าเรียนหรือฝึกอบรมด้วย เช่น โรงเรียนอาจมีครูที่มีความสามารถด้านดนตรี ศิลปะวิชาช่างบางประเภท และการเกษตร ซึ่งนอกเหนือจากจะฝึกอบรมนักเรียน

หลักสูตรภาคปกติแล้ว อาจเปิดรับบุคคลภายนอกเข้ามาเรียนวิชาดังกล่าวในโรงเรียนด้วย นอกจากนี้อาจจะร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การให้ชุมชนเข้าใช้สถานที่เพื่อการประชุม การจัดงานประเพณีศิลปวัฒนธรรม การใช้ห้องสมุด หรือการจัดครูอาจารย์ และนักเรียนไปให้ความรู้แก่ประชาชนนอกสถานที่ การแนะนำอาชีพ การเผยแพร่ความรู้ทางโสตทัศนศึกษา เป็นต้น (สุนทร สุนันท์ชัย. 2526 : 12 - 16)

โกวิท วรพิพัฒน์ (2533 : 17) กล่าวถึง การศึกษาว่า "ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ หรือการศึกษาแบบปกติวิสัยการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน ต่างให้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากได้มีการจัดการที่เหมาะสม โดยสามารถดำเนินการประสานสัมพันธ์ระหว่างระบบทั้ง 3 ระบบ เนื่องจากแต่ละระบบมีจุดเด่นและจุดด้อยที่สามารถนำมาเสริมซึ่งกันและกันได้ และผลจากการประสานสัมพันธ์จะก่อให้เกิดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมและสมบูรณ์ขึ้น การศึกษาที่สมบูรณ์ย่อมก่อให้เกิดผลในทางการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม บุคคล สิ่งแวดล้อม และด้านอื่น ๆ"

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเป็นองค์การที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐ จึงมีรูปแบบเป็นองค์การตามระบบราชการที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษา ในการปฏิบัติการกิจการการศึกษาโดยมีหน้าที่หลักคือการสอนและอบรมนักเรียนตามหลักสูตร สำหรับหน้าที่ให้ความรู้แก่ประชาชนและให้บริการชุมชนนั้น เป็นการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งดำเนินการในลักษณะเป็นศูนย์กลางของชุมชน ทั้งในการให้บริการข่าวสารข้อมูล และเป็นแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

การดำเนินงานตามนโยบายเครือข่ายการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ปี พ.ศ.2540 ของโรงเรียนมัธยมศึกษานั้นน่าจะแตกต่างกันตามศักยภาพความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในชนบทที่ห่างไกลตัวเมือง และมักเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ทำงานเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดใหญ่แบบย่อส่วน ดังนั้น หากได้มีการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงหรือพัฒนางานเครือข่ายการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การประสานงานระหว่างหน่วยงาน (2) การเป็นศูนย์กลางของชุมชน (3) การพัฒนาความรู้และทักษะ (4) การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพราะบุคคลดังกล่าวมีบทบาทหน้าที่ในการวางแผนพัฒนา

โรงเรียน กำหนดความต้องการวิธีการในการปรับปรุงโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย ปฏิรูปการศึกษา และเป็นตัวแทนของชุมชนในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อจะได้ นำผลของการศึกษาค้นคว้ามาใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดทั้งยังเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนตามแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ประจำปี 2540 ในนโยบาย ข้อที่ 8 เครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งส่งเสริมให้โรงเรียนประสานความร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ท้องถิ่น เอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนและประชาชน อีกทั้งยังเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษานอกระบบซึ่งเป็นการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมให้กับประชาชนอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยจำแนกตามตัวแปรคือ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
2. ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดนโยบายและวางแผนดำเนินงานตามเครือข่ายการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา
3. ใช้เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำไปเป็นแนวทางพิจารณาดำเนินการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้งานเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผลของการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ต่อกรมสามัญศึกษาในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามเครือข่ายการเรียนรู้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. เนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การประสานงานระหว่างหน่วยงาน (2) การเป็นศูนย์กลางของชุมชน (3) การพัฒนาความรู้และทักษะ (4) การพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 387 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจากกลุ่มประชากร ตามข้อ 2 โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 247 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ จำแนกเป็น

4.1.1 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 45 ปี
- 2) 45 ปี ขึ้นไป

4.1.2 ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

4.1.3 ประสบการณ์ในการบริหารงาน (ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ)

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5 - 10 ปี
- 3) สูงกว่า 10 ปี

4.1.4 ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน

- 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
- 2) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง
- 3) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ใน 4 ด้านคือ

4.2.1 การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

4.2.2 การเป็นศูนย์กลางของชุมชน

4.2.3 การพัฒนาความรู้และทักษะ

4.2.4 การพัฒนาคุณภาพชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีต่อการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งจำแนกเป็น 4 ด้าน คือ (1) การประสานงานระหว่างหน่วยงาน (2) การเป็นศูนย์กลางของชุมชน (3) การพัฒนาความรู้และทักษะ (4) การพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. การบริการชุมชน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่หรือการแสดงออกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จัดขึ้นเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

3. เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึงรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางดำเนินกิจกรรมในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่งเสริมให้โรงเรียนมีการเชื่อมโยงประสานความสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนท้องถิ่น เอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน และประชาชน ซึ่งประกอบด้วยแนวทางดำเนินกิจกรรม 4 ประการดังนี้

✓ 3.1 การประสานงานระหว่างหน่วยงาน หมายถึง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือกันในด้านวิชาการ บุคลากร อาคารสถานที่ และทรัพยากรอื่น ๆ รวมทั้งมีเครือข่ายเชื่อมโยงร่วมมือช่วยเหลือระหว่างหน่วยงานในสังกัดกรมสามัญศึกษา วัด ชุมชน เอกชน องค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย

3.2 การเป็นศูนย์กลางของชุมชน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่โรงเรียนเป็นแกนกลางในการประสานความร่วมมือ ให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ได้แก่ การเป็นศูนย์กลางของการให้บริการข่าวสารข้อมูล สารสนเทศ และการบริการด้านอื่น ๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด การเป็นแหล่งความรู้ตลอดจนเป็นสถานที่สำหรับการออกกำลังกาย เล่นกีฬา นันทนาการ การจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ของชุมชน เช่น การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย การจัดการแข่งขันกีฬาในชุมชน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีของท้องถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การจัดงานประเพณีในท้องถิ่น

3.3 การพัฒนาความรู้และทักษะ หมายถึง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนหรือการประสานกับหน่วยงาน ชุมชน เอกชน ในการจัดบริการข่าวสารความรู้ประสบการณ์ด้านต่างๆ ในลักษณะการจัดแหล่งเรียนรู้ และให้บริการการศึกษาแก่ชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ส่งเสริมและให้ความรู้ด้านวิชาสามัญ วิชาชีพ ให้บริการยืมหนังสือในห้องสมุด เป็นสถานที่จัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพตลอดจนให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน จัดบริการแนะแนวให้ความรู้แก่ชุมชนหลาย ๆ ด้านเท่าที่โรงเรียนจะทำได้ เช่น ด้านการเกษตร ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็นซึ่งประชาชนควรรู้ ตลอดจนการส่งเสริมทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ ทักษะในการริเริ่มการประดิษฐ์ การใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่อช่วยเพิ่มผลผลิต และกิจกรรมส่งเสริมทักษะด้านประชาธิปไตย เช่น การลงคะแนนเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น

3.4 การพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนจัดและร่วมกิจกรรมกับชุมชน ให้ความรู้ด้านอาชีพ ส่งเสริมให้ชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ อาชีพของท้องถิ่นและช่วยพัฒนาอาชีพเดิมของประชาชนให้ดีขึ้น เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ การจัดครูสอนอาชีพไปให้ความรู้แก่ประชาชน การเป็นแกนนำในการจัดตั้งกลุ่มสนใจในอาชีพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตในท้องถิ่น เช่น การจัดนิทรรศการส่งเสริมอาชีพโดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้และแนะนำด้านอาชีพต่าง ๆ แก่ชุมชน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนซึ่งจะนำมาถึงการอยู่ดีกินดี ตลอดจนมีการประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อให้ความรู้ในการดูแลส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสภาพความเป็นอยู่และสุขนิสัยที่ดีขึ้น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ด้านโภชนาการ การป้องกันโรคเอดส์ และการป้องกันสารเสพติดให้โทษ ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลการดำรงชีวิตที่ดีของประชาชน

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษา ในตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

5. โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษาใน 8 จังหวัด ดังนี้คือ อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ นครพนม มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ

6. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง เกณฑ์การกำหนดประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ซึ่งแบ่งขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 3 ประเภท โดยอาศัยจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ดังนี้

- 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน
- 2) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน ระหว่าง 500 - 1,499 คน
- 3) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดแนวปฏิบัติ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามลำดับ และมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดและปรัชญาการศึกษาชุมชน
2. แนวการจัดบริการชุมชน
3. นโยบายกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อให้บริการชุมชน
4. การจัดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้บริการชุมชน
5. ภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและปรัชญาการศึกษาชุมชน

การศึกษาชุมชนเป็นแนวคิดหนึ่งในการจัดการศึกษา โดยถือว่าการศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับคนในชุมชน และถือว่าสังคมต้องมีส่วนร่วมและสามารถเกี่ยวข้องในกระบวนการศึกษาทั้งหมด ดังนั้นถ้าจะยอมรับว่าโรงเรียนเป็นของทุกคน เราต้องมองกว้างไกลออกไปว่าโรงเรียนสามารถสนอง หรือให้บริการคนในชุมชนอีกหลายทาง นอกเหนือไปจากการให้การศึกษารวมชน โรงเรียนซึ่งมีหน้าที่จัดการเรียนการสอน และให้บริการทางการศึกษาจะนำทรัพยากรความรู้ตลอดทั้งความชำนาญในด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนทั้งที่ใช้อยู่แล้ว แต่ยังไม่ใช้เต็มที่หรือยังไม่เคยนำออกมาใช้เลย ออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากขึ้น และพร้อมที่จะใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้นด้วย การจัดการศึกษาชุมชน ถือว่าการเรียนรู้เป็นประสบการณ์และความต้องการต่อเนื่องไปตลอดชีวิต การศึกษาชุมชนเป็นวิธีการอันหนึ่งในการพัฒนาสมาชิกของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น โดยถือว่าทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนำมาใช้ในการแก้ปัญหาชุมชนโรงเรียนสามารถให้บริการการศึกษาชุมชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (เสาวนีย์ เสนาสุ. 2529 : 9)

1. การนำทรัพยากรและความสามารถของคนในชุมชนมาใช้ให้มากขึ้น

2. การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการหาโอกาสเพิ่มพูนความรู้สำหรับสมาชิกในชุมชนทุกกลุ่มอายุ
3. การนำเอาวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนอาคารสถานที่ของการศึกษาและที่อยู่ในชุมชนมาใช้ให้มากขึ้น
4. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนชุมชน
5. การประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
6. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องในการตัดสินใจในการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

นิยม บุญมี (2533 : 97) ได้เสนอแนวคิดการศึกษาชุมชนว่า การให้การศึกษาแก่ชุมชนเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา เพราะการให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงจากการไม่รู้ไปสู่การมีความรู้ มีความฉลาด และพร้อมที่จะปรับปรุงตนเองเกิดความเจริญรุ่งเรืองได้ รูปแบบการให้การศึกษาแก่ชุมชนควรเป็นการให้ศึกษานอกระบบ หรือการให้การศึกษาผู้ใหญ่ กลุ่มเป้าหมายของบุคคลในชุมชนที่จะให้การศึกษาส่วนมากจะเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจบการศึกษาภาคบังคับ และละทิ้งการเรียนในระบบมานานแล้ว เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างสัมฤทธิ์ผลจะต้องให้ความรู้แก่เขาอย่างมีสาระสำคัญ มีเป้าหมายชัดเจน มีประโยชน์ที่เขาสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตหรือประกอบอาชีพได้ รูปแบบของการศึกษาที่ควรจะปฏิบัติคือ

1. สอนเป็นรายบุคคล
2. สอนเป็นกลุ่มด้วยการสาธิตปฏิบัติการจัดนันทนาการพาไปทัศนศึกษาหาประสบการณ์ตรง
3. สอนโดยผ่านสื่อ เช่น ทางวิทยุกระจายเสียงในหมู่บ้าน โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ไปสเตอร์

โดยสรุป การศึกษาชุมชน เป็นการศึกษาที่ประชาชนทุกเพศทุกวัยร่วมมือกันใช้โรงเรียนและทรัพยากรในชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชน กลุ่มคนและตนเองในด้านต่าง ๆ คือ ด้านชุมชน ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านนันทนาการ ด้านทักษะวิชาชีพ และด้านวิชาชีพอาจจัดรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มหรือสอนโดยผ่านทางสื่อเป็นต้น

แนวทางการจัดการศึกษาแก่ชุมชน

การศึกษาชุมชนเป็นการจัดเพื่อประชาชนซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงมีหลายหน่วยงานรวมทั้งองค์กรเอกชนร่วมกันจัด แต่ละหน่วยงานมีแนวทางการจัดการศึกษาดังต่อไปนี้

1.) กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งหมายถึง การจัดกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกโรงเรียนปกติ โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการเป็นประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ในการเรียนที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ มีหลักสูตร เวลาเรียน มีการลงทะเบียน มีการประเมินผลเพื่อรับประกาศนียบัตร ไม่จำกัดอายุ เป็นการเรียนนอกโรงเรียน เน้นการเรียนเรื่องที่เป็นสภาพปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน มีเวลาเรียนที่ไม่แน่นอน มีการจัดกิจกรรมการศึกษาที่สำคัญ ๆ ดังนี้

(1) การจัดการศึกษาสายสามัญ ได้แก่ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(2) การจัดการศึกษาสายอาชีพ ได้แก่ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ หลักสูตรอาชีพระยะสั้น กลุ่มสนใจ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทางไกล

(3) การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ การจัดการศึกษาของห้องสมุดประชาชนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และศูนย์การเรียนรู้

รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนดรูปแบบของการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่สำคัญ 5 รูปแบบ เพื่อใช้เป็นยุทธวิธี หรือแนวทางในการจัดและส่งเสริมกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตของหน่วยงาน ในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนและเครือข่าย ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 199 - 201)

รูปแบบที่ 1 การจัดกิจกรรมที่จัดโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1.1) การจัดบริการการศึกษานอกโรงเรียน (Nonformal Education Program)
- 1.2) การจัดบริการการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education Program)

รูปแบบที่ 2 การจัดกิจกรรมที่เป็นความร่วมมือระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียน กับหน่วยงานอื่น ประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ

2.1) ด้านการศึกษานอกโรงเรียน

(1) ด้านการศึกษานอกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญและหน่วยงานอื่นจัดการศึกษาสายอาชีพ โดยนำผลการเรียนวิชาชีพนมาเทียบโอนเพื่อจบหลักสูตร รับประกาศนียบัตร การศึกษาระดับ ป. 6 ,ม.3 ,ม. 6 และปวช. ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

(2) กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ และหน่วยงานอื่นจัดการศึกษาสายอาชีพ และวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยมีการนำเอาผลการเรียนวิชาอาชีพและวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตมาเทียบโอนเพื่อจบหลักสูตร รับประกาศนียบัตร การศึกษาระดับป.6, ม.3, ม.6.และปวช. ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.2) ด้านการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นกิจกรรมที่เป็นความร่วมมือระหว่างกรมการศึกษานอกโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการให้บริการการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การแลกเปลี่ยนเอกสาร สื่อ และข้อมูลต่าง ๆ และการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อการให้ความรู้และข่าวสารข้อมูล เป็นต้น

รูปแบบที่ 3 การจัดกิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) และหน่วยงานอื่นจัดทำเนื้อหา (Contents) ที่มีความชำนาญการตามบทบาทหน้าที่ และภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ มี 2 ลักษณะ คือ

3.1) การจัดในลักษณะการศึกษานอกโรงเรียน (Nonformal Education) ซึ่งจะได้รับวุฒิปัตร

3.2) การจัดในลักษณะการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ซึ่งไม่มีวุฒิปัตร

รูปแบบที่ 4 การจัดกิจกรรมที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเสริมการศึกษาตามหลักสูตรของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

รูปแบบที่ 5 การจัดกิจกรรมการส่งเสริม การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล และการรับรองมาตรฐานบุคคลกิจกรรมผลงาน และหน่วยงานที่จัดบริการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อมีการเผยแพร่ความรู้ และการขยายการบริการ การดำเนินงานการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพแพร่หลายและกว้างขวาง

กรมสามัญศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะ การให้ความร่วมมือ เชื่อมโยงสัมพันธ์ และประสานงานในการ

ดำเนินงานเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียน โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด กรมสามัญศึกษาจัดเป็นเครือข่ายของการศึกษานอกโรงเรียนที่สำคัญ และมีบทบาทเป็นหน่วย จัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เป็นศูนย์การเรียนรู้และแหล่งความรู้สำหรับหมู่บ้าน ให้การ สนับสนุนทางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น เปิดโอกาสให้ชุมชนได้อาศัยใช้อาคารสถานที่ สรรพกำลัง และทรัพยากรของโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมการศึกษา ตลอดจนการรับบทบาท เป็นผู้จัดการส่งเสริมและประสานงานให้เกิดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

2.) หน่วยงานอื่น ๆ

2.1) หน่วยงานภาครัฐ

ในการจัดการศึกษาของไทย จะมีหน่วยงานรับผิดชอบกระจายอยู่ในหลาย กระทรวงทบวงกรม แต่จะมีกระทรวงหลักที่รับผิดชอบจัดการศึกษาที่สำคัญ ๆ อยู่ 2 กระทรวง คือ กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งรับผิดชอบการจัดการ ศึกษา ระดับพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ กับทบวงมหาวิทยาลัยที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษาส่วนกระทรวงอื่น ๆ รับผิดชอบจัดการศึกษาโดยไม่ถือเป็นภารกิจหลัก และมีบทบาท ที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 43 - 45)

2.1.1 สำนักนายกรัฐมนตรี จัดกิจกรรมให้การศึกษาแก่เยาวชน และสตรี ในรูปแบบการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เสริมสร้างเอกลักษณ์ไทยและการคุ้มครองผู้บริโภค

2.1.2 กระทรวงกลาโหม จัดกิจกรรมให้ความรู้วิชาสามัญ และวิชาให้แก่ ทหารกองประจำการ และครอบครัวทหาร

2.1.3 กระทรวงมหาดไทย จัดกิจกรรมการให้ความรู้วิชาสามัญ และ วิชาชีพให้แก่ท้องถิ่นเช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้นำชุมชน ผู้ดูแลเด็กเล็ก เด็ก เยาวชนในเขตชุมชน และผู้ต้องขังในทัณฑ์สถาน

2.1.4 กระทรวงสาธารณสุข จัดกิจกรรมการให้ความรู้วิชาสามัญ และวิชา ชีพให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ผสส. อสม. และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ข้าราชการข้อมูลแก่ประชาชน

2.1.5 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดกิจกรรมการให้ความรู้วิชาสามัญ และวิชาชีพส่งเสริมการเกษตร การปรับปรุงพื้นที่การเกษตร เขตป่าไม้ และประมง ให้แก่ ยุวเกษตรกร เกษตรกรและประมง

2.1.6 กระทรวงอุตสาหกรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนภาคอุตสาหกรรม และประชาชนทั่วไป

2.1.7 กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดกิจกรรมพัฒนาฝีมือ แรงงานฝึกอาชีพในชนบท ทดสอบฝีมือแรงงาน สงเคราะห์เด็กและเยาวชนฟื้นฟูสมรรถภาพคน

พิจารณาสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่งสงเคราะห์บุคคลบางประเภท บริการชุมชน พัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา เกษตรในที่สูง คุ่มครองดูแลแรงงานในสถานประกอบการ ส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน แก้ไขปัญหายาเสพติด พัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคง

2.1.8 กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดกิจกรรมการให้การศึกษา โดยจัดกิจกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น ให้ความรู้การใช้สารพิษอย่างถูกต้องปลอดภัย ควบคุมมลพิษ ถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม วิจัย และฝึกอบรมด้าน สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม งานส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

2.1.9 กระทรวงพาณิชย์ จัดกิจกรรมให้การศึกษาพาณิชย์ในประเทศ เพื่อ เพิ่มรายได้แก่ราษฎรในชนบท งานส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ

2.1.10 กระทรวงคมนาคม จัดกิจกรรมการให้การศึกษาเพื่อความปลอดภัยในการจราจรและยกระดับความรู้ของผู้ขับขี่รถ เรือ และพนักงานบริการภายในรถเรือให้มี ความรู้สูงขึ้น

2.1.11 กระทรวงการต่างประเทศ จัดกิจกรรมการให้การสนับสนุนการให้ โอกาสทางการศึกษาแก่คนไทยในต่างประเทศ

2.1.12 กระทรวงการคลัง จัดกิจกรรมการให้การศึกษาต้องการให้สินเชื่อ แก่เกษตรกรสำหรับประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ ตลอดจนถ่ายทอดวิชาการ เกษตรแผนใหม่ในด้าน การผลิต การเก็บเกี่ยว และการจัดการไร่นา

2.1.13 ทบวงมหาวิทยาลัย จัดกิจกรรมให้บริการวิชาการ (วิชาสามัญ/ วิชาชีพ) แก่ประชาชนงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน

2.2) หน่วยงานองค์กรภาคเอกชน

ปัจจุบันนี้สมาคมมูลนิธิ ชมรม องค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ และองค์กร เอกชน เพื่อพัฒนาเป็นจำนวนมากจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้งเพื่อบริการแก่สมาชิก และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมที่จัดขึ้นมีจุดเด่นที่รูปแบบ ซึ่งมีความริเริ่มคล่องตัว และ สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง การสนับสนุนองค์กรเอกชนในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนนอกจากเป็นการขยายขอบเขตบริการให้ทั่วถึงยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการเรียนการสอน ในงานการศึกษานอกโรงเรียนในส่วนรวม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 15)

2.3) สถาบันทางสังคม เช่น สถาบันทางศาสนาทุกแห่ง ล้วนเป็นแหล่งความรู้ที่มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมความรู้สึกรักนึกคิด ปลูกฝังความรู้สึกรักความเข้าใจตลอดจนเปลี่ยน พฤติกรรมของประชาชนอยู่แล้ว จึงมีความพร้อมและศักยภาพสูง ที่จะจัดการศึกษาในรูปแบบ

ต่าง ๆ ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมการศึกษาที่ชุมชนและหน่วยงานภายนอกจัดขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 12)

3.) สถานที่ศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจทางการศึกษา โดยมีหน้าที่หลัก คือ การสอน และการอบรมนักเรียนตามหลักสูตร หน้าที่ของการศึกษาตลอดชีวิตของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของโรงเรียนดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2525 : 4 - 6) ได้กำหนดหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

1. สอนและอบรมนักเรียน หมายถึง สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในสถานที่และนอกสถานที่ โดยโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยให้สอดคล้องกับท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน อบรมนักเรียนให้เกิดความสำนึกในการช่วยตนเอง และการพัฒนาชุมชน

2. สอนประชาชน หมายถึง การให้ความรู้ทั่วไปและวิชาชีพ รวมทั้งจริยธรรม และคุณธรรม โดยโรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นเพื่อให้สามารถเป็นแบบอย่างในด้านวิชาชีพและพัฒนาความรู้ให้แก่ประชาชน ในขณะที่เดียวกันก็ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียนไปช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัว หากโรงเรียนมีศักยภาพพอ ก็อาจจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชนโดยตรงได้ทั้งนี้โดยมุ่งให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้ มีความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน

3. การบริการชุมชน หมายถึง การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยโรงเรียนควรใช้ทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ช่วยเหลือและร่วมมือกับชุมชนหรือประสานงานกับหน่วยงานอื่น จัดบริการพัฒนาชุมชน เพื่อช่วยให้ประชาชนได้รับความสะดวก อยู่ดีกินดี และให้ประชาชนรู้จักตนเอง

สะอาด ธรรมวัตร (2529 : 10 - 11) กล่าวว่าภารกิจของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนนักเรียน และการให้บริการชุมชน โดยมีภารกิจในการพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้สามารถปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีหน้าที่สร้างสรรค์ความรู้ทางวิชาการให้บริการแก่สังคมทำนุบำรุงวัฒนธรรม ตลอดจนทำหน้าที่เป็นผู้นำช่วยเหลือสังคม เพื่อให้สังคมได้พัฒนาขึ้นในทุกด้าน

กรมสามัญศึกษา ได้ประกาศทิศทาง ในการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษา แห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงาน สังกัดกรมสามัญศึกษา ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2531 สรุปความเชื่อ ดังนี้

1. กรมสามัญศึกษาเชื่อว่า นักเรียนเป็นหัวใจของการศึกษา
2. กรมสามัญศึกษาเชื่อว่า บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน จะมีส่วน สร้างความคิด จิตใจและคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้
3. กรมสามัญศึกษาเชื่อว่าโรงเรียนที่ดีจะต้องไม่แปลกแยกจากชุมชน
4. กรมสามัญศึกษาเชื่อว่า การนิเทศติดตามผล การสนับสนุนจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูง

จากประกาศทิศทางในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ฝ่ายนิเทศงานบริหาร หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2531 : 10 - 11) ได้วิเคราะห์และนำแนวปฏิบัติตาม ความเชื่อของกรมสามัญศึกษา เพื่อให้ความเชื่อของกรมสามัญศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ และ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดแนวการบริหารความเชื่อข้อที่ 3 โรงเรียนที่ดีต้องไม่ แปรกแยกจากชุมชน คือ โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิด และหรือร่วมแก้ ปัญหาของชุมชนด้วยและโรงเรียนควรใช้ทรัพยากรของชุมชนในการเรียนการสอน ในหลาย เรื่องควรใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนและในหลายกรณี ควรเชิญผู้รู้ต่าง ๆ ของชุมชนให้ความรู้แก่นัก เรียนและร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนด้วย เช่น

1. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ร่วมคิดและ / หรือร่วมแก้ปัญหาชุมชน
  - 1.1 มีโครงการพัฒนาและให้ความรู้แก่ชุมชน
  - 1.2 มีส่วนร่วมในงานประเพณีและพัฒนาสาธารณสถาน
  - 1.3 มีผู้รับผิดชอบประสานงานกับชุมชน
  - 1.4 มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบัน ร่วมคิดวางแผนและแก้ปัญหาชุมชน
  - 1.5 มีการบริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
2. โรงเรียนใช้ทรัพยากรและวิทยาการจากชุมชน
  - 2.1 มีการเชิญบุคลากรในชุมชนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
  - 2.2 มีการจัดหาทุนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา
  - 2.3 มีกรรมการศึกษา/ผู้อุปการะโรงเรียน
  - 2.4 กรรมการศึกษา/ผู้อุปการะโรงเรียนมีส่วนวางแผนดำเนินการของโรงเรียน
  - 2.5 มีการสำรวจและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน
  - 2.6 มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน

ลัดดา เสนาะพิณ (2527 : 22) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถาบันหรือหน่วยงานทางสังคมที่จัดตั้งขึ้นตามความต้องการหรือความจำเป็นทางสังคม โดยมีเป้าประสงค์ร่วมกันที่จะใช้โรงเรียนเป็นองค์กรในการให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชน และสมาชิกของชุมชน ดังนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาคือ สถาบันที่ถูกตั้งขึ้น เพื่อสนองความต้องการของสังคมในการให้บริการด้านการศึกษา

แนวการจัดและการประสานงานของผู้เกี่ยวข้องตามแนวคิดและปรัชญาการศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2525 : 13) เสนอแนะวิธีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน ซึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินได้ 3 วิธี คือ

1. โรงเรียนจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนเอง ได้แก่ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนหรือกิจกรรมเพื่อการบริหารชุมชน เช่น การให้ข่าวสารต่าง ๆ การส่งเสริมความรู้วิชาสามัญ ความรู้ทั่วไปและอาชีพและการบริการชุมชนในด้านอื่นๆ
2. โรงเรียนจัดผสมผสานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพราะมีกิจกรรมบางอย่างที่โรงเรียนไม่สามารถจัดทำตามลำพังตนเองได้ แต่สามารถที่จะทำในรูปของการบูรณาการ ความร่วมมือผสมผสานกับหน่วยงานอื่นจัดกิจกรรมนั้นขึ้น เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานอนามัยด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน เป็นต้น
3. โรงเรียนประสานเพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมให้หน่วยงานอื่นจัดขึ้น เนื่องจากกิจกรรมบางอย่างเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้แรงงานมาก ทุนทรัพย์มาก หรือจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรก็สนับสนุนให้สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท และประชาชนช่วยกันพัฒนา เป็นต้น

สุภรณ์ ศรีพหล (2526 : 300 - 301) ได้เสนอว่า โรงเรียนควรหน้าที่ ที่สำคัญต่อชุมชน ดังนี้

1. การจัดโปรแกรมการศึกษาเพื่อชุมชน โดยประสานงานของความร่วมมือจากหน่วยราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือโรงเรียนดำเนินการเอง จัดสอนหลักสูตรอาชีพระยะสั้นแบบห้องเรียนหรือแบบกลุ่มสนใจ เพื่อให้ประชาชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ

2. ให้ความสำคัญสนับสนุนช่วยเหลือการพัฒนาชุมชน จัดทำโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ตลอดจนเข้าร่วมโครงการพัฒนาเหล่านั้น

3. การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนจะต้องหาวิธีนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายร่วมดำเนินกิจกรรม แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการจัดโรงเรียน และจะต้องส่งเสริมความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และบริการต่าง ๆ

เสาวนีย์ เสนาสุ (2529 : 19) ได้แสดงทัศนะว่า ผู้ประสานงานการศึกษาชุมชนก็คือโรงเรียนนั่นเอง เนื่องจากโรงเรียนมีอาคารสถานที่และมีบุคลากรมากจึงอาจจะช่วยศึกษาปัญหาและศึกษาแหล่งบริการด้วยการช่วยประสานงานเพื่อลดปัญหา และทำให้แหล่งบริการการศึกษาชุมชนได้ประสานงาน และร่วมมือกันโดยบทบาทที่สำคัญของโรงเรียนคือ ต้องเป็นตัวกระตุ้นหรือเร่งปฏิกิริยาทำหน้าที่คล้ายเป็นนายหน้าหรือคนกลางที่จะโยงปัญหาและแหล่งบริการชุมชน ประสานงานกันเพื่อให้ทราบและเข้าใจปัญหาร่วมกันจะทำให้การประสานงานและการให้บริการการศึกษาชุมชนดีขึ้น

แนวการจัดบริการชุมชน

ในยุคที่การร่วมมือและการแข่งขันระหว่างประเทศเป็นไปอย่างรุนแรงและรวดเร็วในขณะเดียวกันก็เกิดวิกฤตการณ์ในด้านต่าง ๆ ขึ้นอย่างมากมายนั้นจำเป็นที่รัฐจะต้องมีวิธีการพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นที่ยอมรับชัดแล้วว่า การจัดการศึกษาจะเป็นแนวทางที่มีค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพประชากร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 17)

1. การจัดบริการชุมชน

กิจกรรมเป็นสื่อกลางที่ทำให้ครูได้ใกล้ชิดกับเด็กผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน เป็นการถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนปลูกฝังนิสัยที่ดีงามแก่เด็ก ซึ่งเด็กจะนำเอาสิ่งดีงามไปประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างแก่สังคมและชุมชนที่อาศัยอยู่ การจัดกิจกรรมบริการชุมชนของโรงเรียนนั้นสามารถดำเนินการได้หลายทาง การจัดกิจกรรมบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะชุมชนเข้าสู่โรงเรียนในแง่ของการดึงชุมชนเข้ามาอาจจะจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นท้องถิ่นในโครงการเยี่ยมโรงเรียน เช่น จัดนิทรรศการ จัดละครให้โรงเรียนได้แสดง ตลาดนัดผลผลิตสหกรณ์โรงเรียน

2. ลักษณะโรงเรียนออกสู่ชุมชน ซึ่งหลายโรงเรียนกำลังทำอยู่สามารถช่วยท้องถิ่นในแง่การแนะนำในเรื่องความรู้ต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจัดกลุ่มสนใจต่าง ๆ (บรรจง พงศ์ศาสตร์. 2521 : 12)

ก้อ สวัสดิพานิชย์ (2524 : 1 - 4) ได้กล่าวถึงบทบาทความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับ ชุมชนไว้หลายประการดังนี้

1. โรงเรียนจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและต้องให้บริการชุมชน โดยโรงเรียนจัดลำดับความสำคัญว่าโรงเรียนจะให้บริการกลุ่มใดก่อนนอกเหนือจากนักเรียน เช่น กลุ่มผู้ใหญ่ที่ประกอบอาชีพแล้วหรือกลุ่มเยาวชนในวัยเรียนไม่มีโอกาสเข้าโรงเรียน

2. โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนนั้น อาจใช้ทรัพยากรของชุมชนได้ เนื่องจากกรมสามัญศึกษา และกรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่อาจสนับสนุนทางการเงินได้ทั้งหมด ทั้งนี้จะต้องพิจารณาในเรื่องระเบียบให้รัดกุม

3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่วัฒนธรรมควบคู่ไปกับการเผยแพร่วิชาการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพบริการชุมชน

4. การจัดทดลองวิชาการของโรงเรียนถ้าได้ผลก็นำไปเผยแพร่แก่ประชาชนต่อไป

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2528 : 112 - 117) ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนในฐานะเป็นแหล่งวิทยาการชุมชน เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่อยู่ในชนบทหรือชานเมืองและอยู่อย่างกระจัดกระจาย โอกาสที่จะได้รับความรู้และวิทยาการใหม่จึงมีน้อยโรงเรียนจึงควรมีบทบาทดังนี้

1. ศูนย์รวมข่าวสาร นอกจากจะให้ข่าวสารแก่ชุมชนแล้ว โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเปิดห้องสมุดให้ชุมชนได้ใช้การจัดที่อ่านหนังสือสำหรับชุมชนออกวารสารของโรงเรียน เป็นต้น

2. ศูนย์ความรู้เกี่ยวกับด้านอาชีพ โดยการเปิดอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพหรือทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานการให้บริการด้านสถานที่หรือเครื่องมือในการฝึกอบรม

โรงเรียนจะดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการให้บริการชุมชนได้ดั่งนั้น โรงเรียนจะต้องมีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันกับชุมชนจึงจะทำให้เกิดความสัมพันธ์กันเบื้องต้นและจะเป็นผลสืบเนื่องต่อไป ในการให้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมที่นำไปสู่ความ

เข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนศิษย์เก่าผู้ปกครองนักเรียน เช่น แจ้งข่าวผลการเรียนของนักเรียนไปให้ผู้ปกครอง จัดครูออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียน โรงเรียนดำเนินการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู เพื่อจะได้ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. การให้บริการชุมชน

ปฐม นิคมานนท์ (2522 : 15) กล่าวว่า งานบริการชุมชนเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งในการให้การศึกษาแก่ประชาชนด้วยการลงทุนที่ถูกลงกว่า และมีความเหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริงของประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายในปัจจุบัน

สุนทร โคตรบรรเทา (2524 : 5) ได้ให้ความหมายของงานบริการชุมชนไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลในชุมชน โดยมีสถาบันทางสังคมมีบทบาทในการให้บริการ และมีองค์กรสังคมในชุมชนเป็นผู้รับบริการ โดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษากำหนดกิจกรรมขึ้น เพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ได้รับบริการด้านความรู้ ความสามารถทักษะและเจตคติในการประกอบอาชีพ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม (2533 : 4) กล่าวว่า ในทางสังคมวิทยาเชื่อว่าสถาบันการศึกษามีหน้าที่สำคัญ 3 ประการคือ ถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง ฝึกฝนเพื่อสามารถปฏิบัติบทบาทหน้าที่พิเศษที่จำเป็น เปลี่ยนแปลง แก้ไข วัฒนธรรมโดยส่งเสริมสร้างสิ่งคั่นคว้าหรือความรู้ใหม่

สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาชนบท เพราะสถาบันการศึกษาทำหน้าที่ให้การศึกษ่าฝึกฝนอบรมให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถประกอบอาชีพได้พึ่งตนเองได้ให้บริการประสานงานและให้ความร่วมมือกับชุมชน

ดักสลาส (จาตุรงค์ เสนอแดง, 2533 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Douglas, 1965) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

1. นักเรียนเป็นกลุ่มชนส่วนใหญ่ของโรงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนและคนในชุมชน จะรับฟังข่าวสารของโรงเรียนจากบุตรหลาน ซึ่งเป็นนักเรียนของโรงเรียนนั้นๆ นักเรียนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้เป็นอย่างดี โรงเรียนควรจะต้องหาความร่วมมือจากนักเรียนในดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อชักจูงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

2. สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ โรงเรียนควรจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ของโรงเรียน หรือส่งข่าวของโรงเรียนไปลงหนังสือพิมพ์

3. การประชุมพบปะหารือ ถือว่าเป็นการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวไปด้วย โรงเรียนควรจัดให้มีวันเยี่ยมโรงเรียน และคืนเยี่ยมโรงเรียน

4. การดำเนินชีวิตในชุมชนของนักศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู-อาจารย์ จะต้องดำเนินวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ให้สอดคล้องกับคนในชุมชน

5. ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน โดยไม่จำกัดลักษณะอาชีพโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคคลที่มีอาชีพรายได้ค่อนข้างต่ำ จะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลเหล่านั้นด้วย

6. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน เพื่อตอบสนองผู้พลัดโอกาสทางการศึกษาหรือมีความจำเป็นบางประการ ไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเมื่อเป็นผู้ใหญ่ ไม่ควรจะมีมุ่งเฉพาะการจัดการศึกษาแก่นักเรียนในวัยเด็กอย่างเดียว

7. การร่วมมือกับผู้ปกครองในการจัดทำข้อมูลเพื่อลงทะเบียนนักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมรับรู้ข้อเท็จจริง และให้ข้อเท็จจริงแก่โรงเรียน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนของนักเรียน

บรรณาคม ภักดีพิพัฒน์ (2533 : 7) ได้จำแนกการบริหารชุมชนออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการร่วมกิจกรรมในชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

ประจบ โพธิ์ปาน (2534 : 23 - 24) ได้จำแนกการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็น 7 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสุขภาพและโภชนาการ ด้านกีฬาและนันทนาการ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ภักดีพร ศักดิ์สูง (2536 : 9) ได้จำแนกการบริการชุมชนออกเป็น 6 ด้าน คือ การบริการข่าวสาร การบริการสุขภาพอนามัย การบริการนันทนาการ การบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ บริการด้านวิชาการ การบริการด้านส่งเสริมอาชีพ

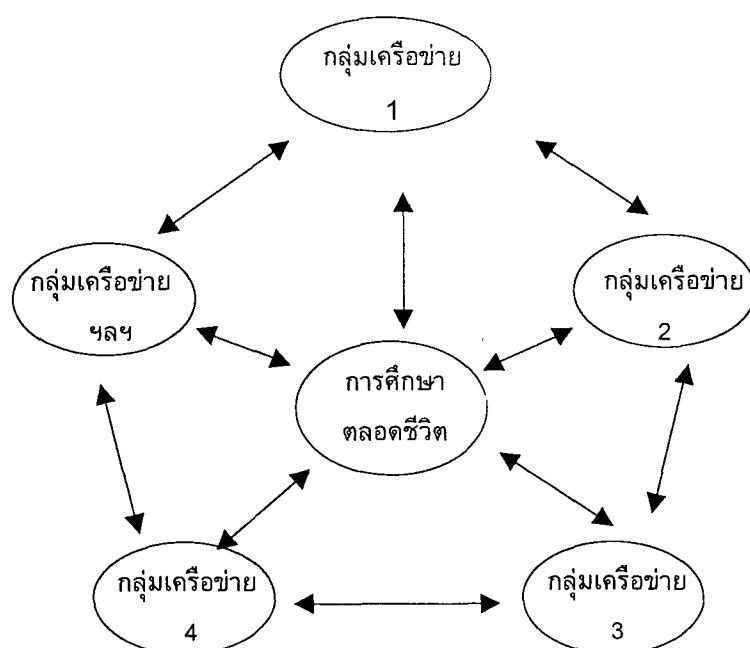
อำนาจ ปราสาททอง (2537 : 6) ได้จำแนกการดำเนินการบริหารงาน เพื่อความไม่แปลี่ยงจากชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการพัฒนาชุมชนและการร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อให้บริการชุมชนสามารถตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชนได้อย่างทั่วถึงจึงมีหน่วยงานที่จัดดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บริการชุมชนอยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน เช่น

2.1 กรรการศึกษานอกโรงเรียน

กรรการศึกษานอกโรงเรียนตระหนักดีในบทบาทภารกิจที่จะต้องพัฒนาคนให้ทันและรองรับกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ แต่เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการมีจำนวนมากเกินกว่ากำลัง และปัจจัยหรือทรัพยากรที่มีอยู่จึงจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือเร่งระดมสรรพกำลัง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันกับความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จึงดำริจัดให้มีการสร้างระบบความสัมพันธ์เครือข่ายขึ้น เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตลอดจนสร้างระบบความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ โดยมุ่งบูรณาการการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดสังคมการเรียนรู้ในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ ดังภาพแสดง (กรรการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 : 1 - 5)

การจัดระบบความสัมพันธ์เชื่อมโยงการเรียนรู้

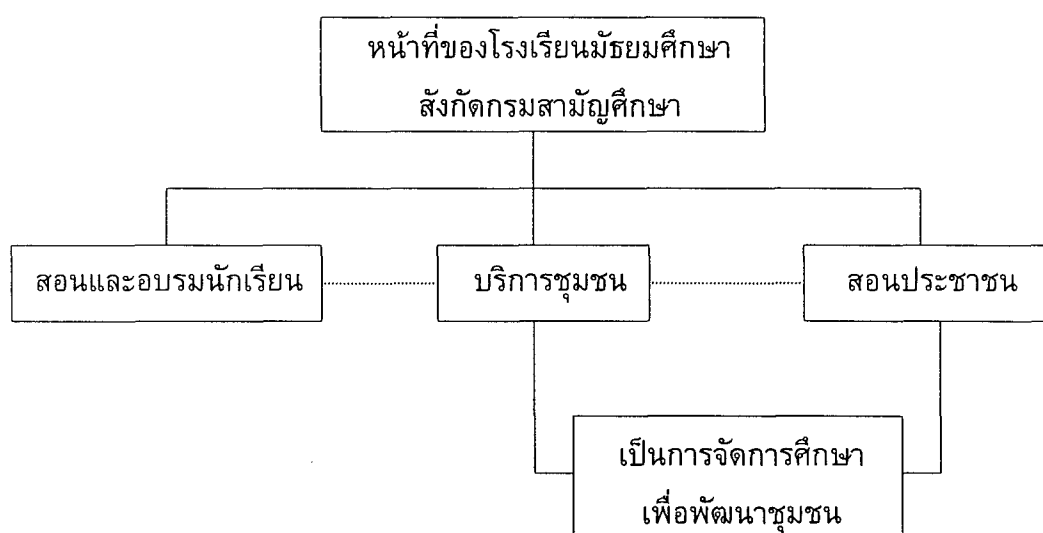

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้
(ที่มา . กรรการศึกษานอกโรงเรียน. 2528: 4)

จากภาพจะเห็นว่าเครือข่ายจะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันในทุกเครือข่าย มิได้จำกัดวงแคบเฉพาะเครือข่ายกับองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงเพียงองค์กรเดียว หากแต่ทุกเครือข่ายมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง เกื้อกูลกันและกัน ในการให้บริการการศึกษา นอกโรงเรียนไม่ว่ากลุ่มเป้าหมายของตนเองหรือกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ตามความจำเป็นและความเหมาะสมซึ่งมีส่วนร่วมในลักษณะความสัมพันธ์จะช่วยให้บริการการศึกษานอกโรงเรียน บริการได้ครอบคลุม กว้างขวาง และทั่วถึงดียิ่งขึ้น

2.2 กรมสามัญศึกษา

การจัดการศึกษาเพื่อให้บริการชุมชนของกรมสามัญศึกษาโดยหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา คือ การอบรมนักเรียนส่วนการกิจรองก็คือ การสอนประชาชนและการบริการชุมชน ฉะนั้น ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน จึงสรุปเป็นภาพแสดง ดังนี้

ภาพประกอบ 2 บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน

ดังนั้นหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่สำคัญนอกเหนือไปจากการสอนและอบรมนักเรียนโดยตรงแล้ว การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนก็ยังเป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่โรงเรียนจะละเลยไปไม่ได้ ซึ่งภารกิจส่วนที่โรงเรียนสามารถทำหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อชุมชนโดยการประสานแหล่งความรู้ ข้อมูลข่าวสาร การใช้ทรัพยากร และการปฏิบัติอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาในและนอกระบบโรงเรียน และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับต่างๆ เพื่อสร้างหรือแลกเปลี่ยนถ่าย

ทอดและกระจายความรู้ไปยังชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางตามความต้องการของบุคคลและชุมชน

2.3 หน่วยงาน/องค์กรเอกชนอื่นๆ ที่มีส่วนส่งเสริม

(1) หน่วยงานของรัฐ

หน่วยงานรัฐย่อมเป็นชุมพลที่ยิ่งใหญ่ในการจัดการศึกษาและพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรกระจายในทุกพื้นที่ของประเทศ หากการจัดการศึกษาเพื่อให้บริการชุมชน หมายถึง การพัฒนาความรู้ความสามารถของประชาชนในทุกรูปแบบก็อาจสรุปได้ว่าหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่พัฒนาทุกหน่วยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาประชากร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 14)

(2) องค์กรเอกชน

สมาคม ชมรม องค์กรเอกชนเพื่อสาธารณประโยชน์และองค์กรเอกชน เพื่อการพัฒนาเป็นจำนวนมาก จัดกิจกรรมเพื่อให้บริการชุมชนทั้งบริการแก่สมาชิกและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมที่จัดขึ้นมีจุดเด่นที่รูปแบบ ซึ่งมีความริเริ่มคล่องตัวและสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง ตัวอย่างองค์กรเอกชน เช่น มูลนิธิพัฒนาอีสาน จังหวัดสุรินทร์ บ้านฉุกเฉินศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ (เอ็มพาวเวอร์) ธนาคารศรีนคร บริษัทกระเบื้องทิพย์ บริษัทหลักกี้เท็กซ์ไทล์ บริษัทยางสยาม (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 15)

นโยบายกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้บริการชุมชน

เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ดำเนินตามนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ กรมสามัญศึกษาจึงได้รับนโยบายมาปฏิบัติ โดยให้โรงเรียนต่าง ๆ ที่สังกัดกรมสามัญศึกษาได้จัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษานโยบายที่เกี่ยวกับการมัธยมศึกษา ดังนี้

แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 ได้กำหนดนโยบายไว้ว่า จัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการวางแผนให้ประชาชนทุกคนสามารถศึกษาเล่าเรียนได้จากแหล่งความรู้ หรือแหล่งอื่น ๆ อาจจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเองจากประสบการณ์

นโยบายการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ได้มุ่งเน้นการวางแผนการจัดการศึกษา เพื่อสนองแนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) ที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งแนวนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปฏิรูปการศึกษาโดยกำหนดเป้าหมายว่าในปี พ.ศ.2550 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา การพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ของประเทศไทย ต้องก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ มีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติ กรมสามัญศึกษาจึงได้กำหนดนโยบายเป็นกรอบการดำเนินการไว้ 10 ประการคือ (กรมสามัญศึกษา. 2540 ก : 2 - 18)

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อบริการชุมชน ได้กำหนดไว้ในนโยบายข้อที่ 8 คือ

นโยบายข้อที่ 8 เครือข่ายการเรียนรู้

กรมสามัญศึกษามีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือกัน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ท้องถิ่น เอกชน หน่วยงาน ฯลฯ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนและประชาชน (กรมสามัญศึกษา. 2540 ก : 14 - 16)

เป้าหมาย

1. โรงเรียนและหน่วยงานในสังกัดมีการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ถึงกันอย่างรวดเร็ว และร่วมมือช่วยเหลือกันในด้านวิชาการ บุคลากร อาคารสถานที่และ ทรัพยากรอื่น ๆ รวมทั้งมีเครือข่ายเชื่อมโยง ร่วมมือ ช่วยเหลือกับองค์กรหรือหน่วยงาน อื่นด้วย
2. โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการให้บริการข่าวสารข้อมูล แหล่งความรู้ และเป็นสถานที่สำหรับการออกกำลังกาย เล่นกีฬา นันทนาการ การจัดกิจกรรมด้านศิลป-วัฒนธรรม การพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกิจกรรมด้านอื่น ๆ ของชุมชน
3. โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความรู้ ทักษะและคุณภาพชีวิตด้าน ต่างๆ ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสภาพความเป็นอยู่และสุขนียที่ดีขึ้น รวมทั้งมีความรักและ ภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

มาตรการ

1. ส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยน ร่วมมือ ช่วยเหลือกันในด้านข้อ มูลข่าวสาร วิชาการ บุคลากร อาคารสถานที่ ฯลฯ ระหว่างหน่วยงานในสังกัดกรมสามัญศึกษา กับหน่วยงานต่างสังกัด ชุมชน เอกชน ฯลฯ

2. ประสานงานกับหน่วยงาน ชุมชน เอกชนในการร่วมกันจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน

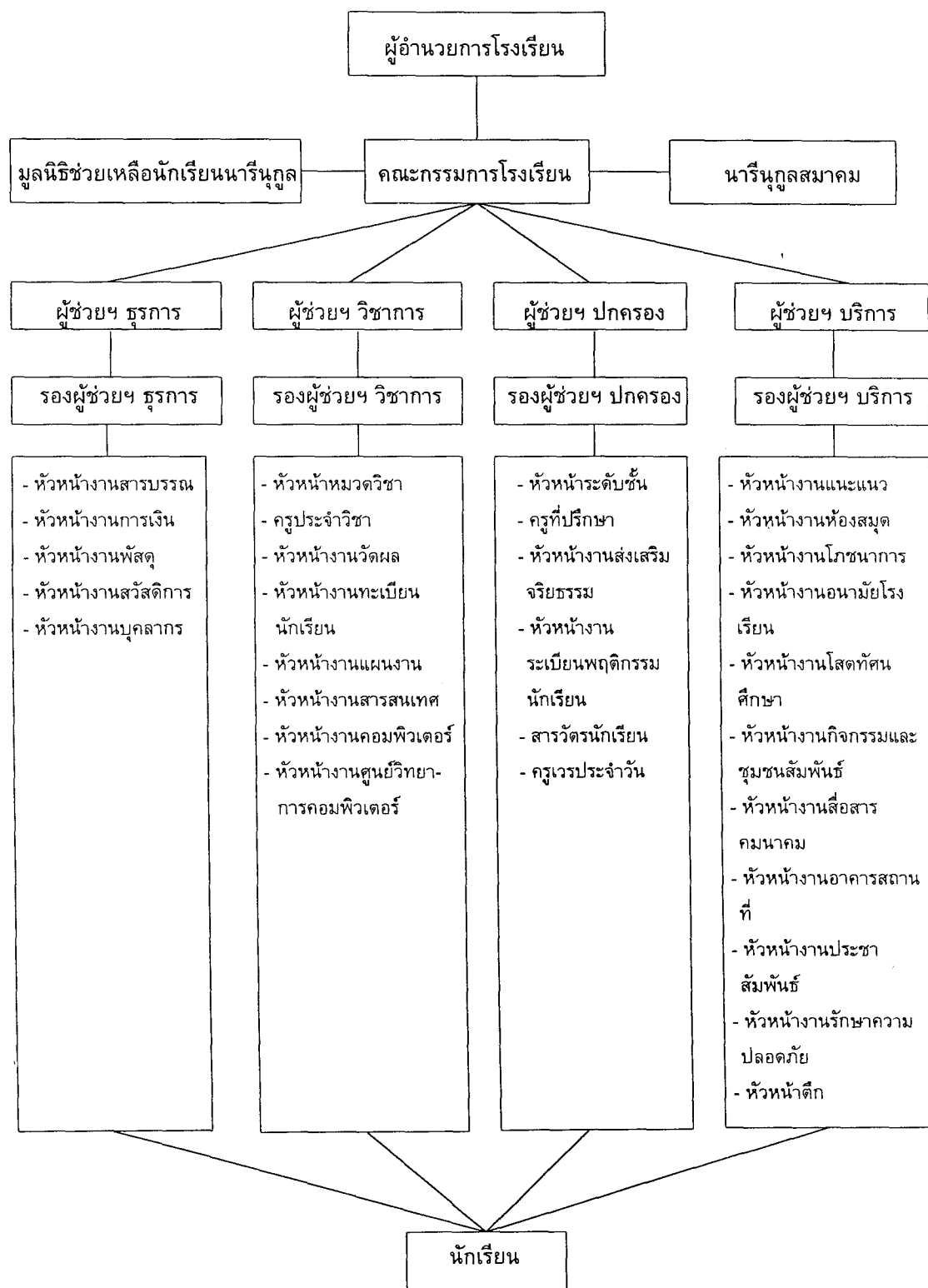
3. ให้โรงเรียนประสานงานกับหน่วยงาน วัด ชุมชนเอกชน ฯลฯ ในการจัดบริการ ข่าวสารความรู้และให้บริการการศึกษาแก่ชุมชนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนจัดและร่วมกิจกรรมกับชุมชน โดยเฉพาะ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ในด้านการพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมสุขภาพ พละนาฏย นันทนาการ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

5. ส่งเสริมให้หน่วยงาน ชุมชน เอกชน เข้ามาใช้บริการด้านวิชาการ ข่าวสารข้อมูล สารนิเทศและบริการด้านอื่น ๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด การเล่นเกมกีฬา

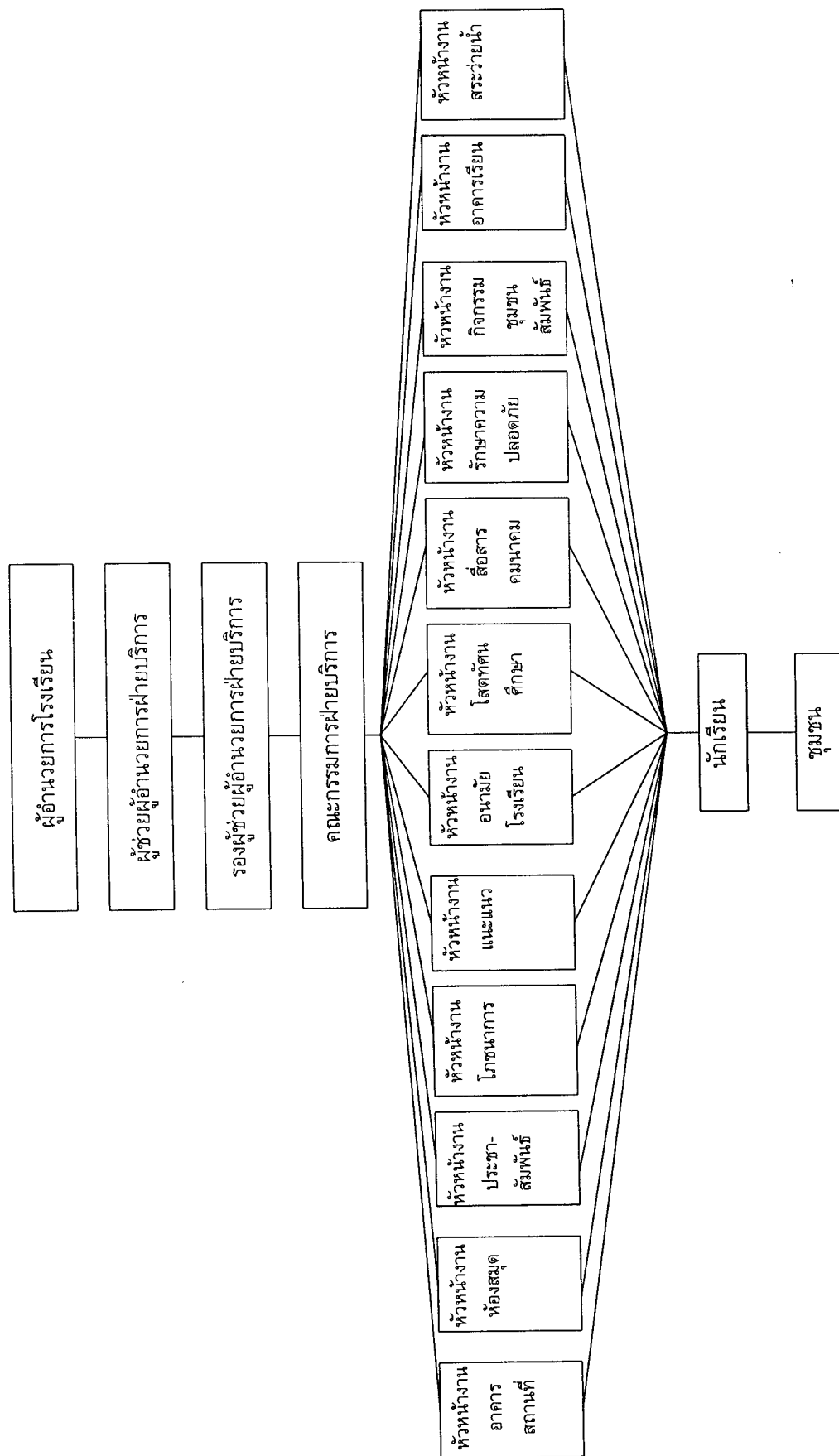
6. ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนในกิจกรรมสหกรณ์ของโรงเรียน โดยเข้า เล่มเป็นสมาชิกและร่วมใช้บริการทั้งโดยการเป็นผู้ซื้อ และเป็นผู้ขายสินค้าให้กับสหกรณ์

ในการจัดโครงการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนใหญ่ จะจัดให้งานบริการชุมชนไว้ในสายงานบริการ เช่น การบริหารโรงเรียนนารีนุกูล (โรงเรียน นารีนุกูล. 2540 : 19, 153) ดังปรากฏผังการบริหาร ตามภาพประกอบ 3,4 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

(ที่มา : โรงเรียนนารีกุล. 2540: 19)

ภาพประกอบ 4 การบริหารงานฝ่ายบริการเพื่อขยายการเรียนรู้

(ที่มา : โรงเรียนนเรีญกุล. 2540 : 153)

ก่อนที่กรมสามัญศึกษาจะกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้ ดังกล่าวข้างต้น ก็ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติให้โรงเรียนทำหน้าที่พัฒนาชุมชน โดยให้ความช่วยเหลือและ / หรือการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากโรงเรียน และในขณะเดียวกันก็ชักจูงให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือและพัฒนาโรงเรียนด้วย

ในการบริการชุมชนบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษามีความสัมพันธ์กับชุมชน กรมสามัญศึกษา ได้เน้นการบริการชุมชนไว้ 6 ด้าน (กรมสามัญศึกษา 2539 ค : 54 - 62)

1. การให้บริการข่าวสาร โดยให้ข้อมูลความรู้เคลื่อนไหวเกี่ยวกับสังคม
2. การให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย โดยให้ความรู้ด้านอนามัยปัญหาสุขภาพการประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข
3. การให้บริการด้านส่งเสริมอาชีพ หมายถึง การให้ความรู้ด้านอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมและจัดนิทรรศการส่งเสริมอาชีพ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้และแนะนำด้านอาชีพต่าง ๆ แก่ชุมชน
4. การให้บริการด้านนันทนาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น การแข่งขันกีฬาการแสดง การละเล่นต่าง ๆ
5. การให้บริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ ได้แก่ การให้ยืมวัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ และการอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ เช่น การให้ยืมสถานที่จัดงานมงคลสมรส หรือจัดงานสังสรรค์ของสมาคมศิษย์เก่าหรือของชุมชน เป็นต้น
6. การให้บริการด้านวิชาการ ได้แก่ การให้ความรู้ การจัดกิจกรรม การจัดนิทรรศการ ห้องสมุด การให้ ข้อมูล ข่าวสารทางวิชาการสาขาต่าง ๆ

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้บริการชุมชนที่ผ่านมา ได้พบว่ามีปัญหาบางประการ เช่น กรมสามัญศึกษา, หน่วยงานศึกษานิเทศก์ (2526 : 98 - 104) ทำการวิจัยเรื่อง การทดลองหารูปแบบการดำเนินงานการจัดโรงเรียนชุมชน ซึ่งพบว่า ปัญหาของผู้บริหารของผู้บริหารยังมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการศึกษาชุมชนไม่ลึกซึ้ง การมีมนุษยสัมพันธ์กับชุมชน โดยให้โรงเรียนกับชุมชนสัมพันธ์กัน ยังมีน้อย การประสานสามัคคีของครูในโรงเรียนเพื่อทำโครงการร่วมกันยังไม่ดีเท่าที่ควร ยังไม่เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความสามารถเต็มที่ การปฏิบัติงานและการเน้นย้ำเรื่องการศึกษาชุมชน และการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการศึกษา ผู้บริหารยังทำอยู่น้อย ในด้านครู-อาจารย์ ในโรงเรียนยังขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ โรงเรียนชุมชน ยังอุทิศเวลาให้งานน้อย งานหลายหน้าที่ขาดครูที่มีความสามารถเฉพาะ

ด้านเช่น ครูด้านแนะแนว กีฬา นันทนาการ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ยังทำไม่เต็มที่ และครูยังไม่ทำหน้าที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537 : 139) ได้ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 ภายใต้นโยบายเครือข่ายการเรียนรู้ และการดำเนินงานหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นการติดตามการดำเนินงานด้านเครือข่ายการเรียนรู้ที่ดำเนินการ โดยหน่วยงานภาครัฐพบว่า การดำเนินงานในการกระตุ้น และส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนหน่วยงานของรัฐได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่เป็นการให้การศึกษาและพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ของประชาชน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐ ผลการดำเนินงานที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนยังไม่ปรากฏเด่นชัด และกิจกรรมที่ดำเนินการยังอยู่ในวงแคบ บางครั้ง กิจกรรมที่จัดไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน การดำเนินงานตามโครงการต่างๆ หน่วยงานของรัฐยังคงดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ และยังขาดการประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนเท่าที่ควร

ในการให้บริการชุมชนบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการมุ่งเน้นการให้บริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญ ฉะนั้นการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ตามนโยบายข้อที่ 8 ตามแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษาประจำปี 2540 ซึ่งมีเป้าหมายและมาตรการที่กรมสามัญศึกษากำหนดให้โรงเรียนดำเนินการแนวนโยบายที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่นำไปสู่การปฏิบัติเป็นนโยบายของโรงเรียน คือ

1. การประสานงานระหว่างหน่วยงาน
2. การเป็นศูนย์กลางของชุมชน
3. การพัฒนาความรู้ และทักษะ
4. การพัฒนาคุณภาพชีวิต

ทั้งนี้ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบงานวิจัยตามแนวทางดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การประสานงานระหว่างหน่วยงาน

กรมสามัญศึกษา (2529 : 129) กรมสามัญศึกษาตระหนักถึงความสำคัญที่ว่า ชุมชนมีความเกี่ยวข้องผูกพันกับโรงเรียนเพราะนักเรียนเป็นผลผลิตของโรงเรียนเท่า ๆ กับของ

ชุมชน ความเจริญ ความก้าวหน้า และคุณภาพของโรงเรียนจะเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพของชุมชนด้วย กรมสามัญศึกษาจึงได้กำหนดแนวทาง ประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กับชุมชนเพื่อให้โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่เกื้อกูล และสนองความต้องการซึ่งกันและกันไว้ในเอกสารการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การมัธยมศึกษา กับสังคมไทยในอนาคต” ดังนี้

1. โรงเรียนและชุมชนร่วมกันจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการ ประกอบด้วยบุคลากรในโรงเรียนเป็นกรรมการหรือเป็นที่ปรึกษาในการบริหารและดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของ โรงเรียน
2. ระดมทรัพยากรท้องถิ่นและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เช่นการใช้แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเร่งรัดคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา อันเป็นการสร้างศรัทธาแก่ชุมชน
3. โรงเรียนและชุมชนควรประสานงานในการจัดกิจกรรมที่พัฒนาท้องถิ่น ให้เอื้ออำนวยต่อการบริการด้านวิชาการ วิชาชีพ และสุขภาพแก่คนในชุมชนโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

ปัจจุบันสารสนเทศได้เข้ามามีส่วนในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเนื่องจากสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและสรรพภาพในการแข่งขัน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นการเพิ่มโอกาสให้กับประชาชนในสังคมได้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึงกัน กรมสามัญศึกษาซึ่งมีหน่วยงานในสังกัดกระจายอยู่ทุกภูมิภาคจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายสารสนเทศให้เชื่อมโยงกัน และให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และได้รับสารสนเทศที่ถูกต้องทันเวลา และสอดคล้องกับประโยชน์ในการใช้สอย ซึ่งจะทำการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปฏิรูปการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งพัฒนาประเทศชาติได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ กรมสามัญศึกษาได้ดำเนินโครงการพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศกรมสามัญศึกษาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2539)

1. ให้นำหน่วยงานทุกแห่งของกรมสามัญศึกษามีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย และเหมาะสมต่อการใช้งาน
2. ให้นำหน่วยงานในสังกัดสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่องานในหน้าที่กำหนดไว้
3. ให้ทุกหน่วยงานในสังกัดสามารถเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสารระหว่างกันและกันใช้ข้อมูลข่าวสารร่วมกันได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว

ดังนั้น การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในสังกัด และองค์กรหรือหน่วยงานอื่น โรงเรียนควรดำเนินการศึกษาสภาพปัญหา

และความต้องการของชุมชนเพื่อจะได้มีส่วนในการดำเนินการแก้ปัญหา และวางแผนในการบริการ โดยมีแผนงาน โครงการให้บริการที่สอดคล้องกับท้องถิ่น ชุมชนหรือหน่วยงานในสังกัด ตลอดจนการประสานงานให้ความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย

2) การเป็นศูนย์กลางของชุมชน

กรมสามัญศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวนมากและโรงเรียนมีขนาดแตกต่างกันตามปริมาณของนักเรียน และกระจายอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งในส่วนกลาง และในเขตเมืองของแต่ละจังหวัดจะเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ทั้งวัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร การให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัศึกษานั้น หากใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางพื้นที่บริการรอบ ๆ โรงเรียนประมาณ 10 กิโลเมตรต่อโรงเรียน หรือประมาณ 10 ตำบลหากโรงเรียนมีความพร้อมสูงก็อาจขยายพื้นที่ให้บริการชุมชนออกไปได้อีก ตามศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียน

ชีรวัดณ์ นิเจนตร (2528 : 116 - 117) กล่าวว่า โรงเรียนแต่ละชุมชนนั้น ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่ เพราะนักเรียนที่เข้าศึกษาส่วนใหญ่ก็เป็นเด็กที่อยู่ในท้องถิ่น การกำหนดบทบาท และหน้าที่ของโรงเรียนในการพัฒนาชุมชน จึงมีหลายแนวทางแล้วแต่ความพร้อมของโรงเรียน และสภาพความต้องการของท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนสามารถมีบทบาทได้สองทาง คือ

1. บทบาททางอ้อม โดยให้นักเรียนเป็นตัวเชื่อมโยงหรือเป็นสื่อกลางระหว่างบ้านกับโรงเรียนกล่าวคือ เด็กจะนำความรู้ ความคิด และทัศนคติต่าง ๆ ที่ได้รับจากโรงเรียนไปถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองของตน โรงเรียนมีเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาถ่ายทอดฝึกฝนให้นักเรียนแล้วนำไปใช้ที่บ้าน เมื่อผู้ปกครองเห็นดีงาม หรือรู้ว่ามีประโยชน์จะปฏิบัติตามหรือเผยแพร่ต่อ ๆ กันไป

2. บทบาททางตรง เป็นการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยให้เด็กและผู้ใหญ่มีโอกาสเข้ามาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างทั่วถึง ทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและกิจกรรมที่สนองความต้องการชุมชน เช่น การร่วมมือกับสถานประกอบการฝึกอาชีพแก่เยาวชน การติดต่อ ประสานงานกับคนในชุมชนและการเผยแพร่วิทยาการใหม่ ๆ เพื่อให้คนในชุมชนไปใช้ในการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

เชียร คิลนะชัย (2528 : 15) กล่าวว่า บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสนองนโยบายของรัฐ โรงเรียนเป็นสถานที่อยู่ในชุมชน จึงต้องมีการกิจที่สนองความต้องการ

ของชุมชน โดยการจัดกิจกรรมหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและหลักการทางการศึกษาได้อย่างถูกต้อง โรงเรียนพยายามหาคำตอบจากคำถามที่ว่า ทำอย่างไรโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงจะมีบทบาทร่วมพัฒนาชุมชนช่วยเหลือชุมชนให้ได้รับประโยชน์จากโรงเรียน ในเวลาเดียวกันก็ให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาโรงเรียนด้วย

กรมสามัญศึกษา (2529 : 3) ได้วางแผนนโยบายที่จะให้โรงเรียนมัธยมศึกษาศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชน ทั้งในด้านวิชาการและการบริการในด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่ชุมชน ทั้งสามารถเป็นแหล่งรวมในการประกอบกิจกรรมชุมชน การที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจะเป็นศูนย์กลางชุมชนได้นั้นโรงเรียนจะต้องเป็นทั้งสถานที่ให้การศึกษาในระบบโรงเรียนแก่นักเรียน และการศึกษาอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยจัดหลักสูตรให้เอื้ออำนวยต่อการใช้ วัตถุประสงค์ ทรัพยากร วิทยาการ จัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้สนองความต้องการและสอดคล้องกับอาชีพของท้องถิ่นตลอดจนพัฒนาอาชีพของท้องถิ่นด้วย

โดยสรุปโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงเปรียบเสมือนศูนย์กลางของชุมชน จึงควรได้ดำเนินการทั้งในด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นแหล่งความรู้ และเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย เล่นกีฬา นันทนาการ การจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกิจกรรมด้านอื่น ๆ ของชุมชน

3) การพัฒนาความรู้และทักษะ

ในฐานะที่โรงเรียนเป็นสถาบันหลักสถาบันหนึ่งของสังคม ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียน คือ การให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน เป็นผู้ชี้แนะ ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาชุมชนตามความต้องการของชุมชน ดังนั้นโรงเรียนจึงมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชน ตลอดจนการให้ข่าวสารความรู้และบริการการศึกษาแก่ชุมชนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินการไว้ดังนี้

หน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2522 : 471 - 472) ได้สรุปบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะให้บริการชุมชนได้ดีในระดับใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียน ซึ่งควรให้การบริการชุมชนตามศักยภาพของโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วโรงเรียนควรจัดบริการชุมชนในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. โรงเรียนควรจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ หรือที่อ่านหนังสือทั่วไปสำหรับชุมชนขึ้นในโรงเรียน รวมทั้งการบริการให้ยืมหนังสือในห้องสมุด
2. โรงเรียนควรให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้โรงเรียนเป็นที่ประกอบพิธีต่าง ๆ ได้ เช่น ใช้หอประชุมโรงเรียน ตลอดจนให้ยืมอุปกรณ์บางอย่างของโรงเรียน

3. โรงเรียนควรจัดบริการแนะแนวให้ความรู้แก่ชุมชนหลาย ๆ ด้านเท่าที่โรงเรียนจะทำได้ เช่น ด้านการเกษตร ด้านอนามัย และกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็น

4. โรงเรียนควรจัดนันทนาการแก่ชุมชน เช่น จัดสถานที่เล่นกีฬาโดยใช้สนามของโรงเรียน

5. โรงเรียนควรจัดบริการข่าวสารความรู้ เพื่อความจำแก่ชุมชนชนโดยอาจทำเป็นข่าวสารหรือป้ายประกาศ

6. โรงเรียนควรเป็นที่พึ่งของชุมชนในบางโอกาส เช่นบริการนำดื่ม นำใช้ในกรณีที่ชุมชนขาดแคลน ติดต่อแพทย์มาฉีดวัคซีนป้องกันโรค จัดวิทยากรมาบรรยายความรู้ด้านสาธารณสุขให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง

7. โรงเรียนจัดงานและนิทรรศการทุกครั้งได้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของงานด้วย และการแสดงผลงานของนักเรียนควรให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมแสดงผลงาน

กรมสามัญศึกษา (2525 : 11 - 13) ได้ให้แนวการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนแก่โรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมและให้ความรู้ด้านวิชาสามัญและด้านวิชาชีพ โดยกำหนดเอาวิชาสามัญมาสอนให้แก่ผู้ที่อยู่ในชุมชน เพื่อสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพและจัดสอนวิชาอาชีพต่าง ๆ ให้ตามความต้องการของประชาชน

2. ส่งเสริมทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพด้วยตนเองมีความคิดริเริ่มในการประดิษฐ์ และการใช้นวัตกรรมที่ทันสมัยช่วยเพิ่มผลผลิต

3. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการพัฒนาความเป็นอยู่ และรู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนบรรลุถึงความอยู่ดีกินดี ทั้งนี้โดยการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักคิดหาสาเหตุของปัญหา แนวทางและการเลือกวิธีการแก้ปัญหา

4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีลักษณะนิสัยแสวงหาความรู้อยู่เสมอ โดยการจัดสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมให้อำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ทุกด้าน เพื่อให้เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

5. ส่งเสริมให้นุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น ด้วยการให้ประชาชนได้รับความรู้ และเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ รู้จักวิธีการบำรุงรักษา

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2528 : 5) ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาในอนาคตนั้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าทั้งทางสังคม และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วจำเป็นที่จะต้องจัดในรูปแบบการศึกษาตลอดชีวิต ต้องคิดหาวิธีการจัดองค์การ รูปแบบและวิธีการให้การศึกษาที่จะ

ให้คนเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ และประสานสอดคล้องกับแบบแผนการดำเนินชีวิต และการทำมาหากิน คือ สามารถประสานการทำงานกับการเรียนรู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ และคนอื่นๆ (2530 : 130) กล่าวว่าเมื่อมีทางใดที่โรงเรียนจะช่วยพัฒนาชาวบ้านได้ด้วยการให้การศึกษาทางวิชาสามัญ และวิชาชีพ ผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉยและควรจัดทุกโอกาสที่จะพอทำได้ รวมทั้งการให้ครูอาจารย์สาขาต่างๆ ได้แก่ เกษตรกรรม คหกรรม อุตสาหกรรม และธุรกิจ ไปช่วยเหลือเป็นวิทยากรให้กับชุมชนตามคำเชิญ

อำนาจ ปราสาททอง (2537 : 14) ได้เสนอไว้ว่า โรงเรียนควรให้ความรู้แก่ชุมชนความรู้พื้นฐาน การปรับปรุงความเป็นอยู่ของครอบครัว การพัฒนาชุมชน การพัฒนาความรู้ และทักษะวิชาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสม การจัดการบริการแนะแนวเพื่อชุมชน การจัดการห้องสมุดเพื่อประชาชน เผยแพร่เอกสารทางวิชาการเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน การให้การศึกษาผู้ใหญ่ หรือเยาวชนที่ไม่มีโอกาสเรียนตามเวลาปกติ จัดที่อ่านหนังสือหมู่บ้าน

4) การพัฒนาคุณภาพชีวิต

เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้มีสภาพความเป็นอยู่ และสุขนิสัยที่ดีขึ้น เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อให้โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สอดคล้องตามความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียนจึงนับได้ว่าเป็นสถานที่หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ ให้ประชาชน

อุทัย บุญประเสริฐ (2525 : 148) ได้เสนอแนะว่า การบริการชุมชนเพื่อจะให้ประชาชนมีความกินดีอยู่ดี อาจทำได้ดังนี้

1. การส่งเสริมอาชีพการทำนา ทำไร่ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าช่วย
2. การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์และการปรับปรุงพันธุ์สำหรับเลี้ยงสัตว์
3. การส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน
4. การปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

สุภรณ์ ศรีพล (2526 : 300 - 301) ได้เสนอว่า โรงเรียนควรทำหน้าที่ที่สำคัญต่อชุมชน ให้การบริการแก่ชุมชนโดยการเผยแพร่ความรู้ทั้งวิชาชีพ และวิชาการแก่ชุมชน

ทำการฝึกอบรมจัดวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในด้านเศรษฐกิจ อาชีพ การเมือง สาธารณสุข วัฒนธรรมเพื่อเน้นการพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้สูงขึ้น

สัมพันธ์ ทองสมัคร (2528 : 9 - 10) กล่าวถึง บทบาทของครูในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนว่า กระทรวงศึกษาธิการมีแนวนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อยู่ในเขตชนบทยากจน บทบาทสำคัญที่ครูควรมีส่วนให้การศึกษาแก่บุคคลในท้องถิ่น คือ

1. การให้การศึกษที่เหมาะสมแก่บุคคลในท้องถิ่น ทั้งการให้การศึกษาก่อนวัยที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ หรือการให้ข้อมูล ข่าวสาร หรือการศึกษาย่างไม่เป็นทางการ

2. การปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ครูต้องเห็นปัญหาและช่วยแก้ปัญหา

3. การเสริมสร้างค่านิยมที่เหมาะสม โดยการให้การศึกษากับเด็กในโรงเรียน และประชาชน ให้รักษาค่านิยมที่ดีอยู่แล้วให้คงอยู่ ปรับปรุงแก้ไขค่านิยมที่ขัดขวางต่อการพัฒนาประเทศและส่วนรวม และพัฒนาค่านิยม

4. การทำนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมไทย คือสอนคนให้ได้ตระหนักถึงความสำคัญและช่วยกันรักษาไว้

ดังนั้นการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนในท้องถิ่น ควรได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนจัดและร่วมกิจกรรมกับชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ในด้านการพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมสุขภาพพลานามัย นันทนาการ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

การจัดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้บริการชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้เริ่มได้รับความสนใจและมีความสำคัญตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมาโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ศึกษาแนวทางสำหรับการพัฒนาการศึกษา ในอนาคตให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของประเทศให้อำนาจต่อการพัฒนาพลเมือง ให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 1)

ความหมายของการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้

คณะอนุกรรมการดำเนินการด้านโครงสร้างของระบบการศึกษาและเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะอนุกรรมการวางแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ไว้ดังนี้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 7 - 9)

การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่จะให้คนเรียนรู้เพื่อที่จะเรียนต่อไปได้ สามารถจัดระเบียบความคิด และพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ตลอดจนเรียนรู้เพื่อให้สามารถจัดการความยากจน รู้จักรักษาตัวให้ปลอดภัยจากโรคภัยต่าง ๆ รวมทั้งรู้จักการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเพิ่มการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และประเทศอันเป็นการเรียนรู้ที่นอกเหนือการเรียนรู้เพื่ออ่านออกเขียนได้และคิดเลขได้

เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง การประสานแหล่งความรู้และข้อมูลข่าวสารการใช้ทรัพยากรและการปฏิบัติงานอย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงกันทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบ การจัดการศึกษาในและนอกระบบโรงเรียนและระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในระดับต่าง ๆ ตลอดจนระบบการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อสร้าง แลกเปลี่ยน ถ่ายทอดและกระจายความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความต้องการของบุคคลและชุมชน

ในการจัดเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้บริการชุมชนได้ตรงตามความต้องการของบุคคลและชุมชนนั้น หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้บริการชุมชน ควรจะต้องคำนึงให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ซึ่งได้กำหนดนโยบายที่สำคัญด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้ส่งเสริมการเรียนการสอนทั้งในรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของผู้เรียน และส่งเสริมการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับผู้ที่จะประสงค์จะเปลี่ยนแนวทางการศึกษาหรือสถานศึกษา รวมทั้งให้มีการเทียบประสบการณ์เป็นหน่วยการเรียนรู้สำหรับผู้ที่จะกลับมาศึกษาต่อ ทั้งนี้ให้สถานศึกษาที่จะรับเข้าเรียนพิจารณาเทียบโอนได้ตามเกณฑ์หรือตามความเหมาะสม

2. ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของครอบครัว ชุมชน สถาบันสังคมอื่น ๆ ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการของการศึกษา การอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการจัดการศึกษารองรับ 3 แนวทางคือ

- ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการศึกษาการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข้อมูลข่าวสาร และการรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้พัฒนาชุมชนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการนั้นและหาวิธีการต่าง ๆ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาด้านต่าง ๆ ระหว่างชุมชน

- พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือ และการประสานงานของแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการถ่ายทอดและกระจายความรู้ ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน และชุมชนอย่างกว้างขวาง

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและเอกชน ประสานความร่วมมือและทรัพยากรระหว่างกันอย่างเป็นระบบในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งความรู้ของชุมชนด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อขยายบริการการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนและกระจายความรู้ ข้อมูล ข่าวสารไปสู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง และรวดเร็ว โดยมีแนวทางการจัดการศึกษา ให้ใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร สารสนเทศ และสื่อมวลชนทุกประเภทในการให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ แก่ประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวาง และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชน หรือร่วมผลิตสิ่งที่มีเหมาะสมสำหรับการเผยแพร่

เพื่อให้เห็นแนวทางการดำเนินการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ ในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย บุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรต่าง ๆ ที่ดำเนินการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ประสานร่วมมือในการให้บริการชุมชนดังนี้

ลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

เครือข่ายงานการศึกษานอกโรงเรียนเกิดจากความตระหนักว่าการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้ทั่วถึงและเกิดประโยชน์ จะต้องอาศัยพลังความคิด ประสบการณ์และความร่วมมือจากประชาชน สถาบันครอบครัว องค์กรชุมชน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ดังนั้น จึงมีการสร้างความสัมพันธ์ด้วยวิถีทางที่เป็นทางการ โดยมีโครงการผสมผสานร่วมมือ

กัน ในการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชนตลอดจนองค์กร และหน่วยงานทุกประเภทในสังคมที่มีส่วนร่วมกัน ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้เกื้อกูลและเชื่อมโยงกัน เป็นแนวทางส่งเสริมเครือข่ายงานการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งอาจจำแนกกลุ่มบุคคลและหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายหลัก ได้แก่ สถาบันครอบครัว ผู้รู้ในท้องถิ่น อาสาสมัครประชาชน ผู้เรียน องค์กรชุมชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา สถาบันทางศาสนา หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ธุรกิจเอกชน สื่อมวลชน เป็นต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 23)

ลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

เครือข่ายการเรียนรู้ตามนโยบายของกรมสามัญศึกษามุ่งส่งเสริมให้โรงเรียนประสานความร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ท้องถิ่น เอกชน หน่วยงานในสังกัดกรมสามัญศึกษา องค์กรและหน่วยงานอื่น ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนและประชาชน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือหรือเครือข่ายที่ร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดประสานสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกให้หน่วยงานหรือเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร วิชาการ บุคลากร ประสบการณ์ หรือใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการผนึกกำลังตลอดจนรับช่วงในการจัดกิจกรรมให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจัดเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ สถาบันศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน เอกชน สถาบันศาสนา กรมการศึกษานอกโรงเรียน องค์กรชุมชน เป็นต้น

ภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้

กรมสามัญศึกษา (2525 : 4 - 6) ได้กำหนดหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาไว้ 3 ประการ คือ

1. สอนและอบรมนักเรียน
2. สอนประชาชน
3. ให้บริการชุมชน

ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งได้ดำเนินการตามที่กรมสามัญศึกษาได้ให้แนวทางไว้แต่เดิม 6 ประการ คือ

1. การให้บริการด้านข่าวสาร
2. การให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย
3. การให้บริการด้านส่งเสริมอาชีพ
4. การให้บริการด้านนันทนาการ
5. การให้บริการด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์
6. การให้บริการด้านวิชาการ

จะเห็นได้ว่าในทางปฏิบัตินั้น โรงเรียนจะต้องมีการประสานงานระหว่างทั้งในหน่วยงานในสังกัดกรมสามัญศึกษา และหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน ฯลฯ เพื่อจะได้ดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนด และจากการที่โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนตั้งอยู่ในชุมชนจึงสามารถจัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนได้เป็นอย่างดี การดำเนินกิจกรรมในการให้บริการจะเป็นลักษณะที่โรงเรียนเป็นหน่วยเชื่อมโยง ประสานงาน ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ในการให้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ หรือใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวมแล้วกิจกรรมที่จัดในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัศึกษานั้น จะเป็นการส่งเสริมความรู้ทั้งทางวิชาการ วิชาชีพ และทักษะในการประกอบอาชีพ การให้ข้อมูล ข่าวสาร ทั้งทางด้านสังคม และการพัฒนาชุมชน ตลอดจนทั้งประชาชนในท้องถิ่น จึงกล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมในด้านการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ของประชาชน นอกจากนี้การให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย การส่งเสริมพัฒนาอาชีพ การนันทนาการ สามารถจัดเป็น กิจกรรม การพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น

โดยสรุปจากแนวทางการปฏิบัติ ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งได้กำหนดไว้แต่เดิม 6 ประการนั้น สามารถสรุปให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรการที่กรมสามัญศึกษากำหนดนโยบาย ตามแนวทางการจัดการศึกษา ปี 2540 โดยให้โรงเรียนดำเนินการตามนโยบายข้อที่ 8 เครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งแนวทางดำเนินกิจกรรมการให้บริการก็ยังเป็นไปตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา ที่ต้องการให้โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นโรงเรียนชุมชน ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงมีภาระหน้าที่ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการให้บริการชุมชนเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียน 4 ประการ และอาจใช้แนวทางปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนี้ คือ

1. การประสานงานระหว่างหน่วยงาน
2. การเป็นศูนย์กลางของชุมชน
3. การพัฒนาความรู้และทักษะ

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิต

แนวทางดำเนินการจัดกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้

เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการศึกษา ปี 2540 จึงได้วางแนวทางเบื้องต้นในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยส่งเสริมให้โรงเรียนและหน่วยงานในสังกัดกรมสามัญศึกษา หน่วยงานต่างสังกัด ชุมชน ท้องถิ่น เอกชน สถาบันทางศาสนา องค์การภาครัฐ องค์การเอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ ได้มีการประสานงานติดต่อสื่อสาร มีการเชื่อมโยงเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารช่วยเหลือกันในด้านวิชาการ บุคลากร อาคารสถานที่ และทรัพยากรอื่น ๆ ได้มีการติดต่อสื่อสารประสานงานกันอย่างรวดเร็ว

2. การเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนทั้งในการบริการข่าวสารสารสนเทศ ข้อมูล แหล่งความรู้ และเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย เล่นกีฬา นันทนาการของประชาชน ตลอดจนการจัดการกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกิจกรรมด้านอื่น ๆ ของชุมชน เช่น ประสานงานกับหน่วยงานชุมชน เอกชน ฯลฯ ในการร่วมจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดให้โรงเรียนเป็นสถานที่ ซึ่งสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน โดยประชาชนสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ได้

3. การพัฒนาความรู้และทักษะ โดยส่งเสริมให้โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมของโรงเรียนหรือประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ชุมชน เอกชน ฯลฯ ในการจัดบริการข่าวสารให้ความรู้ หรือร่วมกับจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการการศึกษาแก่ชุมชนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ส่งเสริมและให้ความรู้ด้านวิชาสามัญ วิชาชีพ ให้บริการยืมหนังสือในห้องสมุด เป็นสถานที่จัดอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ ตลอดจนให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชนหลาย ๆ ด้านเท่าที่โรงเรียนจะทำได้ เช่น ด้านการเกษตร ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็นซึ่งประชาชนควรรู้ ตลอดจนการส่งเสริมทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ ทักษะในการริเริ่มประดิษฐ์ การใช้นวัตกรรมที่ทันสมัยเพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตและกิจกรรมส่งเสริมด้านประชาธิปไตย เช่น การลงคะแนนเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนจัดและร่วมกิจกรรมกับชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมในการพัฒนา ด้วยการจัดให้ความรู้ด้านอาชีพ ส่งเสริมให้ชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพ ช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและอาชีพของท้องถิ่น ช่วยพัฒนาอาชีพเดิมของประชาชนให้ดีขึ้น เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ของโรงเรียน โดยเข้าร่วมเป็นสมาชิกและร่วมใช้บริการ โดยเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าให้กับสหกรณ์ การจัดครูสอนอาชีพไปความรู้แก่ประชาชน การเป็นแกนนำในการจัดตั้งกลุ่มสนใจในอาชีพ โดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้และแนะนำด้านอาชีพต่าง ๆ แก่ชุมชนทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้ให้ประชาชนอันจะนำไปสู่การกินดีอยู่ดีของประชาชน นอกจากนี้ควรจัดให้มีการส่งเสริมสุขภาพ พละนาถัย ตลอดจนการนันทนาการให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย โดยจัดให้มีการประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อให้ความรู้ในการดูแลส่งเสริมสุขภาพ อนามัยของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสุขภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน หรือเผยแพร่ข้อมูล ความรู้โภชนาการ การป้องกันโรคเอดส์ และการป้องกันสารเสพติดให้โทษ ให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมให้ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมซึ่งจะเป็นผลถึงการดำรงชีวิตของประชาชน

จากแนวทางข้อเสนอกิจกรรมทั้ง 4 ประการดังกล่าว เป็นเพียงแนวทางในการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้เบื้องต้น ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาควรดำเนินการเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และสานต่อจากประสบการณ์ของชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถเป็นกลไกในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนและประชาชนตามแนวทางการจัดศึกษาของกรมสามัญศึกษา ดังนั้น แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้อาจสรุปเป็นภาพแสดงได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 5 โครงสร้างการดำเนินกิจกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สรุปการปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการบริการชุมชนตามแนวทางดังกล่าวเป็นข้อบ่งชี้ตามเป้าหมายและมาตรการที่นโยบายเครือข่ายการเรียนรู้ได้กำหนดไว้ เพื่อให้โรงเรียนได้ปฏิบัติตามความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งอาจทำมากน้อยตามที่กล่าวนี้ได้ หรือตามที่โรงเรียนเห็นว่ามีจำเป็นและเหมาะสม การจัดกิจกรรมด้านนี้ของแต่ละโรงเรียนอาจไม่เท่ากัน จะขึ้นอยู่กับความพร้อมและปัญหาต่างๆ ที่จะเป็นตัวชี้ในการปฏิบัติหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งในการให้ความรู้ประชาชน และให้บริการชุมชนนับว่าเป็นงานสำหรับโรงเรียน ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการริเริ่มแนวความคิดที่สำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน ย่อมเป็นนิมิตหมายที่ดีที่จะสร้างความรู้สึกร่วมกันไม่เกิดความรู้สึกว่าชุมชนถูกทอดทิ้ง แต่จะเกิดความรู้สึกว่าสถาบันของรัฐ เช่น โรงเรียนเป็นสถาบันที่ชุมชนจะขอความช่วยเหลือได้โดยสะดวกใจ ความรู้สึกเช่นนี้ย่อมมีคุณค่าสูงต่อการพัฒนาประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

พรเพ็ญ อินทร์แก้ว (2528 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ (1) การส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชน (2) การส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัย (3) การส่งเสริมสภาพแวดล้อม (4) การส่งเสริมด้านนันทนาการ (5) การส่งเสริมด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม (6) การส่งเสริมด้านการศึกษา (7) การส่งเสริมด้านการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และ (8) การช่วยเหลือกิจกรรมชุมชนซึ่งสอดคล้องกัน และค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ซึ่งหมายถึงเห็นด้วยที่โรงเรียนจะให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชน

บรรณาคม ภักดี (2533 : 72 - 79) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครู และกรรมการสภาตำบลในจังหวัดพะเยา ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการร่วมกิจกรรมในชุมชน ด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนโดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการบริหารในด้านการศึกษา และด้านเศรษฐกิจและอาชีพอยู่ในระดับน้อย

ประจบ โพธิ์ปาน (2534 : 91 - 94) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี พบ

ว่า ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความต้องการด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการมาเป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมด้านศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ส่วนด้านการกีฬาและนันทนาการ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ มีความต้องการปานกลาง ผู้ปกครองนักเรียนในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบท มีความต้องการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน และมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านสุขภาพอนามัยโภชนาการ ด้านกีฬาและนันทนาการ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม มีความต้องการแตกต่างกัน ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม คำขาย รับจ้าง และข้าราชการ ลูกจ้างมีความต้องการได้รับการบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกัน และมีความต้องการด้านวิชาการ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาชุมชน และสิ่งแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการกีฬาและนันทนาการ ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม กับกลุ่มอาชีพข้าราชการ ลูกจ้างมีความต้องการแตกต่างกัน

๕. อำนาจ ปราสาททอง (2537 : 66 - 77) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินการด้านการไม่แปลกแยกจากชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลพบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ โดยศึกษาด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการพัฒนาชุมชน และร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีปัญหาการดำเนินการด้านไม่แปลกแยกจากชุมชนไม่แตกต่างกัน แต่โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในการดำเนินการด้านแปลกแยกจากชุมชนด้านอาคารสถานที่มากกว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ส่วนด้านอื่นไม่มีปัญหาที่แตกต่าง

งานวิจัยต่างประเทศ

✓ รามิเรซ (Ramirez. 1969 : 2183 - 2184) ศึกษากิจกรรมและดำเนินการของโรงเรียนชุมชนในสหรัฐอเมริกา สรุปผลการวิจัยได้ว่าวิธีดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในสหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่เป็นไปตามหลักการ และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนชุมชนเป็นอย่างดี คือ โรงเรียนใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการดำเนินงานมีการบริการต่าง ๆ แก่ชุมชนการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อจะหาแนวทางแนะนำให้ประชาชนรู้จักปรับปรุงตนเองและชีวิตในชุมชนให้ดียิ่งขึ้น มีการใช้แหล่งวิชาในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน

การสอน ได้อาศัยการตัดสินใจของหมู่คณะเป็นหลักในการดำเนินงานตามโครงการของโรงเรียน และได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับประชาชน

✓ เบเคอรา (Becerra. 1974 : 6887 - A) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชนพบว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาใด ๆ ที่เกี่ยวกับสถานศึกษานั้น ผู้บริหารและผู้แทนชุมชน จะต้องร่วมมือกันทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาตามหน้าที่บทบาทและนโยบายที่ได้ตกลงกันไว้ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชน

✓ ฮาร์เนท (ภักดิพร ศักดิ์สูง 2536 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Harnett. 1975 : 5 - 8) ได้พบว่าชุมชนกับโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมบริการชุมชนบ่อยครั้ง จะทำให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์และเข้าถึงประชาชนมากขึ้น และควรชี้แหล่งวิทยาการในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กสร้างความสัมพันธ์โดยอาศัยเด็กเป็นสื่อ เช่น ส่งไปศึกษาดูงานนอกจากนี้อาจจัดกิจกรรมบริการสังคม เช่น ช่วยกันทำความสะอาดถนน หรือที่สาธารณะเป็นต้น

อเปค (อำนาจ ปราสาททอง. 2537 : 34 ; อ้างอิงมาจาก Apeid. 1979 : 27) รายงานผลการประชุมปฏิบัติการของโครงการนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาแห่งเอเชีย เรื่องการดำเนินงานการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท ในรายชื่อของประเทศเกาหลีได้ชี้ให้เห็นถึงการจัดการศึกษาชุมชนว่าเน้นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะพัฒนาชนบททั้งในลักษณะกิจกรรมการศึกษาในระบบและนอกระบบซึ่งได้สรุปให้เห็นได้ดังนี้ กิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนได้แก่ (1) การสอนในห้องเรียน (2) การแนะนำชีวิตในโรงเรียน (3) กิจกรรมโรงเรียนที่บริการต่อสาธารณะ (4) กิจกรรมการเรียนที่ส่งเสริมผลผลิต (5) การให้ชุมชนมาใช้สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนและ (6) การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโดยให้โรงเรียนดำเนินการและ กิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนได้แก่ (1) กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม (2) การฝึก อบรมทักษะที่เพิ่มผลผลิตแก่ประชาชน (3) การให้ศึกษากรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา และ (4) การให้การดำเนินงานกลุ่มในการพัฒนา

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่าย การเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 387 โรง จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี กาฬสินธุ์ นครพนม มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด อำนาจเจริญ รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 387 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 247 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 จำแนกโรงเรียนที่เป็นประชากรออกเป็น 3 ประเภท ตามวิธีการกำหนดขนาดโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 68 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 162 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 157 โรงเรียน

ขั้นที่ 2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 290 คน

ขั้นที่ 2.3 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนแต่ละจังหวัดเป็นชั้นในการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง 290 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 59 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง 118 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก 113 คน

ขั้นที่ 2.4 การเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ใช้วิธีเปรียบเทียบอย่างมีสัดส่วนกัน จะได้กลุ่มตัวอย่าง 290 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามจังหวัดและขนาดโรงเรียน

จังหวัด	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง (ส่งไป)			รวม	ได้รับตอบกลับมา			รวม
	ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก		ใหญ่	กลาง	เล็ก	
1. กาฬสินธุ์	17	22	29	68	14	16	21	51	13	15	19	47
2. นครพนม	3	22	25	50	3	16	18	37	3	15	15	33
3. มหาสารคาม	13	20	22	55	11	15	16	42	9	14	11	34
4. มุกดาหาร	2	12	16	30	2	9	11	22	2	7	9	18
5. ยโสธร	3	15	10	28	3	11	7	21	2	11	5	18
6. ร้อยเอ็ด	15	32	15	62	13	23	11	47	10	19	6	35
7. อุบลราชธานี	14	29	29	72	12	21	21	54	9	19	15	43
8. อำนาจเจริญ	1	10	11	22	1	7	8	16	1	5	6	12
รวม	68	162	157	387	59	118	113	290	55	105	87	247

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร
2. ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ประจำปีการศึกษา 2540 และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. รวบรวมรายละเอียด จากข้อ 1 และข้อ 2 เขียนเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงานในหน้าที่ปัจจุบัน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ใน 4 ด้าน คือ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน การเป็นศูนย์กลางของชุมชน การพัฒนาความรู้และทักษะ การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีลักษณะเป็นข้อคำถามให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับคือ

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
- 0 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน การเป็นศูนย์กลางของชุมชน การพัฒนาความรู้และทักษะ การพัฒนาคุณภาพชีวิต

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอให้ประธาน และกรรมการผู้ควบคุม
ปริญญาโทพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเนื้อหา (Content Validity) และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของภาษาและเนื้อหา
สาระของแบบสอบถาม
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขถูกต้องสมบูรณ์แล้ว โดยปรึกษาประธานและกรรมการ
ผู้ควบคุมปริญญาโท ตลอดจนได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ กับผู้
บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970) ซึ่งปรากฏ
ว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.95
7. ปรับปรุงแบบสอบถามขั้นสุดท้ายก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำ
การศึกษา

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.99	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม เครือข่ายการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ไม่มีการปฏิบัติ
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม เครือข่ายการเรียนรู้ อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม เครือข่ายการเรียนรู้ อยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม เครือข่ายการเรียนรู้ อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม เครือข่ายการเรียนรู้ อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม เครือข่ายการเรียนรู้ อยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้มีหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ,ตอบแบบสอบถาม

2. ติดต่อขอหนังสือจากเขตการศึกษา 10 แจ้งสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ติดต่อขอหนังสือจากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน และขอให้ส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และเก็บข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนในเดือนสิงหาคม – ตุลาคม 2541 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 253 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 247 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.17 ของแบบสอบถามทั้งหมด

4. เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้แล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้ว จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา คัดเลือกไว้เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์นำมาจัดทำรหัสและกรอกตัวเลขในกระดาษรหัส

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistic Package for Social Science-PC⁺) โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่ ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2.2 ส่วนที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 นำมาให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
ไม่มีการปฏิบัติ	ให้ 0 คะแนน

3. นำคะแนนที่คำนวณได้จากข้อ 2.2 มาหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวมทุกด้าน ตามตัวแปรอิสระ โดยใช้ F-test (ANOVA) ในการใช้ ANOVA นี้เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะใช้แบบทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Newman-Keuls

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 126)

2. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน ใช้ t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 86)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) ใช้ F-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 95)

เมื่อผลวิเคราะห์พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Newman Keuls

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่าง (t-distribution)
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป (F- distribution)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ย ของความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2	ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10

- ตอนที่ 3   การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดของ โรงเรียน
- ตอนที่ 4   ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการ ให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นการวิเคราะห์รายละเอียดของข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และนำเสนอเป็นร้อยละ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรอิสระ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดของโรงเรียน

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน N = 247	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 45 ปี	99	40.10
45 ปีขึ้นไป	148	59.90
รวม	247	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	164	66.40
สูงกว่าปริญญาตรี	83	33.60
รวม	247	100.00
ประสบการณ์ในการบริหารงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	83	33.60
5-10 ปี	64	25.90
สูงกว่า 10 ปี	100	40.50
รวม	247	100.00
ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน		
โรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก	87	35.20
โรงเรียนมัธยมขนาดกลาง	105	42.50
โรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่	55	22.30
รวม	247	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า จำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 247 คน จำแนกตามอายุ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี มีจำนวน 99 คน และอายุ 45 ปีขึ้นไป มีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 40.10, และ 59.90 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 164 คน และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 66.40, และ 33.60 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน พบว่าเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 83 คน 5 -10 ปี มีจำนวน 64 คน และมีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60, 25.90 และ 40.50 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน พบว่า เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 87 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 105 คน และเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20, 42.50 และ 22.30 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10

เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 เป็นรายด้าน โดยรวม และเป็นรายข้อ ได้วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวม 4 ด้าน คือ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงแสดงการวิเคราะห์ ดังตาราง 2-6 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมและรายด้าน

การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	3.68	0.58	มาก
ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	3.33	0.69	ปานกลาง
ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	3.05	0.84	ปานกลาง
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.31	0.81	ปานกลาง
รวม	3.34	0.65	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ($\bar{X} = 3.33$) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.31$) และ ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ ($\bar{X} = 3.05$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยรวม และแยกเป็นราย ข้อ

ข้อ	ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	โรงเรียนมีการประสานงานขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น	3.61	0.78	มาก
2.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านวิชาการแก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และเอกชน ที่ขอความร่วมมือมายังโรงเรียน.....	4.00	0.73	มาก
3.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ 8 กระทรวงหลัก ในการพัฒนาชุมชน.....	3.59	0.87	มาก
4.	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานที่จะนำความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นไปสู่ประชาชนในชุมชน.....	3.38	0.95	ปานกลาง
5.	โรงเรียนได้กำหนดหรือจัดบุคลากรสำหรับดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ...	3.80	0.77	มาก
6.	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์ในหมู่บ้าน.....	2.77	1.07	ปานกลาง
7.	โรงเรียนให้บริการหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน.....	3.98	0.82	มาก
8.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครู อาจารย์ นักเรียน เข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญ เข้าพรรษา ฯลฯ	4.56	0.63	มากที่สุด
9.	โรงเรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในการจัดอบรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็นวิทยากรในการให้การอบรม.....	3.85	0.93	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
10.	โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น.....	3.22	0.94	ปานกลาง
	รวม	3.68	0.58	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานกับหน่วยงานโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ (8) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครู อาจารย์ นักเรียน เข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญ เข้าพรรษา ฯลฯ ($\bar{X} = 4.56$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ (6) โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอจัดตั้งองค์การชุมชน เช่น สหกรณ์ในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 2.77$)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยรวมและแยกเป็น
รายชื่อ

ข้อ	ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แก่ชุมชน.....	3.38	0.90	ปานกลาง
2.	จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ และศูนย์สาคิต ของชุมชน.....	3.39	0.92	ปานกลาง
3.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนาม กีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย	4.61	0.62	มากที่สุด
4.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ในด้านการบันเทิง เพื่อนันทนาการของชุมชน...	3.59	0.97	มาก
5.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้า ราคาถูกเป็นครั้งคราว.....	1.96	1.21	น้อย
6.	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม หรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	3.07	1.21	ปานกลาง
7.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดงาน ประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน.....	3.36	1.11	ปานกลาง
8.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการ แสดง และประกวดผลผลิตทางการเกษตร และ อุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น.....	2.28	1.19	น้อย
9.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าว สารต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่น มีการจัดป้ายนิเทศ...	3.52	1.03	มาก
10.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุม ชน.....	4.18	0.91	ปานกลาง
	รวม	3.33	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ (3) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย ($\bar{X} = 4.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ (5) จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าราคาถูกเป็นครั้งคราว ($\bar{X} = 1.96$)

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ โดยรวมและแยกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	$\bar{X}$	S.D.'	ระดับการปฏิบัติ
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ใน การส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนใน ชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ	2.94	1.17	ปานกลาง
2.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้.....	3.37	1.14	ปานกลาง
3.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แก่ประชาชนในชุมชน.....	3.84	1.07	มาก
4.	โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน...	2.07	1.73	น้อย
5.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่จะนำ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันแก่ชุมชน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการป้องกันยาเสพติด.....	3.62	1.13	มาก
6.	โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ ชุมชน.....	2.51	1.27	ปานกลาง
7.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ มาให้ ความรู้หรือคำแนะนำในการประกอบอาชีพแก่ ชุมชน.....	2.93	1.28	ปานกลาง
8.	โรงเรียนมีการทดลองหรือสาธิตอาชีพในโรง เรียนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน	2.66	1.25	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9.	โรงเรียนมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนามัย ขั้นพื้นฐาน เช่น การรู้จักใช้ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกันโรคติดต่อ การเลือกรับประทาน อาหารที่ถูกหลักโภชนาการแก่ชุมชน.....	3.11	1.23	ปานกลาง
10.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น	3.43	1.03	ปานกลาง
	รวม	3.05	0.84	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ (3) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยโดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแก่ประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.84$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ (4) โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน ($\bar{X} = 2.07$)

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมและแยกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ของชุมชน เพื่อกำหนดแผนพัฒนา.....	3.53	0.96	มาก
2.	โรงเรียนจัดทำแผนโครงการร่วมกับชุมชน เพื่อ แก้ปัญหาเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน.....	2.98	1.19	ปานกลาง
3.	โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการหางาน ใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน.....	2.69	1.18	ปานกลาง
4.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดหาสถานประกอบการมาส่งเสริม ให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม.....	2.54	1.29	ปานกลาง
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตในท้องถิ่น	2.65	1.22	ปานกลาง
6.	โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือ กับชุมชนในการให้การแนะนำความรู้เกี่ยวกับกิจ กรรมสหกรณ์แก่ชุมชน.....	2.66	1.30	ปานกลาง
7.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยสาธารณสุขใน การตรวจสุขภาพแก่ประชาชน.....	3.44	1.20	ปานกลาง
8.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนใน การจัดกิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ในชุมชน...	4.10	0.85	มาก
9.	โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการ จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน.....	4.32	0.72	มาก
10.	โรงเรียนสนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการ จัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน.....	4.21	0.81	มาก
	รวม	3.31	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ (9) โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน ($\bar{X} = 4.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ (4) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสถานประกอบการมาส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม ($\bar{X} = 2.54$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10

เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และรายชื่อ จำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ ดังปรากฏผลในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

การให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี N = 99		45 ปีขึ้นไป N = 148		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	3.72	0.60	3.64	0.56	1.02
ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	3.33	0.72	3.34	0.67	-0.01
ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	3.04	0.82	3.05	0.85	-0.06
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.34	0.84	3.30	0.79	0.39
รวม	3.36	0.66	3.33	0.64	0.33

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมการศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน รายข้อ จำแนกตามอายุ

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		t
		N = 99		N = 148		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	<u>ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน</u>					
1.	โรงเรียนมีการประสานงานขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น	3.62	0.75	3.61	0.81	0.08
2.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านวิชาการแก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และเอกชนที่ขอความร่วมมือมายังโรงเรียน.....	3.98	0.78	4.01	0.70	-0.35
3.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ 8 กระทรวงหลัก ในการพัฒนาชุมชน.....	3.61	0.91	3.57	0.85	0.28
4.	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานที่จะนำความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นไปสู่ประชาชนในชุมชน.....	3.39	0.97	3.37	0.94	0.18
5.	โรงเรียนได้กำหนดหรือจัดบุคลากรสำหรับดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ...	3.86	0.76	3.76	0.78	0.95
6.	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์ในหมู่บ้าน.....	2.86	0.99	2.71	1.13	1.07
7.	โรงเรียนให้บริการหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน.....	4.03	0.78	3.94	0.85	0.85
8.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครูอาจารย์ นักเรียน เข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญ เข้าพรรษา ฯลฯ	4.64	0.56	4.51	0.67	1.60

ตาราง 8 (ต่อ)

	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		t
		N = 99		N = 148		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	โรงเรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในการจัดอบรมต่าง ๆ ของในชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็นวิทยากรในการให้การอบรม.....	3.88	0.96	3.82	0.91	0.45
10.	โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น.....	3.35	0.96	3.13	0.92	1.80
	รวม	3.72	0.60	3.64	0.56	1.02

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน รายข้อ จำแนกตามอายุ

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		t
		N = 99		N = 148		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	<u>ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน</u>					
1.	จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แก่ชุมชน.....	3.39	0.94	3.36	0.88	0.25
2.	จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ และศูนย์สาธิต ของชุมชน.....	3.46	0.95	3.34	0.89	1.07
3.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนาม กีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย	4.65	0.63	4.59	0.62	0.73
4.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ในด้านการบันเทิง เพื่อนันทนาการของชุมชน...	3.61	1.06	3.58	0.91	0.20
5.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้า ราคาถูกเป็นครั้งคราว.....	1.88	1.22	2.02	1.21	-0.90
6.	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม หรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	2.98	1.27	3.14	1.16	-0.99
7.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดงาน ประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน.....	3.36	1.10	3.36	1.13	-0.01
8.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการ แสดง และประกวดผลผลิตทางการเกษตร และ อุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น.....	2.27	1.22	2.28	1.17	-0.07
9.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าว สารต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่น มีการจัดป้ายนิเทศ...	3.56	1.08	3.49	1.00	0.46

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		t
		N = 99		N = 148		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชน.....	4.18	0.94	4.18	0.89	-0.01
	รวม	3.33	0.72	3.34	0.67	-0.01

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ รายข้อ จำแนกตามอายุ

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		t
		N = 99		, N = 148		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	<u>ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ</u>					
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ใน การส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนใน ชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ	3.02	1.13	2.89	1.20	0.85
2.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้อง สมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้.....	3.35	1.19	3.38	1.11	-0.17
3.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แก่ประชาชนในชุมชน.....	3.91	1.11	3.79	1.10	0.86
4.	โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชา ชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน...	1.87	1.74	2.21	1.72	-1.52
5.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่จะนำ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันแก่ชุมชน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการป้องกันยาเสพติด.....	3.74	1.09	3.53	1.16	1.39
6.	โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ ชุมชน.....	2.38	1.24	2.60	1.30	-1.32
7.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ มาให้ ความรู้หรือคำแนะนำในการประกอบอาชีพแก่ ชุมชน.....	2.92	1.35	2.93	1.23	-0.08
8.	โรงเรียนมีการทดลองหรือสาธิตอาชีพในโรง เรียนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน	2.61	1.31	2.70	1.22	-0.55

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		t
		N = 99		N = 148		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	โรงเรียนมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนามัยขั้นพื้นฐาน เช่น การรู้จักใช้ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกันโรคติดต่อ การเลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการแก่ชุมชน.....	3.14	1.17	3.09	1.27	0.29
10.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น	3.51	1.04	3.39	1.01	0.90
	รวม	3.04	0.82	3.05	0.85	-0.06

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาความรู้และทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต รายข้อ จำแนกตามอายุ

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		t
		N = 99		N = 148		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	<u>ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต</u>					
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เพื่อกำหนดแผนพัฒนา.....	3.62	1.02	3.47	0.92	1.20
2.	โรงเรียนจัดทำแผนโครงการร่วมกับชุมชน เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน.....	3.01	1.26	2.97	1.14	0.28
3.	โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการหางานใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน.....	2.81	1.21	2.61	1.15	1.27
4.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสถานประกอบการมาส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม.....	2.65	1.26	2.47	1.31	1.08
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตในท้องถิ่น	2.75	1.22	2.59	1.23	1.00
6.	โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการให้การแนะนำความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์แก่ชุมชน.....	2.65	1.34	2.67	1.28	-0.13
7.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยสาธารณสุขในการตรวจสุขภาพแก่ประชาชน.....	3.35	1.29	3.50	1.13	-0.94
8.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ในชุมชน...	4.05	0.85	4.13	0.86	-0.70
9.	โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน.....	4.29	0.75	4.34	0.70	-0.56

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 45 ปี		45 ปีขึ้นไป		t
		N = 99		N = 148		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.	โรงเรียนสนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการ จัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน.....	4.20	0.77	4.22	0.84	-0.20
	รวม	3.34	0.84	3.30	0.79	0.39

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาตรี N = 164		สูงกว่าปริญญาตรี N = 83		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	3.70	0.59	3.63	0.55	0.90
ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	3.32	0.72	3.36	0.64	-0.45
ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	3.00	0.87	3.15	0.77	-1.29
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.25	0.86	3.44	0.69	-1.81
รวม	3.32	0.68	3.40	0.59	-0.90

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมการศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน รายข้อ จำแนกระดับการศึกษา

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาตรี N = 164		สูงกว่า ปริญญาตรี , N = 83		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	<u>ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน</u>					
1.	โรงเรียนมีการประสานงานขอใช้ข้อมูลจาก หน่วยงานอื่น	3.64	0.78	3.55	0.79	0.82
2.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้าน วิชาการแก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และ เอกชนที่ขอความร่วมมือมายังโรงเรียน.....	4.00	0.73	4.00	0.75	0.00
3.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและประสานงานกับเจ้า หน้าที่ 8 กระทรวงหลัก ในการพัฒนาชุมชน.....	3.63	0.87	3.51	0.86	1.04
4.	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานที่จะนำความ ช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นไปสู่ประชาชนในชุม ชน.....	3.46	0.93	3.23	0.97	1.80
5.	โรงเรียนได้กำหนดหรือจัดบุคลากรสำหรับ ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ...	3.84	0.77	3.72	0.77	1.15
6.	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อในการขอจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์ ในหมู่บ้าน.....	2.75	0.13	2.81	0.97	-0.39
7.	โรงเรียนให้บริการหน่วยงานอื่นในการจัดกิจ กรรมเพื่อชุมชน.....	4.00	0.85	3.91	0.75	0.82
8.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครู อาจารย์ นักเรียน เข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งาน ทำบุญ เข้าพรรษา ฯลฯ	4.59	0.65	4.51	0.59	0.94

ตาราง 13 (ต่อ)

	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาดรี N = 164		สูงกว่า ปริญญาดรี N = 83		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	โรงเรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในการจัดอบรมต่าง ๆ ของในชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็นวิทยากรในการให้การอบรม.....	3.82	0.93	3.90	0.93	-0.69
10.	โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น.....	3.26	0.95	3.14	0.93	0.93
	รวม	3.70	0.59	3.63	0.55	0.90

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาดรี N = 164		สูงกว่า ปริญญาดรี N = 83		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	<u>ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน</u>					
1.	จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แก่ชุมชน.....	3.39	0.94	3.35	0.86	0.34
2.	จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ และศูนย์สาธิต ของชุมชน.....	3.38	0.93	3.40	0.90	-0.11
3.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนาม กีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย	4.57	0.62	4.70	0.62	-1.58
4.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ในด้านการบันเทิง เพื่อนันทนาการของชุมชน...	3.59	0.97	3.60	0.98	-0.13
5.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้า ราคาถูกเป็นครั้งคราว.....	1.94	1.24	2.01	1.16	-0.45
6.	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม หรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	3.03	1.27	3.16	1.08	-0.77
7.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดงาน ประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน.....	3.36	1.10	3.37	1.15	-0.09
8.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการ แสดง และประกวดผลผลิตทางการเกษตร และ อุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น.....	2.23	1.23	2.37	1.10	-0.89
9.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าว สารต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่น มีการจัดป้ายนิเทศ...	3.54	1.05	3.47	0.99	0.52

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาดรี N = 164		สูงกว่า ปริญญาดรี N = 83		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชน.....	4.18	0.93	4.19	0.89	-0.13
	รวม	3.32	0.72	3.36	0.64	-0.45

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อเช่นกัน

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาดรี N = 164		สูงกว่า ปริญญาดรี N = 83		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	<u>ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ</u>					
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ใน การส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนใน ชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ	2.96	1.17	2.92	1.17	0.26
2.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการ ห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้.....	3.30	1.21	3.49	0.98	-1.23
3.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แก่ประชาชนในชุมชน.....	3.73	1.14	4.05	0.87	-2.22 *
4.	โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชา ชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน...	2.12	1.76	1.98	1.69	0.62
5.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่จะนำ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันแก่ชุมชน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการป้องกันยาเสพติด.....	3.60	1.13	3.64	1.14	-0.23
6.	โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ ชุมชน.....	2.38	1.29	2.77	1.20	-2.27 *
7.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ มาให้ ความรู้หรือคำแนะนำในการประกอบอาชีพแก่ ชุมชน.....	2.85	1.33	3.08	1.16	-1.38
8.	โรงเรียนมีการทดลองหรือสาธิตอาชีพในโรง เรียนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน	2.62	1.23	2.75	1.30	-0.78

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาดรี N = 164		สูงกว่า ปริญญาดรี N = 83		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	โรงเรียนมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนามัย ขั้นพื้นฐาน เช่น การรู้จักใช้ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกันโรคติดต่อ การเลือกรับประทาน อาหารที่ถูกหลักโภชนาการแก่ชุมชน.....	3.03	1.24	3.28	1.19	-1.49
10.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น	3.40	1.12	3.51	0.80	-0.79
	รวม	3.00	0.87	3.15	0.77	-1.29

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 2 กิจกรรม คือ (3) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยโดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแก่ประชาชนในชุมชน (6) โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน ส่วนข้อกิจกรรมอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต รายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาดรี N = 164		สูงกว่า ปริญญาดรี N = 83		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	<u>ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต</u>					
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูล พื้น ฐานของชุมชน เพื่อกำหนดแผนพัฒนา.....	3.50	1.00	3.58	0.89	-0.60
2.	โรงเรียนจัดทำแผนโครงการร่วมกับชุมชน เพื่อ แก้ปัญหาเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน.....	2.90	1.27	3.14	0.98	-1.52
3.	โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการหางาน ใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน.....	2.58	1.26	2.92	0.95	-2.14 *
4.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดหาสถานประกอบการมาส่งเสริม ให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม.....	2.45	1.33	2.72	1.19	-1.61
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตในท้องถิ่น	2.59	1.25	2.78	1.18	-1.20
6.	โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือ กับชุมชนในการให้การแนะนำความรู้เกี่ยวกับกิจ กรรมสหกรณ์แก่ชุมชน.....	2.59	1.31	2.80	1.29	-0.16
7.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยสาธารณสุขใน การตรวจสุขภาพแก่ประชาชน.....	3.34	1.23	3.64	1.12	-1.85
8.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนใน การจัดกิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ในชุมชน...	4.07	0.91	4.14	0.74	-0.62
9.	โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการ จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน.....	4.29	0.75	4.39	0.64	-0.96

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ปริญญาดรี N = 164		สูงกว่า ปริญญาดรี N = 83		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.	โรงเรียนสนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการ จัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน.....	4.16	0.87	4.33	0.67	-1.53
	รวม	3.25	0.86	3.44	0.69	-1.81

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อยู่ 1 กิจกรรม คือ โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการหางานใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน ส่วนข้อกิจกรรมอื่น ๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงานโดยรวมและรายด้าน

การให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้	ต่ำกว่า 5 ปี N = 83		5-10 ปี N = 64		สูงกว่า 10 ปี N = 100		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	3.71	0.56	3.67	0.65	3.65	0.54	0.20
ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	3.26	0.72	3.39	0.67	3.36	0.68	0.72
ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	2.95	0.88	3.19	0.86	3.04	0.79	1.54
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.28	0.81	3.48	0.80	3.24	0.80	1.82
รวม	3.30	0.65	3.43	0.68	3.32	0.62	0.87

จากตาราง 17 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านเช่นกัน

ตาราง 18 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการ
ประสานงาน ระหว่างหน่วยงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.07	0.20
ภายในกลุ่ม	244	81.83	0.34	
รวม	246	81.96		

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการ
เป็นศูนย์กลางของชุมชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.69	0.34	0.72
ภายในกลุ่ม	244	116.48	0.48	
รวม	246	117.16		

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการ
พัฒนาความรู้และทักษะ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.16	1.08	1.54
ภายในกลุ่ม	244	171.58	0.07	
รวม	246	173.74		

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.36	1.18	1.82
ภายในกลุ่ม	244	158.28	0.65	
รวม	246	160.64		

จากตาราง 21 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน
จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		สูงกว่า 10 ปี		F
		N = 83		N = 64		N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	โรงเรียนมีการประสานงานขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น	3.61	0.79	3.64	0.86	3.59	0.73	0.08
2.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านวิชาการแก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และเอกชนที่ขอความร่วมมือมายังโรงเรียน.....	3.92	0.78	4.05	0.70	4.04	0.71	0.83
3.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ 8 กระทรวงหลัก ในการพัฒนาชุมชน.....	3.58	0.87	3.66	0.91	3.55	0.86	0.29
4.	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานที่จะนำความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นไปสู่ประชาชนในชุมชน.....	3.40	0.81	3.39	1.11	3.36	0.95	0.04
5.	โรงเรียนได้กำหนดหรือจัดบุคลากรสำหรับดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ.....	3.81	0.76	3.78	0.90	3.81	0.69	0.03
6.	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์ในหมู่บ้าน.....	2.82	1.17	2.78	1.03	2.72	1.02	0.20
7.	โรงเรียนให้บริการหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน.....	4.04	0.85	4.00	0.78	3.91	0.83	0.57
8.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครู อาจารย์ นักเรียน เข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญ เข้าพรรษา ฯลฯ	4.65	0.55	4.48	0.69	4.53	0.64	1.45

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	ต่ำกว่า 5 ปี N = 83		5-10 ปี N = 64		สูงกว่า 10 ปี N = 100		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	โรงเรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในการจัดอบรมต่าง ๆ ของในชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็นวิทยากรในการให้การอบรม.....	3.82	0.96	3.77	1.00	3.92	0.85	0.59
10.	โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชน แก่ผู้นำท้องถิ่น.....	3.42	0.95	3.17	0.90	3.09	0.93	3.01 *
	รวม	3.71	0.56	3.67	0.65	3.65	0.54	0.20

จากตาราง 22 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการประสานงานระหว่างหน่วยงานในเรื่องโรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของความแตกต่าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี นิวแมนคูลส์ ดังตาราง 23

ตาราง 23 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการประสานงานเกี่ยวกับโรงเรียนให้ควมร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น

ประสบการณ์ในการบริหารงาน		สูงกว่า 10 ปี (N = 100)	5-10 ปี (N = 64)	ต่ำกว่า 5 ปี (N= 83)
	$\bar{X}$	3.09	3.17	3.42
สูงกว่า 10 ปี	3.09	-	0.08	0.33 *
5 -10 ปี	3.17		-	0.25
ต่ำกว่า 5 ปี	3.42			-

จากตาราง 23 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานในเรื่องโรงเรียนให้ควมร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่นแตกต่างกันจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี มีการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี นอกนั้นพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน จำแนก
เป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		สูงกว่า 10 ปี		F
		N = 83		N = 64		N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แก่ชุมชน.....	3.42	0.91	3.42	0.94	3.31	0.87	0.46
2.	จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ และศูนย์สาธิตของชุมชน.....	3.41	0.91	3.39	0.90	3.37	0.94	0.42
3.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย.....	4.54	0.72	4.64	0.55	4.65	0.58	0.77
4.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในด้านการบันเทิง เพื่อนันทนาการของชุมชน.....	3.65	1.03	3.66	0.96	3.50	0.93	0.74
5.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าราคาถูกเป็นครั้งคราว.....	1.83	1.30	2.08	1.13	2.00	1.20	0.82
6.	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	2.84	1.28	3.20	1.09	3.18	1.20	2.89
7.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดงานประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน.....	3.23	1.11	3.33	1.13	3.50	1.11	1.39
8.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการแสดง และประกวดผลผลิตทางการเกษตร และอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น.....	2.14	1.22	2.41	1.20	2.31	1.14	0.94
9.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่น มีการจัดป้ายนิเทศ.....	3.51	1.07	3.62	1.03	3.46	1.00	0.51

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		สูงกว่า 10 ปี		F
		N = 83		N = 64		N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการศึกษา ของชุมชน.....	4.06	0.92	4.19	1.00	4.28	0.85	1.32
	รวม	3.26	0.72	3.39	0.67	3.36	0.68	0.72

จากตาราง 24 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ จำแนก
เป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		สูงกว่า 10 ปี		F
		N = 83		N = 64		N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ	2.89	1.16	3.28	1.15	2.77	1.15	3.96 *
2.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้.....	3.14	1.28	3.66	0.96	3.37	1.09	3.72 *
3.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยโดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแก่ประชาชนในชุมชน.....	3.87	1.20	4.06	0.87	3.67	1.05	2.73
4.	โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน.....	1.91	1.67	2.08	1.81	2.20	1.74	0.61
5.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันแก่ชุมชน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการป้องกันยาเสพติด.....	3.65	1.15	3.48	1.28	3.67	1.02	0.58
6.	โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน.....	2.24	1.29	2.77	1.23	2.58	1.26	3.35 *
7.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ มาให้ความรู้หรือคำแนะนำในการประกอบอาชีพแก่ชุมชน.....	2.80	1.36	2.97	1.39	3.01	1.13	0.68

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	ต่ำกว่า 5 ปี N = 83		5-10 ปี N = 64		สูงกว่า 10 ปี N = 100		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8.	โรงเรียนมีการทดลองหรือสาธิตอาชีพในโรงเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน	2.49	1.32	2.91	1.29	2.64	1.15	2.00
9.	โรงเรียนมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนามัยขั้นพื้นฐาน เช่น การรู้จักใช้ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกันโรคติดต่อ การเลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการแก่ชุมชน.....	3.02	1.31	3.19	1.33	3.14	1.08	0.36
10.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น.....	3.48	1.04	3.55	1.10	3.32	0.96	1.10
	รวม	2.95	0.88	3.19	0.86	3.04	0.79	1.54

จากตาราง 25 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ ในเรื่องโรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ และโรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของความแตกต่าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี นิวแมนคูลส์ ดังตาราง 26-28

ตาราง 26 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการพัฒนาความรู้และทักษะ เรื่องโรงเรียน
ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน
เช่น การสอนกลุ่มสนใจ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน

ประสบการณ์ในการบริหารงาน		สูงกว่า 10 ปี (N = 100)	ต่ำกว่า 5 ปี (N = 83)	5-10 ปี (N = 64)
	$\bar{X}$	2.77	2.89	3.28
สูงกว่า 10 ปี	2.77	-	0.12	0.51 *
ต่ำกว่า 5 ปี	2.89		-	0.39 *
5 -10 ปี	3.28			-

จากตาราง 26 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการการพัฒนาความรู้และทักษะ ในเรื่องโรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ แตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี และสูงกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 -10 ปี มีการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี และสูงกว่า 10 ปี

ตาราง 27 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการพัฒนาความรู้และทักษะ เรื่องโรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน

ประสบการณ์ในการบริหารงาน		ต่ำกว่า 5 ปี (N= 83)	สูงกว่า 10 ปี (N = 100)	5-10 ปี (N = 64)
	$\bar{X}$	3.14	3.37	3.66
ต่ำกว่า 5 ปี	3.14	-	0.23	0.52 *
สูงกว่า 10 ปี	3.37		-	0.29
5 -10 ปี	3.66			-

จากตาราง 27 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ ในเรื่องโรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ แตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 -10 ปี มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี นอกนั้น พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อการพัฒนาความรู้และทักษะ เรื่องโรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน

ประสบการณ์ในการบริหารงาน		ต่ำกว่า 5 ปี (N = 83)	สูงกว่า 10 ปี (N = 100)	5-10 ปี (N = 64)
	$\bar{X}$	2.24	2.58	2.77
ต่ำกว่า 5 ปี	2.24	-	0.34	0.53 *
สูงกว่า 10 ปี	2.58		-	0.19
5 -10 ปี	2.77			-

จากตาราง 28 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ ในเรื่องโรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน แตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 -10 ปี มีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี นอกนั้น พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกเป็นราย
ข้อ

ข้อ	ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		สูงกว่า 10 ปี		F
		N = 83		N = 64		N = 100		
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เพื่อกำหนดแผนพัฒนา.....	3.54	0.97	3.77	0.99	3.36	0.92	3.56 *
2.	โรงเรียนจัดทำแผนโครงการร่วมกับชุมชน เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน.....	2.98	1.19	3.20	1.24	2.85	1.14	1.74
3.	โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการหา งานใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน...	2.65	1.18	2.97	1.22	2.55	1.12	2.58
4.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสถานประกอบการ มาส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม...	2.47	1.27	2.78	1.31	2.44	1.27	1.56
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตใน ท้องถิ่น.....	2.65	1.27	2.89	1.21	2.50	1.18	2.00
6.	โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน และ ร่วมมือกับชุมชนในการให้การแนะนำ ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์แก่ชุม ชน.....	2.55	1.35	2.75	1.27	2.69	1.28	0.45
7.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วย สาธารณสุขในการตรวจสุขภาพแก่ประชา ชน.....	3.37	1.24	3.45	1.22	3.49	1.16	0.22
8.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและร่วมมือกับ ชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ ในชุมชน.....	4.07	0.84	4.17	0.85	4.07	0.88	0.33
9.	โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนใน การจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุม ชน.....	4.25	0.75	4.47	0.67	4.29	0.71	1.84

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ต่ำกว่า 5 ปี N = 83		5-10 ปี N = 64		สูงกว่า 10 ปี N = 100		F
10.	โรงเรียนสนับสนุน และร่วมมือกับชุมชน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน	4.27	0.78	4.30	0.81	4.12	0.83	1.17
	รวม	3.28	0.81	3.48	0.80	3.24	0.80	1.82

จากตาราง 29 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องโรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผนพัฒนา นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของความแตกต่าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี นิวแมนคูลส์ ดังตาราง 30

ตาราง 30 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อ โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผนพัฒนา จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน

ประสบการณ์ในการบริหารงาน		สูงกว่า 10 ปี (N = 100)	ต่ำกว่า 5 ปี (N = 83)	5-10 ปี (N = 64)
	$\bar{X}$	3.36	3.54	3.77
สูงกว่า 10 ปี	3.36	-	0.18	0.41 *
ต่ำกว่า 5 ปี	3.54		-	0.23
5 -10 ปี	3.77			-

จากตาราง 30 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องโรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผนพัฒนา แตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 -10 ปี มีการให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผนพัฒนา มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี นอกนั้น พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
จำแนกตามขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้	ขนาดเล็ก N = 87		ขนาดกลาง N = 105		ขนาดใหญ่ N = 55		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	3.71	0.64	3.65	0.58	3.66	0.47	0.22
ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	3.23	0.80	3.35	0.61	3.48	0.63	2.25
ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	3.00	0.93	3.09	0.82	3.05	0.73	0.24
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.35	0.88	3.31	0.76	3.27	0.80	0.20
รวม	3.32	0.74	3.35	0.61	3.36	0.57	0.07

จากตาราง 31 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้านเช่นกัน

ตาราง 32 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ด้านการ
ประสานงานระหว่างหน่วยงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.15	0.07	0.22
ภายในกลุ่ม	244	81.81	0.34	
รวม	246	81.96		

จากตาราง 32 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติ
หน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการ
เรียนรู้ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการ
เป็นศูนย์กลางของชุมชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.13	1.06	2.25
ภายในกลุ่ม	244	115.03	0.47	
รวม	246	117.16		

จากตาราง 33 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ด้านการพัฒนาความรู้และ
ทักษะ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.34	0.17	0.24
ภายในกลุ่ม	244	173.40	0.71	
รวม	246	173.74		

จากตาราง 34 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่
ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการ
เรียนรู้ ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.26	0.13	0.20
ภายในกลุ่ม	244	160.38	0.66	
รวม	246	160.64		

จากตาราง 35 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติ
หน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่าย
การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน
จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน	ขนาดเล็ก N = 87		ขนาดกลาง N = 105		ขนาดใหญ่ N = 55		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	โรงเรียนมีการประสานงานขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น	3.61	0.74	3.59	0.83	3.58	0.76	0.21
2.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านวิชาการแก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และเอกชนที่ขอความร่วมมือมายังโรงเรียน.....	3.92	0.81	3.99	0.73	4.15	0.59	0.63
3.	โรงเรียนให้ความร่วมมือและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ 8 กระทรวงหลัก ในการพัฒนาชุมชน.....	3.56	0.91	3.62	0.88	3.56	0.81	0.12
4.	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานที่จะนำความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นไปสู่ประชาชนในชุมชน.....	3.43	0.95	3.32	1.01	3.42	0.81	0.33
5.	โรงเรียนได้กำหนดหรือจัดบุคลากรสำหรับดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ	3.80	0.76	3.82	0.79	3.76	0.74	0.09
6.	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์ในหมู่บ้าน.....	2.95	1.21	2.69	1.00	2.64	0.95	2.04
7.	โรงเรียนให้การบริการหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน.....	4.06	0.88	3.94	0.77	3.91	0.82	0.69
8.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครู อาจารย์ นักเรียน เข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญ เข้าพรรษา ฯลฯ	4.53	0.74	4.57	0.57	4.58	0.53	0.16
9.	โรงเรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในการจัดอบรมต่าง ๆ ของในชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็นวิทยากรในการให้การอบรม.....	3.74	1.00	3.83	0.95	4.04	0.74	1.68

ตาราง 36 (ต่อ)

ข้อ	การให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้	ขนาดเล็ก N = 87		ขนาดกลาง N = 105		ขนาดใหญ่ N = 55		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.	โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา ของชุมชน โดยให้คำแนะนำในการจัดทำ แผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชน แก่ผู้นำท้องถิ่น.....	3.43	1.04	3.17	0.91	3.00	0.74	3.82 *
	รวม	3.71	0.64	3.65	0.58	3.66	0.47	0.22

จากตาราง 36 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องโรงเรียนร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของความแตกต่างจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีนิวแมน - คูลส์ ดังตาราง 37

ตาราง 37 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน เรื่อง โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดใหญ่ (N = 55)	ขนาดกลาง (N = 105)	ขนาดเล็ก (N= 87)
	$\bar{X}$	3.00	3.17	3.43
ขนาดใหญ่	3.00	-	0.17	0.43 *
ขนาดกลาง	3.17		-	0.26
ขนาดเล็ก	3.43			-

จากตาราง 37 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ในเรื่องโรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น แตกต่างจากผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีการดำเนินการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนใหญ่ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน จำแนก
เป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	ขนาดเล็ก N = 87		ขนาดกลาง N = 105		ขนาดใหญ่ N = 55		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แก่ชุมชน.....	3.40	1.00	3.32	0.90	3.44	0.71	0.33
2.	จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ และศูนย์ สาธิตของชุมชน.....	3.36	1.00	3.38	0.89	3.45	0.83	0.20
3.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้ สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับ ออกกำลังกาย.....	4.48	0.76	4.64	0.54	4.76	0.47	3.70 *
4.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม ในด้านการบันเทิง เพื่อนันทนาการ ของชุมชน.....	3.46	1.08	3.64	0.94	3.71	0.83	1.33
5.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่าย สินค้าราคาถูกเป็นครั้งคราว.....	1.82	1.31	2.08	1.06	1.98	1.33	1.00
6.	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการ รวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น.....	2.87	1.28	3.05	1.12	3.44	1.18	3.78 *
7.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัด งานประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน.....	3.24	1.15	3.33	1.10	3.62	1.06	2.01
8.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรม การแสดง และประกวดผลผลิตทาง การเกษตร และอุตสาหกรรมของประชาชน ในท้องถิ่น.....	2.26	1.20	2.23	1.13	2.40	1.29	0.39
9.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ ข่าวสารต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่น มีการ จัดป้ายนิเทศ.....	3.43	1.15	3.59	0.91	3.53	1.07	0.61

ตาราง 38 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน	ขนาดเล็ก N = 87		ขนาดกลาง N = 105		ขนาดใหญ่ N = 55		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการศึกษา ของชุมชน.....	3.97	1.03	4.22	0.84	4.45	0.76	5.16 **
	รวม	3.23	0.80	3.35	0.61	3.48	0.63	2.25

จากตาราง 38 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องโรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการศึกษาของชุมชน

เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของความแตกต่างจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีนิวแมน - คูลส์ ดังตาราง 39-41

ตาราง 39 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อ การการเป็นศูนย์กลางของชุมชน เรื่อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก (N= 87)	ขนาดกลาง (N = 105)	ขนาดใหญ่ (N = 55)
	$\bar{X}$	4.48	4.64	4.76
ขนาดเล็ก	4.48	-	0.16	0.28 *
ขนาดกลาง	4.64		-	0.12
ขนาดใหญ่	4.76			-

จากตาราง 39 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ในเรื่องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย แตกต่างจากผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อ การเป็นศูนย์กลางของชุมชน เรื่อง การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก (N= 87)	ขนาดกลาง (N = 105)	ขนาดใหญ่ (N = 55)
	$\bar{X}$	2.87	3.05	3.44
ขนาดเล็ก	2.87	-	0.18	0.57 *
ขนาดกลาง	3.05		-	0.39
ขนาดใหญ่	3.44			-

จากตาราง 40 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ในเรื่อง การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น แตกต่างจากผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อ การเป็นศูนย์กลางของชุมชน เรื่อง การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก (N= 87)	ขนาดกลาง (N = 105)	ขนาดใหญ่ (N = 55)
	$\bar{X}$	3.97	4.22	4.45
ขนาดเล็ก	3.97	-	0.25	0.48 **
ขนาดกลาง	4.22		-	0.23
ขนาดใหญ่	4.45			-

จากตาราง 41 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ในเรื่อง การจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชน แตกต่างจากผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชนมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 42 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ จำแนกเป็น
รายชื่อ

ข้อ	ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F
		N = 87		N = 105		N = 55		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ	3.05	1.19	3.02	1.15	2.64	1.13	3.49
2.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้.....	3.10	1.41	3.49	0.96	3.54	0.88	3.75 *
3.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยโดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแก่ประชาชนในชุมชน.....	3.90	1.13	3.86	1.03	3.71	1.03	0.55
4.	โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน.....	1.95	1.81	2.15	1.72	2.11	1.64	0.32
5.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันแก่ชุมชน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการป้องกันยาเสพติด.....	3.70	1.13	3.57	1.19	3.56	1.03	0.38
6.	โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน.....	2.36	1.29	2.56	1.28	2.67	1.21	1.17
7.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ มาให้ความรู้หรือคำแนะนำในการประกอบอาชีพแก่ชุมชน.....	2.94	1.32	2.89	1.33	2.96	1.12	0.66

ตาราง 42 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ	ขนาดเล็ก N = 87		ขนาดกลาง N = 105		ขนาดใหญ่ N = 55		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8.	โรงเรียนมีการทดลองหรือสาธิตอาชีพในโรงเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน	2.69	1.37	2.63	1.15	2.67	1.25	0.06
9.	โรงเรียนมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนามัยขั้นพื้นฐาน เช่น การรู้จักใช้ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกันโรคติดต่อ การเลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการแก่ชุมชน.....	2.88	1.24	3.23	1.25	3.25	1.12	2.35
10.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น.....	3.45	1.10	3.46	1.06	3.36	0.85	0.16
	รวม	3.00	0.93	3.09	0.82	3.05	0.73	0.24

จากตาราง 42 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องโรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ นอกนั้น แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของความแตกต่างจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีนิวแมน - คูลส์ ดังตาราง 43

ตาราง 43 ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ในหัวข้อ การพัฒนาความรู้และทักษะ เรื่อง โรงเรียน
เปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อค้นคว้าหาความรู้ จำแนกตามขนาด
โรงเรียน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก (N= 87)	ขนาดกลาง (N = 105)	ขนาดใหญ่ (N = 55)
	$\bar{X}$	3.10	3.49	3.54
ขนาดเล็ก	3.10	-	0.39 *	0.44
ขนาดกลาง	3.49		-	0.05
ขนาดใหญ่	3.54			-

จากตาราง 43 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ ในเรื่อง โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อค้นคว้าหาความรู้ แตกต่างจากผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อค้นคว้าหาความรู้มากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 44 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตาม
 เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกเป็น
 รายข้อ

ข้อ	ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ขนาดเล็ก N = 87		ขนาดกลาง N = 105		ขนาดใหญ่ N = 55		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เพื่อกำหนดแผนพัฒนา.....	3.59	1.05	3.59	0.93	3.31	0.86	1.82
2.	โรงเรียนจัดทำแผนโครงการร่วมกับชุมชน เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน.....	3.10	1.24	2.99	1.20	2.78	1.07	1.24
3.	โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการหางานใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน...	2.79	1.22	2.66	1.14	2.60	1.18	0.53
4.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสถานประกอบการมาส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม...	2.57	1.31	2.52	1.29	2.51	1.26	0.05
5.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตในท้องถิ่น.....	2.65	1.33	2.68	1.14	2.58	1.23	0.13
6.	โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการให้การแนะนำความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์แก่ชุมชน.....	2.59	1.38	2.78	1.21	2.54	1.33	0.81
7.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยสาธารณสุขในการตรวจสุขภาพแก่ประชาชน.....	3.48	1.27	3.36	1.15	3.53	1.17	0.42
8.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ในชุมชน.....	4.11	0.89	4.04	0.84	4.18	0.82	0.54

ตาราง 44 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ขนาดเล็ก N = 87		ขนาดกลาง N = 105		ขนาดใหญ่ N = 55		F
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน.....	4.33	0.77	4.28	0.70	4.38	0.65	0.33
10.	โรงเรียนสนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน	4.29	0.90	4.14	0.78	4.24	0.72	0.78
	รวม	3.35	0.88	3.31	0.76	3.27	0.80	0.20

จากตาราง 44 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับรายชื่อกิจกรรมการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นการปฏิบัติในบางรายชื่อกิจกรรมจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 247 ฉบับ พบว่ามีจำนวน 102 ฉบับซึ่งไม่มีการปฏิบัติ บางรายชื่อกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ 41.29 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยเรียงลำดับจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังตาราง 45

ตาราง 45 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ไม่มีการปฏิบัติในบางรายการกิจกรรม

ข้อ	ข้อความ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	อันดับ
1.	โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน.....	74	29.95	1
2.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าราคาถูกเป็นครั้งคราว.....	42	17.00	2
3.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการแสดงและประกวดผลิตผลทางการเกษตรและอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น...	26	10.53	3
4.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสถานประกอบการมาส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม.....	24	9.72	4
5.	โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน.....	23	9.31	5
6.	โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการแนะนำความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ให้แก่ชุมชน.....	21	8.50	6
7.	โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการหางานใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน.....	19	7.69	7
8.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ มาให้ความรู้หรือคำแนะนำในการประกอบอาชีพแก่ชุมชน.....	17	6.88	8
9.	โรงเรียนมีการทดลองหรือสาธิตอาชีพในโรงเรียนเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน.....	17	6.88	8
10.	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตในท้องถิ่น.....	17	6.88	8

ตาราง 45 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	อันดับ
11.	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	11	4.45	9
12.	โรงเรียนจัดทำแผนโครงการร่วมกับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน.....	11	4.45	9
13.	โรงเรียนมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนามัยขั้นพื้นฐานการรู้จักใช้ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกันโรคติดต่อ การเลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการแก่ชุมชน.....	10	4.04	10
14.	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์กรชุมชนเช่น สหกรณ์ในหมู่บ้าน.....	9	3.64	11
15.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขในการตรวจสอบสภาพให้แก่ประชาชน.....	8	3.23	12
16.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดงานประเพณีของท้องถิ่นในชุมชน.....	6	2.43	13
17.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันแก่ชุมชน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการป้องกันยาเสพติด.....	5	2.04	14
18.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดประชาชนของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้.....	4	1.62	15
19.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ ..	3	1.21	16
20.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยโดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแก่ประชาชนในชุมชน.....	3	1.21	16
21.	โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น.....	3	1.21	16
22.	โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น..	2	0.81	17
23.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แก่ชุมชน.....	2	0.81	17

ตาราง 45 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	อันดับ
24.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่น มีการจัดป้ายนิเทศ.....	2	0.81	17
25.	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานที่จะนำความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นไปสู่ประชาชนในชุมชน.....	1	0.40	18
26.	จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการและศูนย์สถิติของชุมชน.....	1	0.40	18
27.	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในด้านบันเทิงเพื่อการนันทนาการของชุมชน.....	1	0.40	18
28.	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผนพัฒนา.....	1	0.40	18
29.	โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน.....	1	0.40	18

จากตาราง 45 แสดงว่า การปฏิบัติรายข้อกิจกรรมการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ผู้บริหารโรงเรียน ได้แสดงความคิดเห็นจากแบบสอบถามโดยเรียงลำดับค่าจำนวนโรงเรียน และร้อยละของกิจกรรมที่โรงเรียนที่ไม่มีการปฏิบัติ มีดังนี้ คือ โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน 74 โรง จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าราคาถูกเป็นครั้งคราว 42 โรง จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการแสดง และประกวดผลิตผลทางการเกษตร และอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น 26 โรง โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสถานประกอบการมาเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม 24 โรง และโรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน 23 โรง ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10

เป็นการสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยเรียงลำดับความถี่ของข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามกลับมา จำนวน 247 ฉบับ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 168 ฉบับ ดังปรากฏในตาราง 46

ที่	ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
1.	<u>ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน</u>		
	<u>ปัญหา</u>		
	1.1 ไม่ใคร่ได้รับความร่วมมือในการประสานงานระหว่างหน่วยงานเท่าที่ควร	59	35.11
	1.2 โรงเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากร	54	32.14
	1.3 โรงเรียนขาดงบประมาณดำเนินการ	50	29.76
	1.4 โรงเรียนยังขาดความพร้อมในเรื่องสื่ออุปกรณ์	30	17.85
	1.5 สภาพการคมนาคมไม่สะดวก และมีปัญหาการสาธารณสุขโรค	27	16.07
	1.6 ข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานยังมีน้อย / ไม่เป็นปัจจุบัน	14	8.33
	1.7 ระบบของราชการมีขั้นตอนมาก	12	7.14
	1.8 โรงเรียนมีภาระงานมาก	9	5.36
	1.9 กรอบการปฏิบัติงานตามนโยบายยังไม่ชัดเจน	3	1.78
	รวม	258	
	<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
	1.1 ทุกหน่วยงานควรดำเนินการปฏิบัติตามนโยบายด้วยความจริงจัง	47	27.98
	1.2 ควรจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น	38	22.62
	1.3 การจัดสรรงบประมาณ ให้การสนับสนุนเพิ่มเติม	34	20.23
	1.4 ทุกหน่วยงานควรมีระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นปัจจุบัน	15	8.92
	1.5 ควรแก้ไขลดขั้นตอนในระบบราชการลงบ้าง	12	7.14

ตาราง 46 (ต่อ)

ที่	ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
	1.6 ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่ดำเนินการประสานงานของหน่วยงานโดยตรง	10	5.95
	1.7 ควรมีการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	8	4.76
	รวม	164	
2.	<u>ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน</u> <u>ปัญหา</u> 2.1 โรงเรียนขาดความพร้อม และโรงเรียนมีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน เช่น - งบประมาณ - บุคลากร - สื่อ อุปกรณ์ 2.2 ชุมชนมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ 2.3 โรงเรียนตั้งอยู่ไกลจากชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก 2.4 โรงเรียนมีภาระงานอื่นมาก 2.5 ขาดความร่วมมือและขาดการประสานงานที่ต่อเนื่อง 2.6 เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน มีองค์กรท้องถิ่นเป็นศูนย์การบริการชุมชนอยู่แล้ว 2.7 ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	96 (45) (31) (20) 51 42 23 18 17 14	57.14 (26.78) (18.45) (19.90) 30.35 25 13.69 10.71 10.11 8.33
	รวม	261	
	<u>ข้อเสนอแนะ</u> 2.1 ควรมีการจัดประชุมในระดับผู้นำหน่วยงานในท้องถิ่นเป็นประจำ 2.2 ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม 2.3 ทุกหน่วยงานควรให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง 2.4 ต้องมีการสำรวจความต้องการของชุมชน 2.5 โรงเรียนควรตั้งอยู่ใกล้ชุมชน ใกล้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ในท้องถิ่น 2.6 ต้องมีการติดตาม ประเมินผลอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง	48 40 14 10 5 3	28.57 23.81 8.33 5.95 2.98 1.78
	รวม	120	

ตาราง 46 (ต่อ)

ที่	ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
3.	<u>ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ</u>		
	<u>ปัญหา</u>		
	3.1 โรงเรียนยังขาดความพร้อมในการดำเนินการจากสาเหตุ หลาย ๆ ด้าน	112	66.66
	- บุคลากร	(60)	(35.71)
	- สื่อ อุปกรณ์	(40)	(23.81)
	- งบประมาณ	(12)	(7.14)
	3.2 ความรู้พื้นฐานของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ	37	22.02
	3.3 โรงเรียนมีภาระงานมาก ไม่มีเวลา	21	12.50
	3.4 ชุมชนมีปัญหาภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง	15	8.92
	3.5 ขาดการจัดการที่มีคุณภาพและการดำเนินการอย่างจริงจัง	9	5.36
	3.6 มีหลายหน่วยงานทำงานซ้ำซ้อนกัน	6	3.57
	3.7 ขาดการประสานงานประชาสัมพันธ์กับชุมชน	4	2.38
	3.8 ขาดการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	3	1.78
	รวม	207	
	<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
	3.1 ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม	33	19.64
	3.2 ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร เจ้าหน้าที่ มีการศึกษาดูงาน	18	10.71
	3.3 ทุกหน่วยงานควรร่วมมือกันให้มากขึ้น	16	9.52
	3.4 ควรปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์ให้ดีขึ้น	14	8.33
	3.5 ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่เป้าหมายให้ชัดเจน	11	6.55
	3.6 ต้องมีการติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	2	1.19
	รวม	96	
4.	<u>ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต</u>		
	<u>ปัญหา</u>		
	4.1 ภาวะเศรษฐกิจไม่ดี ประชาชนยากจน	75	44.64
	4.2 ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ	22	13.09
	4.3 งบประมาณไม่เพียงพอ	17	10.11
	4.4 ขาดการประสาน ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	15	8.92

ตาราง 46 (ต่อ)

ที่	ข้อมูล	ความถี่	ร้อยละ
	4.5 โรงเรียนขาดบุคลากร	11	6.54
	4.6 มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว เป็นการทำงานซ้ำซ้อน	9	5.36
	4.7 ชุมชนยังมีการสาธารณสุขพื้นฐานยังไม่ดีพอ มีปัญหาสุขภาพ	8	4.76
	4.8 นโยบายและหลักการไม่ชัดเจน	6	3.57
	4.9 การติดต่อลำช้า คมนาคมไม่สะดวก	5	2.98
	รวม	168	
	<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
	4.1 ควรจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพอย่างจริงจัง	42	25
	4.2 ควรมีการจัดโครงการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้มากขึ้น	17	10.11
	4.3 ควรสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานสูงขึ้น	16	9.52
	4.4 ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนอย่างจริงจัง	10	5.95
	4.5 ต้องจัดการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น	9	5.36
	4.6 ผู้บริหาร ผู้นำ ครู อาจารย์ ต้องมีความเสียสละ	6	5.37
	4.7 ต้องมีการปราบปรามป้องกันยาเสพติดอย่างจริงจัง	6	3.57
	4.8 ควรสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน	4	2.38
	4.9 ควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	5	1.78
	รวม	113	

จากตาราง 46 แสดงว่าสาเหตุของปัญหาในการดำเนินการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาในการดำเนินงานให้บริการชุมชนมากที่สุด คือ ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนขาดความพร้อมหลาย ๆ ด้าน เช่น ปัญหาเกิดจากบุคลากร ปัญหาการขาดงบประมาณดำเนินการ ปัญหาจากสภาพทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดจากความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ และปัญหาเกิดจากความขาดแคลนสื่ออุปกรณ์ ตามลำดับ

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 เรียงตามความถี่มากที่สุดดังนี้ คือ ควรมีการจัดประชุมปรึกษาหารือในระดับผู้นำหน่วยงานในท้องถิ่นเป็นประจำ ควรดำเนินการปฏิบัติตามนโยบายด้วยความจริงจัง ควรจัดให้มีการพัฒนาส่งเสริม พัฒนาอาชีพอย่างจริงจัง และควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยจำแนกตามตัวแปร คือ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนดำเนินงาน ตลอดจนเป็นแนวทางพิจารณาส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษาให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ต้องการตรวจสอบสมมุติฐานที่ว่า “ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 4 ด้าน ขึ้นอยู่กับความแตกต่างด้านอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่”

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ในปีการศึกษา 2540 จำนวน 387 โรงเรียน จากโรงเรียนมัธยม

ศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี กาฬสินธุ์ นครพนม มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด
อำนาจเจริญรวมประชากรทั้งสิ้น 387 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคเรียน
ที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 247 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage
Random Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 จำแนกโรงเรียนที่เป็นประชากรออกเป็น 3 ประเภท ตามวิธีการ
กำหนดขนาดโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 68
โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 162 โรงเรียน และโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็กจำนวน 157 โรงเรียน

ขั้นที่ 2.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางประมาณขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น
95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 290 คน

ขั้นที่ 2.3 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาด
ของโรงเรียนแต่ละจังหวัดเป็นชั้นในการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง 290 คน จำแนกเป็นโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 59 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง 118 คน และโรงเรียนมัธยม
ศึกษาขนาดเล็ก 113 คน

ขั้นที่ 2.4 การเลือกกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน ใช้วิธีเปรียบเทียบอย่างมีสัดส่วน
กัน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 290 คน หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วได้กลุ่ม
ตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 247 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.17

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้
บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขต
การศึกษา 10 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ
ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยว
กับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา
10 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน
ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวม 40 ข้อ เป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติน้อยที่สุด และไม่มีการปฏิบัติ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเสนอสาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาครั้งนี้

1. ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ประจำปีการศึกษา 2540 และเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอให้ประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความชัดเจนของภาษาและเนื้อหาสาระของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขถูกต้องสมบูรณ์แล้ว โดยปรึกษาประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทตลอดจนได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970) ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามขั้นสุดท้ายก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้มีหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ตอบแบบสอบถาม

2. ติดต่อขอหนังสือจากเขตการศึกษา 10 แห่งสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ติดต่อขอหนังสือจากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอให้ส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และเก็บข้อมูลด้วยตนเองบางส่วนในระหว่างเดือน สิงหาคม – ตุลาคม 2541 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 253 ฉบับ เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามปรากฏว่าสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 247 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.17 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ แล้วคำนวณหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลส่วนที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ในการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีสภาพต่างกันตามตัวแปร คือ อายุ ระดับการศึกษาใช้ t-test

4. ในการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มตามตัวแปร คือ ประสิทธิภาพในการบริหารงาน และขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา ใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน – คูลส์ (Newman keuls Method) และการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าว ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS /PC+ (Statistic Package for Social Science PC+)

5. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด นำมาจัดหมวดหมู่แล้วเรียงความถี่จากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ด้านลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ส่วนใหญ่อายุ 45 ปีขึ้นไป ร้อยละ 59.90 และอายุต่ำกว่า 45 ปี ร้อยละ 40.10 ด้านระดับการศึกษา พบว่าจบการศึกษาระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 66.40 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 33.60 ด้านประสบการณ์ในการบริหารงานพบว่ามีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 33.60 ประสบการณ์ 5-10 ปี ร้อยละ 25.90 และมีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี ร้อยละ 40.50 เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ร้อยละ 35.20 ขนาดกลาง ร้อยละ 42.50 และขนาดใหญ่ ร้อยละ 22.30

2. ความคิดเห็นในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้

จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) คือ ข้อ (8) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครู - อาจารย์ และนักเรียนเข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญเข้าพรรษา ฯลฯ

2.2 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) คือ ข้อ (3) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย

2.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$) คือ ข้อ (9) โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน

2.4 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.84$) คือ ข้อ (3) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริม

ประชาธิปไตย โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้แก่ประชาชนในชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการปฏิบัติกิจกรรมให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่าค่าเฉลี่ยของข้อคำถามซึ่งมีจำนวน 40 ข้อนั้น แสดงถึงการปฏิบัติกิจกรรมการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ในระดับมากที่สุดมีจำนวน 2 ข้อ ระดับมาก 15 ข้อ ระดับปานกลาง 20 ข้อ และระดับน้อย 3 ข้อ

อนึ่ง เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามซึ่งผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับไม่มีการปฏิบัติ ในรายข้อกิจกรรมการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนซึ่งได้จากแบบสอบถามจำนวน 247 ฉบับ พบว่า มีแบบสอบถามซึ่งไม่มีการปฏิบัติบางรายข้อจำนวน 102 ฉบับ แยกตามขนาดโรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 39 โรง ขนาดกลาง 36 โรง และขนาดใหญ่ 27 โรง ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าความถี่และค่าร้อยละดังตาราง 45

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระ

ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้กล่าว คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน และทุกข้อ

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 รายข้อกิจกรรม ดังต่อไปนี้

3.2.1 ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่ามีระดับการปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี 3 ข้อ กิจกรรมคือ

- 1) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแก่ประชาชน
- 2) โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน
- 3) โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการงานใหม่และอาชีพรองแก่ประชาชน

3.3 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 รายข้อกิจกรรม ดังต่อไปนี้

3.3.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีความ

คิดเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน สูงกว่า 10 ปี ในข้อกิจกรรมโรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น

3.3.2 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 – 10 ปี มีความคิดเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ต่ำกว่า 5 ปี ใน 3 ข้อกิจกรรม คือ

- 1) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ
- 2) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อค้นคว้าหาความรู้
- 3) โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน

3.3.3 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน สูงกว่า 10 ปี 2 ข้อกิจกรรม คือ

- 1) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น จัดสอนกลุ่มสนใจ
- 2) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผนพัฒนา

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่ 4 รายข้อกิจกรรม และ .01 กิจกรรมเดียวดังต่อไปนี้

3.4.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติ มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ในข้อกิจกรรมโรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น

3.4.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่า มีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 2 กิจกรรม คือ

- 1) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียน

เป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย

- 2) มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดง
ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

สำหรับกิจกรรมต่อไปนี้ ผู้บริหารโรงเรียน ขนาดใหญ่ กับผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความ
คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีการ
จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชน มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

- 3.4.3 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิด
เห็นว่ามีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ในข้อ
กิจกรรมโรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของ
โรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามจาก คำถามปลายเปิด

จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ
ในแต่ละด้านดังนี้

4.1 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

โรงเรียนประสบปัญหาเนื่องจาก ไม่ใคร่ได้รับความร่วมมือในการประสานงาน
ระหว่างหน่วยงานเท่าที่ควร โรงเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากร ขาดงบประมาณดำเนินการ
ขาดความพร้อมในเรื่อง สื่อ อุปกรณ์ จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้บริหารได้ให้ข้อเสนอแนะแนว
ทางแก้ไขโดย ทุกหน่วยงานควรได้ปฏิบัติตามนโยบายด้วยความจริงจัง ควรจัดให้มีการประชุม
ปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่นและควรจัดสรรงบประมาณให้การ
สนับสนุนเพิ่มเติม

4.2 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน

โรงเรียนประสบปัญหาเนื่องจาก ขาดความพร้อมและโรงเรียนมีข้อจำกัดใน
หลายๆ ด้าน เช่น งบประมาณ บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ ชุมชนมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ โรงเรียนตั้ง
อยู่ไกลจากชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก และโรงเรียนมีภาระงานอื่นมาก จากสภาพปัญหาดัง
กล่าวผู้บริหารได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข โดยควรมีการจัดประชุมในระดับผู้นำหน่วยงาน
ในท้องถิ่นเป็นประจำ ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ทุกหน่วยงานควรให้ความร่วมมือช่วย
เหลือซึ่งกันและกันอย่างจริงจัง และควรมีการสำรวจความต้องการของชุมชน

4.3 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ

โรงเรียนประสบปัญหาเนื่องจาก ขาดบุคลากร ขาดสื่อ อุปกรณ์ ขาดงบประมาณ ความรู้พื้นฐานของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำและโรงเรียนมีภาระงานมากไม่มีเวลาเพียงพอจากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้บริหารได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข โดยควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร เจ้าหน้าที่ หรือมีการจัดให้มีการศึกษาดูงาน ทุกหน่วยงานควรให้ความร่วมมือกันให้มากขึ้น และควรปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์ให้ดีขึ้น

4.4 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

โรงเรียนประสบปัญหาเนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจประชาชนยากจน ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาของประชาชนยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ งบประมาณไม่เพียงพอ และขาดการประสานงาน ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข โดยควรจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพอย่างจริงจัง ควรมีการจัดโครงการร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้มากขึ้น และควรสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานสูงขึ้น

การอภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้า เรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 โดยรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บรรณาคม ภักดีพิพัฒน์ (2533 : 70) เรื่องการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและกรรมการสภาตำบลในจังหวัดพะเยา ที่พบว่า การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับรายงานผลการนิเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 (2535 : 1) เกี่ยวกับการดำเนินการตามความเชื่อของกรมสามัญศึกษา ด้านการไม่แปลกแยกจากชุมชน ซึ่งพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดลพบุรี ดำเนินการปฏิบัติงานตามความเชื่อของกรมสามัญศึกษาครั้งที่ 1 ดำเนินการร้อยละ 69.85 ครั้งที่ 2 ดำเนินการ

ร้อยละ 67.90 ซึ่งผลการดำเนินการทั้งสองครั้งอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับอำนาจ ปราสาททอง (2537 : 67) ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินการด้านไม่แปลกแยกจากชุมชนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดลพบุรีตามที่คณะของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์พบว่า การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และยังสอดคล้องกับรายงานผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 10 (2540 : 74) พบว่าผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 มีสาเหตุจาก (1) งบประมาณจำกัดและไม่เพียงพอทำให้การบริหารด้านครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ (2) ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานต่าง ๆ มาก (3) มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของบุคลากรบ่อยทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง (4) ระบบสารสนเทศไม่สมบูรณ์และไม่เป็นปัจจุบัน ดังนั้นจากการวิจัยในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษามีขีดความสามารถในการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับปานกลางตลอดมา โดยเฉพาะตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 ซึ่งเป็นปีที่กรมสามัญศึกษาเริ่มประกาศทิศทางการจัดการศึกษา แม้ว่าจะมีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนแล้วก็ตาม แต่ผลการดำเนินการยังปรากฏผลในระดับปานกลางเท่าเดิม แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการของโรงเรียนด้านต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 โดยรวมมีดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของการปฏิบัติพบว่า โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัดครูอาจารย์และนักเรียนเข้าร่วมงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญเข้าพรรษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าต้องสอนนักเรียนจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้ผู้ที่ไม่พลาดโอกาสในการศึกษาและให้บริการชุมชน ตลอดจนได้ร่วมกำหนดจุดมุ่งหมายกำหนดนโยบายและวางแผนในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนจึงทำให้มีการปฏิบัติในการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับมาก และอาจเนื่องมาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นหน่วยงานที่สัมพันธ์กับชุมชนอย่างใกล้ชิดเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนจึงเป็นการช่วยสร้างความเข้มแข็งความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นสอดคล้องกับ เสาวนีย์ เสนาสู (2529 : 47) กล่าวว่าบทบาทให้บริการแก่ชุมชนหมายถึง การจัดบริการและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยอาจติดต่อประสานงานกับองค์กรการ มูลนิธิ หรือเอกชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น ฮาร์เนท

(Harnett. 1975 : 5 – 8) ได้ระบุว่าชุมชนกับโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมชุมชนบ่อยครั้งจะทำให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์และเข้าถึงประชาชนมากขึ้นสอดคล้องกับ จาตุรงค์ เสนแดง (2533 : 122) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นในเรื่องการให้บริการชุมชนว่าโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติการให้บริการชุมชนมากทุกเรื่อง และ เจษฎา บุรณจารย์ (2540 : 68) ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากรรมการของโรงเรียนมัธยมศึกษามีความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ อาจเนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาหลายประการที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับโรงเรียน เป็นต้นว่าปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอประมาณไม่เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับ อำนาจ ประสาททอง (2537 : 77) พบว่าโรงเรียนมัศึกษามีข้อจำกัดด้านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ กล่าวคือ ในเรื่องอาคารสถานที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีอาคารเรียนไม่เพียงพอในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ โรงเรียนยังขาดแคลนอุปกรณ์เท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ที่ล้าสมัยจึงทำให้โรงเรียนยังไม่สามารถให้บริการชุมชนในด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชนได้อย่างเต็มที่นัก โรงเรียนจึงสามารถดำเนินการได้ตามศักยภาพของโรงเรียนเท่านั้นซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องสนใจกับการบริหารงานด้านอื่น ๆ มากกว่า

1.3 ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาของประชาชนส่วนใหญ่ยังต่ำไม่มีนิสัยรักการอ่านหนังสือ หรือศึกษาหาความรู้ใหม่เพื่อการดำรงชีวิตให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ไม่รับรู้ถึงโลกกำลังวิวัฒนาการตลอดจนแนวคิดทางการศึกษาวัฒนธรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปด้วยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทวี นาคนบุตร (2532 : 21) กล่าวว่าการศึกษาและกระบวนการพัฒนาเพื่อเตรียมประชากรให้พร้อมที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับท้องถิ่นของกระทรวงหลักไม่สามารถจัดการศึกษาแบบกระบวนการรับรู้ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของประชาชนให้เป็นธรรมชาติที่ผสมผสานของการศึกษาตลอดชีวิตโดยไม่ต้องทำให้วิถีชีวิตของชาวชนบทสะดุดชะงักหรือเกิดผลไปในทางลบได้และไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ประกอบกับจิตใต้สำนึกของประชาชนที่เคยชินแบบดั้งเดิม โดยได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ เช่น มีความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ เมื่อสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงตามกลไกของสภาพปัจจุบันจึงทำให้ประชาชนไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วถึง

อีกสาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะประชาชนค่อนข้างฐานะยากจนต้องใช้เวลาว่างไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัวทำให้ไม่เห็นความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น จากปัญหาความยากจนของประชาชนนี้ตามหลักการทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ถือว่า เป็นความต้องการขั้นต่ำของมนุษย์ควรได้รับการตอบสนองก่อนความต้องการอื่น ๆ ซึ่ง

เรียงจากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุด (สวัณน์ วัฒนวงศ์ 2538 : 91) โดยมนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูง ๆ ได้ถ้าความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองเสียก่อน เมื่อประชาชนยากจนขาดปัจจัยในการดำรงชีวิตแล้วย่อมไม่สนใจต่อกิจกรรมที่ไม่เอื้อต่อปัจจัยในการดำรงชีวิต และสอดคล้องกับเสาวนีย์ เสนาสู (2529 : 8) กล่าวว่า โปรแกรมหรือกิจกรรมทางการศึกษาชุมชนที่ดีจะต้องคำนึงถึงชุมชนหรือท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาและจะต้องสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้นด้วย

1.4 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและขาดบุคลากรที่มีความเข้าใจชุมชนบุคลากรในโรงเรียนบางส่วนเข้าใจว่าการเข้าไปมีส่วนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ชุมชน ควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ทำให้การบริการชุมชนในด้านนี้จึงยังคงอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับรายงานการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายด้านเครือข่ายการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2537 : บทสรุป) พบว่าการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนยังไม่ปรากฏเด่นชัดและกิจกรรมที่ดำเนินการยังอยู่ในวงแคบเพราะงบประมาณมีค่อนข้างน้อย บางครั้งกิจกรรมที่จัดไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน ซึ่งการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ หน่วยงานของรัฐยังคงดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่และไม่ค่อยมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนเท่าที่ควรรวมทั้งยังขาดการสนับสนุนจากองค์กรชาวบ้านหรือชุมชนอย่างจริงจังในการเป็นผู้นำชุมชนและการร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนค่านิยมประสบการณ์ความรู้ นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จึงทำให้ไม่สามารถขยายขอบข่ายการให้บริการได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

เมื่อพิจารณาในรายชื่อกิจกรรมปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 พบประเด็นที่น่าจะนำมาอภิปราย ดังนี้

กิจกรรมปฏิบัติในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุดพบว่ามี 2 กิจกรรม คือ 1) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย ($\bar{X} = 4.61$) และ 2) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัด ครู อาจารย์ และนักเรียนเข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญเข้าพรรษา ฯลฯ ($\bar{X} = 4.56$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เจตน์ รทดกล (2535 : 96) ที่พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรวิรัตน์ สิงห์ทอง (2538 : 108) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริม

กีฬานันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่นในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกรียงไกร รุกขชาติ (2541 : 194) ที่พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เหตุผลที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย และโรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัด ครู - อาจารย์ และนักเรียน เข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งานทำบุญเข้าพรรษา ฯลฯ ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด อาจเป็นเพราะนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการให้โรงเรียนเปิดสถานศึกษาเป็นสถานที่ออกกำลังกาย โดยให้นักเรียนได้ออกกำลังกายกลางแจ้งทุกวันอย่างน้อยวันละครึ่งชั่วโมง ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการสนองนโยบายมาโดยตลอด ประกอบกับโรงเรียนมัธยมศึกษามีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์กีฬา สนามกีฬา และยังเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชนในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนเป็นผู้นำในด้านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น การแข่งขันกีฬาของชุมชน งานทำบุญประเพณีของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับงานในหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชน โดยให้บริการชุมชน (กรมสามัญศึกษา 2539 : 54 - 62) ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้เป็นเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยโรงเรียนกับชุมชน และอาจจะเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมองเห็นความจำเป็นและความสำคัญของงานโรงเรียนกับชุมชน โดยเฉพาะในข้อให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย เพราะโดยความรู้สึกของประชาชนโดยทั่วไปโรงเรียน คือ ศูนย์รวมของชุมชน นอกจากจะให้ความรู้แก่ชุมชนและบริการด้านอื่น ๆ แล้ว การเข้ามาใช้บริการในโรงเรียนสามารถทำได้อย่างเต็มที่จึงพบเสมอว่าจะมีประชาชนเข้ามาพักผ่อน เล่นกีฬา ออกกำลังกายในโรงเรียนอยู่เสมอ ๆ ดังนั้น จึงแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี ทำให้โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานในกิจกรรมดังกล่าวได้ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาในรายชื่อกิจกรรมปฏิบัติในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้อของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย พบว่ามี 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายสินค้าราคาถูกเป็นครั้งคราว ($\bar{X} = 1.96$) จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บรรณาคม ภักดีพิพัฒน์ (2533 : 70) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครู และกรรมการสภาตำบลในจังหวัดพะเยา มีทัศนคติเกี่ยวกับการบริการชุมชนของโรงเรียนมัศึกษาด้านเศรษฐกิจและอาชีพอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับอำนาจ ปราสาททอง (2537 : 61) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ มีความเข้าใจว่าการเข้าไปมีส่วนช่วยสนับสนุนด้านเศรษฐกิจและอาชีพแก่ชุมชน ควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่นสาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญในการให้บริการในการใช้สถานที่

ของโรงเรียนเพื่อการเป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายสินค้าทั้งนี้อาจเนื่องจากมองเห็นว่าจะเป็นการรบกวนในด้านการเรียน การสอน เพราะส่วนใหญ่โรงเรียนจะเน้นกิจกรรมทางด้านงานวิชาการมากกว่า และในการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้น พบเสมอว่ามีการเกิดความเสียหายต่อสถานที่ทั้งบริเวณพื้นที่ สนามหญ้า รั้วโรงเรียน หรือบริเวณแนวต้นไม้ ไม้ดอก ไม้ประดับ ที่โรงเรียนปลูกไว้ อาคารเรียนบางครั้งถึงขั้นทรัพย์สินสูญหาย ขาดคนรับผิดชอบ และอาจเพราะการคมนาคมในปัจจุบันมีถนนหนทางเข้าถึงชุมชนทุกหมู่บ้าน ถึงแม้บางแห่งจะไม่สะดวกสบาย ทางเป็นหลุมเป็นบ่อ ทुरुกันดาร ก็ยังพบว่ามีการซื้อขายสินค้าไปตามชุมชนหมู่บ้านและชุมชนบางแห่งมักจะมีตลาดนัดประจำวันในรอบสัปดาห์ หรือบางแห่งก็มีตลาดท้องถิ่นในชุมชนนั้น ๆ อยู่แล้ว หรือบางแห่งโรงเรียนอาจอยู่ไกลจากชุมชนจึงไม่เหมาะต่อการจัดกิจกรรมดังกล่าว

อย่างไรก็ตามในเรื่องนี้หากโรงเรียนได้มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน บริษัท ห้างร้าน ในการให้ความร่วมมือส่งเสริมความคิด ความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่างหน่วยงาน ดังกล่าวให้มากกว่านี้จะบังเกิดผลดีต่อโรงเรียนและชุมชน ในการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ฮาร์เนท (Harnett. 1975 : 5 - 8) ที่ได้ระบุไว้ว่าชุมชนกับโรงเรียนหากได้มีการจัดกิจกรรมชุมชนบ่อย ๆ ครั้งจะทำให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์และเข้าถึงประชาชนมากขึ้น

เกี่ยวกับกิจกรรมมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน ($\bar{X} = 2.07$) จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกรียงไกร รุกขชาติ (2541 : 187) ที่พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในระบบและนอกระบบอยู่ในระดับน้อย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสรี สุวรรณประเสริฐ (2533 : 150) ที่พบว่าโรงเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนในด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับ จำริญ พรหมมาศ (2535 : 163) ที่พบว่าการศึกษาแก่ประชาชนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจตน์ รถกล (2535 : 97) ที่พบว่าโรงเรียนปฏิบัติงานด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในระบบ และนอกระบบอยู่ในระดับปานกลาง และยังไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรวิรัตน์ สิงห์ทอง (2538 : 112) ที่พบว่าโรงเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในระบบและนอกระบบ อยู่ในระดับปานกลาง การที่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของผู้ที่กล่าวถึง อาจเนื่องมาจากระดับของปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ ไม่เหมือนกันและปัญหาของการปฏิบัติงานในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ มีระดับต่างกัน คือ อาจจะมีปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาสังคมมากขึ้น จึงทำให้การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแก่ประชาชน

ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สาเหตุอีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะกรมการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ประชาชนซึ่งนับเป็นภารกิจหลักของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและในปัจจุบันมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) ซึ่งเป็นสถานศึกษาในราชการส่วนกลาง สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีบทบาทและหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญสายอาชีพ และการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. . ม.ป.ป. : 144 - 191) ดำเนินการอยู่ในเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในท้องถิ่นอยู่แล้ว นอกจากนี้ การดำเนินงานเครือข่ายและส่งเสริมเครือข่ายงานการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมีโครงสร้างและรูปแบบที่ชัดเจน จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้สามารถจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียนได้ตรงตามภารกิจหลักของกรมการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษามีภาระหน้าที่หลักในการสอน อบรมนักเรียน ตามหลักสูตรในระบบโรงเรียนเป็นภาระกิจหลักซึ่งเป็นภาระที่หนักมากอยู่แล้วจึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ดำเนินการในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียนได้ในระดับน้อย

สำหรับกิจกรรมการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการแสดงผลและประกวดผลิตผลทางการเกษตรและอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 2.28$) จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบรรณาคม ภักดีพิพัฒน์ (2533 : 70) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีทัศนะเกี่ยวกับการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับน้อยและสอดคล้องกับอำนาจปราสาททอง (2537 : 70) ที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านเศรษฐกิจและอาชีพมีน้อยลง หรืออีกนัยหนึ่งโรงเรียนกับชุมชนมีความแปลกแยกด้านเศรษฐกิจและอาชีพมากขึ้น จากการศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติกิจกรรมนี้อยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจาก การดำเนินการด้านนี้จะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น ๆ อีกหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น กรมพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร องค์การเอกชน บริษัทห้างร้าน ฯลฯ ซึ่งอาจเกิดปัญหาในการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การกำหนดเวลาในการดำเนินการตลอดจนความร่วมมือจากประชาชนซึ่งต้องมีการประสานกันอย่างแน่นนอน มิฉะนั้นจะเกิดการผิดพลาดและเป็นผลต่อการประชาสัมพันธ์กับประชาชน จะไม่เห็นความสำคัญและไม่ร่วมมือ ดังนั้นการติดต่อประสานงานต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อน ซึ่งบุญทัน ดอกไธสง (2530 : 306) ได้กล่าวถึงการประสานงานพัฒนาชนบทว่า ขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานระดับอำเภอยังผูกพันอยู่กับต้นสังกัดมากกว่าที่จะปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชนบททำให้การประสานงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งชาญวิทย์ อุ่นอนันต์

(2534 : 103) ได้เสนอแนะว่าเจ้าหน้าที่ 4 กระทรวงหลักระดับอำเภอควรจะมีการประสานงาน และวางแผนร่วมกันในการพัฒนาชนบทระดับอำเภอ

อนึ่ง ในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ โดยมากครูต้องเป็นผู้ดำเนินการระหว่างหน่วยงานกับประชาชนเอง ดังนั้น จึงมีข้อจำกัดเรื่องเวลาเพราะครูต้องออกไปหาหน่วยงานอื่น ๆ จึงทำได้ไม่เต็มที่เพราะต้องทิ้งโรงเรียน เสียผลการเรียน การสอน ไม่มีเวลาเพียงพอ และไม่ต่อเนื่อง อาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดดังที่กล่าวมาจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การดำเนินการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการแสดงและประกวดผลิตผลทางการเกษตร และอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ในระดับน้อย

จากการศึกษาพบว่ามีกิจกรรมที่โรงเรียนไม่มีการปฏิบัติ ซึ่งเรียงลำดับจากความถี่สูงสุด คือ (1) โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน (2) จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าราคาถูกเป็นครั้งคราว (3) จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการแสดงและประกวดผลิตผลทางการเกษตร และอุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น (4) โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสถานประกอบการมาส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม (5) โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน จากการที่โรงเรียนไม่มีการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นอาจมีสาเหตุมาจาก ปัญหาของการดำเนินการซึ่งอาจเป็นเพราะการทำงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งดำเนินการรับผิดชอบเป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานโดยตรงอยู่แล้วเช่น กรรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมประชาสัมพันธ์ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาชุมชน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ นอกจากนี้โรงเรียนมีงานภาระหลักที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงมาก ไม่มีเวลาเพียงพอในการเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมได้ ปัญหาจากการที่โรงเรียนไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเพราะขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ขาดแคลนสื่ออุปกรณ์ และอาจเป็นเพราะขาดการประสานงานขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น

2. ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จำแนกตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ในระดับปานกลางทุกกลุ่มและมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการศึกษาคครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประเทือง ทรัพย์เกิด (2541 : 90) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะมีลักษณะงานที่ดำรงตำแหน่งซึ่ง

ปฏิบัติอยู่คล้ายคลึงกันจึงได้นำความรู้ ทักษะ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารไปใช้ในการปฏิบัติงาน การบริหารโรงเรียนได้ใกล้เคียงกัน ทำให้ผู้บริหารที่มีอายุต่างกัน สามารถปฏิบัติงานได้ไม่แตกต่างกัน และอาจเนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้มีส่วนในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดนโยบาย และวางแผนบริหารงานในโรงเรียน มีความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพราะได้รับนโยบาย แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาเป็นแนวเดียวกันจากหน่วยงานระดับสูง จึงต้องบริหารโรงเรียนโดยสนองนโยบายของกรมหรือหน่วยงานบังคับบัญชาตามสายงาน และอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารต่างก็อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ตลอดจนบทบาททางสังคมสมบูรณ์เต็มที่ สามารถรับผิดชอบและดำเนินชีวิต และร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่นได้ด้วยความราบรื่น (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2538 : 20) อีกทั้งโรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษาที่มีลักษณะการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน และผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในภาระหน้าที่ของตน ในการดำเนินงานตามกระบวนการดำเนินงานบริหารโรงเรียนเป็นอย่างดี จึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและรายด้าน แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบประเด็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แก่ประชาชนในชุมชนของโรงเรียน มากกว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะการปลูกฝังระบอบประชาธิปไตยเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาซึ่งจะต้องให้ความสำคัญ ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับร่าง (2541 : 1) ได้กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษา อบรม และสนับสนุนให้จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และดังจะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยโรงเรียนได้รับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และเป็นกิจกรรมที่เน้นประโยชน์ต่อนักเรียน และประชาชน และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจึงทำให้ผู้บริหารให้ความสนใจและมีแผนดำเนินการปฏิบัติอย่างจริงจัง อีกทั้งการปกครองระบอบประชาธิปไตยยังเป็นการปกครองของประเทศไทยในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งเป็นผู้มีการศึกษาสูงย่อมเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจใน

สภาพเหตุการณ์สังคมปัจจุบัน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะมาถึง จึงทำให้สามารถมองเห็นความสำคัญและให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยได้มากกว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

2.2.2 ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชนน้อยกว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีสอดคล้องกับอำนาจ ปราสาททอง (2537 : 76) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีความแปลกแยกจากชุมชนมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งมักจะเป็นโรงเรียนในชุมชนชนบทซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล ดังนั้น จึงเป็นสถานที่แห่งเดียวในชุมชนที่สามารถให้บริการแก่ชุมชนได้หลาย ๆ ด้าน ทำให้มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันพึ่งพาอาศัยกันและให้ความสำคัญต่อกันและกันสูงและได้รับเกียรติจากชุมชนเสมอ ๆ สิ่งเหล่านี้ไม่ค่อยพบในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ซึ่งอยู่ในสังคมเมือง นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบทยังให้ความสำคัญกับชุมชนสูงมากเนื่องจากโรงเรียนถูกสร้างขึ้นด้วยแรงผลักดันของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น ผู้อุปการะโรงเรียนและประชาชนในชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างมากประกอบกับบุคลากรในโรงเรียนชนบทมักจะเป็นบุคคลในพื้นที่ที่ตั้งโรงเรียนจึงทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชนได้สะดวกมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

2.2.3 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการเสนอแนะการเลือกอาชีพ การหางานใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน มากกว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจเหตุการณ์สภาพสังคมปัจจุบันจึงมองเห็นแนวทางในการเลือกประกอบอาชีพ ตลอดจนการหาอาชีพรองให้กับประชาชนเพื่อสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันซึ่งทำให้ประชาชนต้องประสบปัญหาการว่างงาน จากการถูกเลิกจ้าง ปัญหาจากภัยธรรมชาติ และจากการที่มีอาชีพที่ไม่มั่นคงแน่นอนประกอบกับมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลือประชาชนในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตหลาย ๆ หน่วยงานอยู่แล้ว จึงมีช่องทางสามารถปฏิบัติกิจกรรมโดยมีการให้ความร่วมมือช่วยเหลือหน่วยงานดังกล่าวได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลชุมชน ทางเลือกอาชีพของประชาชนมีไม่มากนักเพราะส่วนใหญ่ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งแตกต่างจากชุมชนในเมืองที่มีความเจริญหลายด้าน มีการ

ประกอบอาชีพหลากหลาย ดังนั้น จึงสามารถจัดกิจกรรมการเลือกอาชีพการงานใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชนได้หลากหลายกว่ากัน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนรายข้อพบประเด็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

2.3.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่นมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี มักจะเป็นผู้บริหารรุ่นใหม่มีการศึกษาใฝ่รู้ตลอดเวลา และมีความกระตือรือร้นต้องการแสดงออกซึ่งความรู้ ความสามารถ และการยอมรับในสังคม และประกอบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างมาก เนื่องจากเป็นโรงเรียนประจำตำบลสร้างขึ้นด้วยแรงผลักดันของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อำนาจ ปราสาททอง (2537 : 77) ที่พบว่า ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สิ่งที่พบเห็นได้ง่ายในชุมชนชนบทหรือโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กก็คือ ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พึ่งพาอาศัยกันและให้ความสำคัญต่อกันสูงมาก ซึ่งแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารยาวนานกว่าทำให้มองปัญหาด้วยความเคยชินและซ้ำซาก จึงอาจเป็นสาเหตุให้ไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน อีกทั้งพลังกำลังของสภาพร่างกายค่อย ๆ ลดลง (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 70) การเคลื่อนไหวเชิงซ้ำปรับตัวไม่ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงทำให้ประสบปัญหาอุปสรรคในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น แตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งอายุน้อยกว่าจึงมีความกระตือรือร้นมากกว่า

2.3.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นว่ามีปฏิบัติในรายข้อ 3 กิจกรรม ต่อไปนี้ มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี คือ 1) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ 2) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ 3) โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า กลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งทำให้ได้ค้นพบปัญหาแนวทางแก้ไขจากการปฏิบัติงานมายาวนานกว่า และอาจเพราะเป็นผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงมีการใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา และอาจจะได้มีการเข้าร่วมอบรมสัมมนาในระดับจังหวัดหรือระดับเขตทำให้มี

ความรู้ ความเข้าใจ สามารถมองเห็นความสำคัญในการให้บริการชุมชน มีความเข้าใจในบทบาทภาระหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา และสอดคล้องกับ ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ และคนอื่น ๆ (2530 : 130) ที่กล่าวว่า เมื่อมีทางใดที่โรงเรียนจะช่วยพัฒนาชาวบ้านได้ด้วยการให้การศึกษา ด้านวิชาสามัญและวิชาชีพผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉย และควรจัดทุกโอกาสที่พอจะทำได้ และสอดคล้องกับ จาตุรงค์ เสนแดง (2533 : 122) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นในเรื่องการให้บริการชุมชนว่าโรงเรียนควรมีบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติมากทุกเรื่อง และสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ (2535 : 11) ซึ่งได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่าระบบการศึกษาจะเปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตโดยอาศัยรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการศึกษาที่จัดตามแนวระบบโรงเรียน และการศึกษาที่เกิดจากกระบวนการการเรียนรู้ในวิถีชีวิต และสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ในลักษณะของลำดับขั้นความต้องการ (สัวณณ์ วัฒนวงศ์. 2538 : 126) ในขั้นตอนต้องการได้กระทำตน ตามความสามารถที่เป็นจริงเพื่อแสดงถึงสิ่งที่มีความสามารถและศักยภาพที่จะกระทำได้และยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 56) ซึ่งมีเป้าหมายส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับและประเภทการศึกษารวมทั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้แก่ชุมชนและประชาชน

แต่ทั้งนี้แตกต่างกับผลการศึกษาของ ประเสริฐ ชาวงษ์ (2524.61) ที่พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและแตกต่างจากผลการศึกษาเรื่องการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของ สุนิตย์ สุวรรณมณี (2534 : 87) ที่พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันประสบปัญหาบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน และยังแตกต่างจาก เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2525 : 126) ที่กล่าวว่าจำนวนปีที่เคยปฏิบัติงานไม่ได้เป็นเครื่องประกันได้ว่าคนที่เคยปฏิบัติงานมานานปีกว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าคนที่ปฏิบัติงานน้อยปีกว่า

2.3.3 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5-10 ปีมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผนพัฒนามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานสูงกว่า 10 ปี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในช่วง 5-10 ปีเป็นผู้บริหารที่อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมเป็นผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาที่สูงมีการใฝ่รู้ อยู่ตลอดเวลา มีความกระตือรือร้นมาก ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ยาวนานแต่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีก็ยังมีอยู่บ้างประกอบกับอายุมากแล้วจึงไม่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การทำงานอาศัยประสบการณ์เก่าๆที่เคยปฏิบัติมาถ้ามีการเปลี่ยนแปลงอะไรใหม่ๆก็จะตามไม่ทันและผู้บริหารที่มีอายุมากมักจะประสบปัญหาการดำเนินงานมากด้วยทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารอายุมากและประสบการณ์ในการทำงานมากอาจจะมอง

ปัญหาด้วยความซ้ำซากซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้ไม่กระตือรือร้นในการปฏิบัติอีกทั้งพลังกำลังของสภาพร่างกายค่อยๆ ลดลง (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ 2538 : 70) การเคลื่อนไหวเชิงซ้ำปรับตัวไม่ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงทำให้ประสบปัญหาอุปสรรคในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นซึ่งแตกต่างจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 -10 ปี

2.4 ผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งโดยรวมและรายด้าน แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบประเด็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 และ .01 ในกิจกรรมปฏิบัติต่อไปนี้

2.4.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมักจะเป็นโรงเรียนที่ตั้งใหม่และถูกจัดตั้งด้วยแรงผลักดันจากประชาชนในท้องถิ่น จึงมีความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นอย่างมากสอดคล้องกับผลการศึกษาของอำนาจ ปราสาททอง (2537 : 77) ที่พบว่าด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสิ่งที่พบเห็นได้ง่ายในชุมชนชนบทหรือโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กคือ ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันพึ่งพาอาศัยกัน และจากการที่โรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่จึงสามารถร่วมคิดร่วมทำได้อย่างทั่วถึงอันส่งผลต่อการดำเนินการด้านการไม่แปลกแยกจากชุมชนของโรงเรียน

2.4.2 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีปฏิบัติในรายชื่อ 2 กิจกรรมต่อไปนี้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กคือ 1) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย 2) มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เช่น ห้องประชุม สนามกีฬา และยังเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชนในทุกๆ ด้านตลอดจนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแห่เทียนพรรษา การแข่งขันกีฬาของชุมชน เป็นต้นจึงสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุดม ปัญญา (2528 : 132-133) ที่พบว่าการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสระบุรีนั้นผู้บริหารสถานศึกษาให้บริการด้านอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นิยม รอดเนียม (2530 : 116-119) ได้ศึกษาพบว่าประชาชนต้องการได้รับการบริการชุมชนจากโรงเรียนมัศึกษาด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลศึกษา ของเจษฎา บุรณะจารุ (2540 : 73) ที่พบว่ากรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความต้องการให้บริการชุมชนในด้าน

อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ และด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชนอยู่ในระดับมาก แต่ในรายข้อมีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อมด้านสถานที่วัสดุอุปกรณ์และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการกีฬาที่ทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกสอนหรือวิทยากร ประกอบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มักจะเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนในเมืองมีหน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนมีความสะดวกที่จะมาใช้บริการจากโรงเรียนทั้งนี้อีกประการหนึ่งเนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มักจะได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมในการจัดสร้างสนามกีฬา อาคารพลศึกษาจึงทำให้มีความพร้อมในการให้บริการต่อชุมชนในข้อกิจกรรมดังกล่าวได้มากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

2.4.3 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมาใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้มากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีปัจจัยในการบริหารงานทั้งในด้านบุคลากรตามเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอมากกว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กซึ่งมักจะเป็นโรงเรียนที่ตั้งใหม่ยังขาดความพร้อมขาดปัจจัยในการสนับสนุนในการดำเนินการ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลจากการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 โดยเรียงลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหา มีดังนี้

3.1 ปัญหาเกิดจากขาดบุคลากร เนื่องจากบุคลากรในโรงเรียนมีข้อจำกัดในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการของโรงเรียน เพราะมีภาระรับผิดชอบมากอยู่แล้ว ทั้งด้านการเรียนการสอน และงานในหน้าที่อื่น ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา (2526 : 98 – 104) ทำการวิจัยเรื่องการทดลองหารูปแบบการดำเนินงานการจัดโรงเรียนพบว่า ในด้านครู – อาจารย์ในโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียนชุมชน ยังอุทิศเวลาให้น้อย มีงานรับผิดชอบหลายหน้าที่ ขาดครูที่มีความสามารถเฉพาะ เช่น ครูด้านแนะแนว กีฬานันทนาการ การประสานงานกับหน่วยงานอื่นยังทำได้ไม่เต็มที่ และครูยังไม่ทำหน้าที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ สภาพความต้องการครูของกรมสามัญศึกษาพบว่า โรงเรียนมัศึกษามีความต้องการใช้ครูวิชาชีพมากขึ้น แต่จากการรับสมัครสอบแข่งขัน ครูทางวิชาชีพหลายสาขาวิชาขาดแคลนผู้มาสมัครสอบ (กรมสามัญศึกษา. 2529 : 4)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการในส่วนที่สามารถจะดำเนินการได้ โดยจัดทำแผนพัฒนาส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถทางด้านสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยให้การสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากร ตามความจำเป็น เพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้บริการชุมชน ซึ่งบรรณาคม ภักดีพิพัฒน์ (2533 : 79) ได้เสนอแนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนโดยควรจัดให้มีการฝึกอบรม คณะทำงานหรือบุคลากรผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีลักษณะผู้นำที่ดี สามารถเป็นบุคคลที่จะประสานงานภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี และในการดำเนินงานดังกล่าว ควรกระทำอย่างรัดกุม รอบคอบ มีขั้นตอน และมีหลักการอย่างชัดเจน และบุคคลที่ได้รับการคัดเลือก เข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนนั้น ควรจะได้รับการฝึกอบรมวิชาการบริหารการศึกษา โดยเน้นด้านความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคการบริหารงานด้านต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ควรจะเน้นให้มาก เพราะผู้บริหารใหม่ จะต้องออกไปเผชิญกับปัญหา และอุปสรรคหลายด้านทั้งด้านบุคลากร อุปกรณ์ งบประมาณ แรงงานและความร่วมมือช่วยเหลือต่าง ๆ ฉะนั้น เทคนิคด้านนี้ จึงควรเน้นให้เห็นความสำคัญเป็นพิเศษ และในกรณีบุคลากรในโรงเรียนไม่เข้าใจ บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบ และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนและครูอาจารย์ในโรงเรียนว่าควรจะมีส่วนช่วยเหลือได้อย่างไรบ้าง

3.2 ปัญหาเกิดจากขาดงบประมาณ และขาดกำลังสนับสนุนในการดำเนินงาน เพราะไม่มีงบประมาณ หรืองบประมาณไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครอบคลุมภารกิจ ซึ่งสอดคล้องกับ สงัด มิตกิตติ (2525 : 67 – 68) ซึ่งพบว่า ปัญหาการดำเนินการด้านบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ ปัญหาด้านงบประมาณ และสอดคล้องกับรายงานการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายเครือข่ายการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2537 : บทสรุป) พบว่า การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ยังอยู่ในวงแคบ เพราะงบประมาณมีค่อนข้างน้อย และสอดคล้องกับรายงานผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 (2540 : 74) ซึ่งพบว่า ปัญหา และอุปสรรค ในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 10 มีสาเหตุมาจาก งบประมาณมีจำกัด และไม่เพียงพอทำให้การบริหารด้านครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เป็นอย่างมาก ลำพังงบประมาณจากส่วนกลาง และเงินบำรุงการศึกษาที่โรงเรียนได้รับมีจำนวนจำกัด ทำให้ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ จึงควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้อง

คล้อยกับ สัตต มิตกิตติ (2525 : 68) เสนอแนะว่า โรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนจากชุมชน สถาบัน และองค์กรเอกชน ในท้องถิ่นอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ ควรจัดประชุมอบรมสัมมนาผู้นำชุมชน ในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้เข้าใจในการดำเนินงานตามโครงการ และขอความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน โดยการขอรับบริจาควัสดุ แรงงานที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น และให้ประชาชนมองเห็นว่า โรงเรียนทำงานด้านนี้ เพื่อประโยชน์ของชุมชนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 17)

3.3 ปัญหาเกิดจากสภาพทางเศรษฐกิจ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ ยากจนต้องใช้เวลาวางไปประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงครอบครัว และกิจกรรมที่โรงเรียนจัดส่วนใหญ่ จะเน้นด้านวิชาการ อีกทั้งประชาชนยังมีความรู้ขั้นพื้นฐานในเกณฑ์ต่ำ ดังนั้น ประชาชนจึงไม่สนใจต่อกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ (2519 : 68) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ยากจน มักจะใช้เวลาวางไปประกอบอาชีพ หารายได้มาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่สนใจต่อกิจกรรมทางการศึกษา ซึ่งโรงเรียนจัดให้และสอดคล้องกับ สะอาด ฟองอินทร์ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการบริการชุมชนอยู่ในระดับมากคือ ความยากจนของประชาชน และสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 91) กล่าวว่า เนื่องจากมนุษย์ทุกชีวิตต้องการความสุขสงบ และยุติธรรม ถ้าไม่ได้รับการตอบสนอง โดยเฉพาะปัญหาปากท้องก่อน อันได้แก่ อาหาร น้ำ เพื่อบรรเทาความหิวอย่างเพียงพอแล้ว ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ได้ จึงไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงควรได้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของการศึกษาทั้งด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพ ให้มากขึ้น เพื่อให้ทราบและเข้าใจในการกิจของโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้นั้น ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบที่ประชาชนสามารถจะนำความรู้ไปพัฒนาทักษะเพื่อส่งเสริมอาชีพ หรือส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่ม อาจเป็นการพัฒนาอาชีพเดิม หรือส่งเสริมอาชีพใหม่ที่ประชาชนสามารถมองเห็นช่องทางที่ดีกว่าเดิมได้ โดยเฉพาะครูสอนวิชาชีพ ควรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตลอดจนได้รับการอบรมและศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง วาริรัตน์ เกิดผล (2536 : 120 – 121) ได้กล่าวเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาว่า ครูสอนวิชาชีพควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และควรมีอุปกรณ์ในการสอนวิชาชีพให้เพียงพอ เพราะการสอนวิชาชีพ จะเน้นกิจกรรมภาคปฏิบัติมากกว่าวิชาสามัญ การเรียนการสอน จึงต้องได้รับการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ผู้เรียนจึงจะเกิดทักษะ วิชาชีพนั้น ๆ ได้ และสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระส่วนตัว ตลอดจนเสริมอาชีพที่ตนประกอบอยู่แล้ว ให้ดียิ่งขึ้น บังเกิดผลผลิตเพิ่มขึ้นอันนำไปสู่ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นด้วย อีกทั้งยังเป็นการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนได้ทางหนึ่งด้วย ปัญหาด้านความยากจนของประชาชนนี้ ตามหลักการของทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์ ถือว่า เป็นความต้องการขั้นต่ำของมนุษย์ ควรได้รับการตอบสนองก่อนความต้องการอื่น ๆ ซึ่งเรียงจากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุด (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 91) โดยมนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูงได้ถ้าความต้องการ

ขั้นต่ำได้รับการตอบสนองเสียก่อน เมื่อประชาชนยากจน ยังขาดปัจจัยในการดำรงชีวิตแล้ว ย่อมไม่สนใจต่อกิจกรรมที่ไม่เอื้อต่อปัจจัยในการดำรงชีวิต ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่น่าพิจารณา สำหรับโรงเรียน ในการวางแผนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน จูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด ทั้งนี้ ครูและผู้นำท้องถิ่น ควรเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อ การปฏิบัติงานในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ อย่างจริงจัง ซึ่งน่าจะมีแนวโน้มว่า จะได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นแน่

3.4 ปัญหาเกิดจากการขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องจากการทำงาน เป็นลักษณะซ้ำซ้อนกัน ทั้งนี้มาจากการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีใครจะให้ความ ร่วมมือในการประสานงานระหว่างหน่วยงานเท่าที่ควร อาจเพราะขาดเจ้าหน้าที่ประสานงานโดย ตรง ทำให้การประสานงานไม่ต่อเนื่อง จึงขาดความร่วมมือช่วยเหลือให้การสนับสนุนกิจกรรมซึ่ง กันและกันจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ในการติดต่อประสานงานราชการมีชั้น ตอนมาก จึงเกิดความไม่สะดวกในการดำเนินการปฏิบัติ สอดคล้องกับรายงานการติดตามผล การดำเนินงานตามนโยบายด้านเครือข่ายการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่ง ชาติ, 2537 : บทสรุป) พบว่า การดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ยังอยู่ในวงแคบและหน่วยงานของ รัฐยังคงดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ และไม่ค่อยมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โชติ บุญทน (2531 : 90) พบว่า ผู้บริหารและครู ประสบปัญหาเกี่ยวกับขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น โดยหน่วยงานอื่น ไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรางค์ ชูสิงห์ (2529 : 74) พบว่า ผู้บริหารและครูประสบปัญหาเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น มองข้ามความสำคัญของโรง เรียน ทำให้ขาดการติดต่อประสานงานกัน ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งโรง เรียนขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้มีผลกระทบตามมาคือ กระบวนการ ดำเนินงานล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ ระบบการสื่อสารไม่รวดเร็ว และขาดความแม่นยำ แก่ปัญหา ไม่ทันกาล อาจเนื่องจากโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก อีกประการหนึ่ง ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ วาริรัตน์ เกิดผล (2536 : 100) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ. พช. พบว่า ปัญหาสูงสุดของผู้บริหารด้านการจัดศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานอื่น คือ โรง เรียนขาดเครื่องมือที่จำเป็นในการสื่อสารติดต่อประสานงาน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ควรได้รับการแก้ไขโดยทุกหน่วยงาน ควรได้ปฏิบัติตาม นโยบายของต้นสังกัดอย่างเคร่งครัด ด้วยความจริงจัง ซึ่งควรมีการประชุมปรึกษาหารือ วาง แผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีการจัดเจ้าหน้าที่ประสานงานโดยตรงคอยให้การช่วย เหลือการดำเนินกิจกรรม ซึ่งกันและกัน โดยอาจจะจัดให้มีผู้ประสานงานหลักคอยทำหน้าที่ ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งชี้แจงประชาชนให้เข้าใจว่า ประโยชน์เกิดขึ้นกับประชาชนเอง เพื่อจะได้รับการสนับสนุนในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม และต้องมีการสรุปรายงานผล

การดำเนินกิจกรรมต่อชุมชน เพื่อให้เห็นผลของการดำเนินงาน ดังที่ วาริรัตน์ เกิดผล (2536 : 123) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานตามโครงการ กศ. พช. ว่า ควรจัดเจ้าหน้าที่ประสานงานโดยเฉพาะ และผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการการศึกษาควรร่วมกันในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นด้วย เพื่อแสวงหาความร่วมมือในการดำเนินงาน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2525 : 73) ได้แสดงแนวคิดว่าการมีโครงการและแผนงานที่ชัดเจน จะช่วยขจัดปัญหาความขัดแย้งอันอาจเกิดจากความเข้าใจผิดในการดำเนินงานร่วมกันได้เป็นอันมาก มีผลให้เป้าหมายในการทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้

3.5 ปัญหาเกิดจากขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ เนื่องจากโรงเรียนยังขาดความพร้อมในการดำเนินงานในหลาย ๆ อย่าง เช่น ขาดแคลนสื่อวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการดำเนินการก็ยังมีไม่เพียงพอ เช่น ขาดห้องปฏิบัติการ ขาดโรงฝึกงาน และอุปกรณ์ที่ทันสมัย จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การบริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะอยู่ในระดับการปฏิบัติที่มีค่าน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 104 – 106) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ให้โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ได้พิจารณาถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน จากการศึกษาของ นิยม รอดเนียม (2530 : 116 – 119) พบว่า ประชาชนต้องการได้รับการบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านวัสดุอุปกรณ์ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่า สื่อวัสดุอุปกรณ์มีความจำเป็นและเป็นสิ่งสำคัญในการให้บริการชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของบรรณาคม ภักดีพิพัฒน์ (2533 : 71) ซึ่งพบว่า ด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จะนำมาบริการและเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนนั้น โรงเรียนยังไม่สามารถที่จะให้บริการแก่ชุมชนได้อย่างเต็มที่ แต่ในขณะเดียวกัน ชุมชนกลับมีความต้องการใช้บริการจากโรงเรียนในด้านนี้สูงขึ้น และสอดคล้องกับ อำนาจ ปราสาททอง (2537 : 67) ซึ่งพบว่า โรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ และเครื่องมือการเกษตร อุปกรณ์ที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ที่ล้าสมัย ไม่สามารถให้บริการชุมชนได้อย่างเพียงพอ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538 : 162) ได้ศึกษาเรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ กล่าวว่า สิ่งสำคัญที่มีส่วนช่วยในการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่ ให้ประสบผลสำเร็จอย่างมาก คือ การใช้อุปกรณ์และเครื่องมือเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ให้ประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น ดังนั้น กรมสามัญศึกษาจึงควรจัดสรรงบประมาณเพื่อให้โรงเรียนได้จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีความขาดแคลนมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าว โรงเรียนควรดำเนินการระดมพลังจากชุมชนทั้งจากประชาชนทั่วไป ผู้ปกครอง นักเรียน องค์กร เอกชน ในท้องถิ่นหรือจากทุกทิศทางให้เข้ามาสนับสนุนโรงเรียนและโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบว่า โรงเรียนสามารถจัดบริการด้านวัสดุอุปกรณ์ ประเภทใดได้บ้าง และประชาชนจะขอใช้บริการได้อย่างไร

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าการบริหารงานด้านนี้ยังไม่สนองนโยบายของกรมสามัญศึกษาเท่าที่ควร ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมงานด้านการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพควรปฏิบัติดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรได้ศึกษาวิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานและองค์กรในท้องถิ่นเพื่อจะได้นำไปวางแผนจัดกิจกรรมการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครู อาจารย์ ในโรงเรียนควรให้ความสำคัญและตระหนักว่ากิจกรรมการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องช่วยกันดำเนินการซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์แก่ชุมชน

1.3 กรมสามัญศึกษาหรือสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดและกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาควรจัดประชุมสัมมนาคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ความคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ แนวทางในการจัดกิจกรรมการบริการชุมชนของโรงเรียนและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ซึ่งกันและกันอันเป็นประโยชน์ในการร่วมวางแผนและปรับปรุงงานบริการชุมชนของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

1.4 โรงเรียนควรมีการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านอาชีพเพื่อให้บริการแก่ชุมชนให้มากขึ้น

1.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาควรได้รับการพิจารณา นำไปดำเนินการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งานเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการของชุมชนในการรับบริการจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับจังหวัดหรือเขตการศึกษา

2.2 ควรศึกษาสภาพปัญหาการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาตามแนวนโยบายของกรมในระดับจังหวัดหรือเขตการศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละขนาดของโรงเรียนหรือในพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียนที่แตกต่างกันเช่น ในเขตชุมชนเมือง และชนบทว่าควรมีขอบข่ายความรับผิดชอบเพียงใด

2.4 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพในการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนมัศึกษากับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. "โครงการพิเศษกรมสามัญศึกษา," โครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : พระพัฒน์, 2524.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. "การบริหารเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียน," ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางไกล. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538.

_____. เอกสารเครือข่ายและการส่งเสริมเครือข่ายงานการศึกษานอกโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลื่องเชียง, ม.ป.ป.

✓ เกรียงไกร รุกขชาติ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.

โกวิท วรพิพัฒน์. "การจัดการศึกษาตามแนวการศึกษาตลอดชีวิตในประเทศไทย," ใน รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน. เล่ม 9. กรุงเทพฯ : 2533.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือแนวการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.

_____. รายงานการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายด้านเครือข่ายการเรียนรู้. สำนักงานรัฐมนตรี, 2537.

_____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539). สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2534.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544). สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2539.

จาตุรงค์ เสนแดง. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทในการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

- เจตน์ รกกล. การศึกษาการปฏิบัติงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (กศ.พช.) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- เจษฎา บุระณะจารุ. การศึกษาตามความต้องการของกรรมการโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- จำเริญ พรหมมาศ. การศึกษาการปฏิบัติงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2535. อัดสำเนา.
- ชาญวิทย์ อุ่นอนันต์. การศึกษาการดำเนินงานพัฒนาชนบทของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 5. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534. อัดสำเนา.
- ชีรวณณ์ นิจนตร. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2528
- เชียร ศิลนะชัย. "การจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน," มิตรครู. 23 : 15 – 16 ; ธันวาคม 2528.
- โชติ บุญทน. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- เซ็น แก้วยศ. "โรงเรียนมัธยมศึกษาสำหรับประชาชน," รายงานการสัมมนาการมัธยมศึกษาแบบประสมกับการปฏิบัติการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2519.
- ✓ ทนงค์ศักดิ์ คุ่มไชนะ. กิจกรรมและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ทวี นาคบุตร. "การศึกษาพัฒนาชุมชน," มิตรครู. 31(20) : 2 – 22 ; ตุลาคม 2532.
- ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ และคนอื่น ๆ การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา : เหมการพิมพ์, 2530.
- นารีนุกูล, โรงเรียน . คู่มือนักเรียน ผู้ปกครองและครู ปีการศึกษา 2540. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ศิริธรรมออฟเซต, 2540.

- นิยม บุญมี. การจัดการทรัพยากรครอบครัวและชุมชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- นิยม รอดเนียม. ความต้องการของประชาชนในการรับบริการชุมชน และให้การสนับสนุนโรงเรียนมัธยมศึกษา การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- บรรจง พงศ์ศาสตร์. โรงเรียนมัธยมศึกษาจะพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2521. อัดสำเนา.
- บรรณาคม ภัคดีพิพัฒน์. การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและกรรมการสภาตำบล ในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- บุญทัน ดอกโรสง. การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (ทวิลักษณ์) ในการพัฒนาชนบทไทย กรณีเฉพาะจีน อินเดีย ไต้หวัน ญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2530.
- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2522.
- ประจบ โพธิ์ปาน. ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการรับบริการชุมชนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ประเทือง ทรัพย์เกิด. ศึกษาความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมในการนำความรู้ไปใช้จากหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงของศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษา ในภาคกลาง, วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ประเสริฐ ช่างษ์. ปัญหาการดำเนินงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- ปรีชา คัมภีรปรกรณ์. "โรงเรียนประถมศึกษา," ใน เอกสารชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1-4. ศึกษาศาสตร် มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- พรเพ็ญ อินทร์แก้ว. บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่องานการศึกษา นอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

- เพ็ญแข ประจันปัจฉก. พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533
- ภักดีพร ศักดิ์สูง. บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามทัศนะของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อุดมสำเนา.
- ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.
- ลัดดา เสนาะพิน. ประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ในการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527. อุดมสำเนา.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพรจำกัด, 2531.
- _____. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วิวรรธณ สิงห์ทอง. ศึกษาการปฏิบัติตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประสานมิตร, 2538. อุดมสำเนา.
- วาริรัตน์ เกิดผล. การศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อุดมสำเนา.
- ✓ สงัด มิตกิตติ. การบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อุดมสำเนา
- ✓ สะอาด ฟองอินทร์. บทบาทในการพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนตามการรับรู้ของครู และผู้บริหารการศึกษา ในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อุดมสำเนา.
- สะอาด ธรรมวัตร. การศึกษามบทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ตามทัศนะของผู้ช่วยผู้บริหารครูและผู้ปกครอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประสานมิตร, 2529. อุดมสำเนา.

- สัมพันธ์ ทองสมัคร. "บทบาทของครูในการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน. มิตรครู. 1 : 9 - 10 ; 15 มกราคม 2528.
- สามัญศึกษา, กรม. การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : พิธีพิมพ์, 2525.
- _____. การมัธยมศึกษา กับสังคมไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529.
- _____. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2539.
- _____. หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2522.
- _____. การปฏิบัติตามความเชื่อ และจุดเน้นโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี, เอกสารลำดับที่ 4/2535.
- _____. โครงการโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม (รพชส.). กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2540. ข อัดสำเนา.
- _____. ประกาศกรมสามัญศึกษา เรื่องทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2531. อัดสำเนา.
- _____. แนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ประจำปี 2540. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2540. ก อัดสำเนา.
- _____. แนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2539. อัดสำเนา.
- _____. รายงานการวิจัยการทดลองหารูปแบบการดำเนินงานการจัดโรงเรียนเพื่อพัฒนาการศึกษาชุมชน. 2526. อัดสำเนา.
- _____. รายงานการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีงบประมาณ 2540.
- สนิท ยี่รงค์. "โรงเรียนชุมชน," ประชาบาล. 2(9) : 12 - 13 ; ธันวาคม 2521. พิษณุโลก : ขนิษฐาการพิมพ์, 2522.
- สุนทร สุนันท์ชัย. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 4. กรุงเทพฯ : เพชรสยามการพิมพ์, 2526
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2524.

สุนิตย์ สุวรรณเมณี. การศึกษาปัญหาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนารายวาส.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สงขลา, 2534. อัดสำเนา.

สุภรณ์ ศรีพหล. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.

สุรางค์ ชูลิงห์. การศึกษาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้นำท้องถิ่น ต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษา ในการพัฒนาชนบท ตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนจังหวัดนครสวรรค์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538.

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

เสรี ลาขโรจน์. บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2531.

เสรี สุวรรณประเสริฐ. การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ และนอกโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2533. อัดสำเนา.

เสาวนีย์ เสนาส. การศึกษาชุมชน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

อำนาจ ปราสาททอง. ปัญหาการดำเนินการด้านการไม่แปลกแยกจากชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดลพบุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

อุดม ปัญญา. การบริหารชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครู และคณะกรรมการสภาตำบล. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

อุทัย บุญประเสริฐ. การปกครองระดับตำบล หมู่บ้านกับความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2525.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. "มองภาคการศึกษาในอนาคต," กรมสามัญศึกษากับสังคมไทยในอนาคต
การมองภาพการศึกษาไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา, 2528.

APEID. Administering Education for Rural Development. UNESCO Regional Office for
Education in Asia and Oceania, 1979.

Becerra, G.Vega. "Role Perceptions of Administrator and Community Representation in
Participatory Decision Making," Dissertation Abstract International. 34 : 68887
A, November, 1974.

Douglas, Harl R. Trends and Issues in Secondary Schools. New Delhi : Prentical-Hall of
India, 1965.

Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and
Row, 1970.

Harnett, Donald L. Introduction to Statistical Methods. Massachusetts : Addison Wesley
Publishing Company, 1975.

Krejcie, Robert. B. and Darlye W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activity,"
in Journal of Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610 ;
1970.

Ramirez, Emiliano C. "Activities and Procedures of Some Community Schools in the United
States and Their Implications for the Philippines," Dissertation Abstract
International. 20 (6) : 1969.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หนังสือขอความร่วมมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รศ. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์   อาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. นายเกรียงศักดิ์ พราวศรี   ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
3. ดร. สวัสดิ์ ดีชื่น   ผู้อำนวยการกองส่งเสริมปฏิบัติการ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. นายเจษฎา แซ่มประเสริฐ   ศึกษาานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
5. ดร.อรรณพ จินะวัฒน์   ศึกษาานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ทบ 1007/ 1173

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ กรกฎาคม 2541

เรื่อง เสนอขอเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิบดีกรมสามัญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

เนื่องจาก นางพิบูล เทพพิพิธ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่วิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็น
ของครูอาจารย์โรงเรียนเกี่ยวกับการทำโครงการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10" โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ เสร็จ คือ

รองศาสตราจารย์สุวิทย์ วิมลวงษ์

ประธาน

นายเกรียงไกรศักดิ์ บรรณสาร

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญ อาจารย์เจษฎา แซ่มประเสริฐ และ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

รองศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ โสภณกรณ์

อธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้มีอำนาจการแทนอธิการบดี

ที่ประทับและลงนามอธิการบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/ 1111

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๕ กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการกองส่งเสริมปฏิบัติการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

เนื่องจาก นางพิกุล เทพพิพิธ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10" โดยมีคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

นายเกรียงศักดิ์ พราวศรี

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์)

แทนบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007/๒๔๘๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒1 กรกฎาคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางพิกุล เทพพิพิธ นิติระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10" โดยมีคณะกรรมการ ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์คือ

รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

ประธาน

นายเกรียงศักดิ์ พราวศรี

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยเรียนมาเพื่อขอหนังสือราชการอำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียน
ในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 โดยขออนุญาตให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอบแบบสอบถาม
ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรสาร/โทร. 253-4119

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน
ตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในเขตการศึกษา 10

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งท่านเป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ผลการวิจัยครั้งนี้ จะได้นำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ได้ทราบปัญหาและแนวทางในการนำไปส่งเสริมหรือปรับปรุงการดำเนินการของโรงเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จากแนวทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษาตามนโยบายเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การเป็นศูนย์กลางของชุมชน การพัฒนาความรู้และทักษะ การพัฒนาคุณภาพชีวิต
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เสนอสาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุง การดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือด้วยดี

(นางพิกุล เทพพิพิช)
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ซึ่งตรงกับความเป็นจริง

ตัวอย่าง	:	(0)	เพศ
		( )	ชาย
		(✓)	หญิง
คำอธิบาย	:	จากตัวอย่างข้างต้นหมายความว่า ท่านเป็นเพศหญิง	

1. อายุ
  - ( ) ต่ำกว่า 45 ปี
  - ( ) 45 ปีขึ้นไป
2. ระดับการศึกษา
  - ( ) ปริญญาตรี
  - ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ในการบริหารงาน (ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ)
  - ( ) ต่ำกว่า 5 ปี
  - ( ) 5 - 10 ปี
  - ( ) สูงกว่า 10 ปี
4. ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน
  - ( ) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน)
  - ( ) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500 - 1,499 คน)
  - ( ) โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับ การปฏิบัติในการให้บริการชุมชนตาม
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้ ถ้าท่านมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งท่านมีส่วนรับผิดชอบหรือมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยนี้ ให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ อยู่ในระดับการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ คือ

ปฏิบัติมากที่สุด

ปฏิบัติมาก

ปฏิบัติปานกลาง

ปฏิบัติน้อย

ปฏิบัติน้อยที่สุด

ไม่มีการปฏิบัติ

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ไม่มีการปฏิบัติ
		ปฏิบัติมากที่สุด	ปฏิบัติมาก	ปฏิบัติปานกลาง	ปฏิบัติน้อย	ปฏิบัติน้อยที่สุด	
0	โรงเรียนมีการประสานงานขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น...	✓	.....	.....	.....	.....	.....
00	โรงเรียนให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือในด้านวิชาการแก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และ เอกชน ที่ขอความร่วมมือมายังโรงเรียน.....	.....	✓	.....	.....	.....	.....

จากตัวอย่างแสดงว่า ด้านประสานงานระหว่างหน่วยงาน ท่านมีความคิดเห็นตามข้อ 0 ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ปัจจุบัน มีการประสานงานขอใช้ข้อมูลจากหน่วยงานอื่นในระดับ ปฏิบัติมากที่สุด และมีความคิดเห็นตามข้อ 00 ว่า โรงเรียนให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือในด้านวิชาการแก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และเอกชน ที่ขอความร่วมมือมายังโรงเรียนใน ระดับปฏิบัติมาก

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ไม่มี การ ปฏิบัติ
		ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่ สุด	
1	โรงเรียนมีการประสานงานขอใช้ข้อมูลจาก หน่วยงานอื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
2	โรงเรียนให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือในด้านวิชา การแก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และ เอกชน ที่ ขอความร่วมมือมายังโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
3	โรงเรียนให้ความร่วมมือและประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ 8 กระทรวงหลัก ในการพัฒนาชุมชน..	.....	.....	.....	.....	.....	.....
4	โรงเรียนทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานที่จะนำ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นไปสู่ประชาชนใน ชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
5	โรงเรียนได้กำหนดหรือจัดบุคลากรสำหรับดำเนิน การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
6	โรงเรียนมีการประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์ ในหมู่บ้าน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
7	โรงเรียนให้บริการหน่วยงานอื่นในการจัดกิจ กรรมเพื่อชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
8	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยจัด ครู – อาจารย์และนักเรียน เข้าช่วยงานต่าง ๆ เช่น งาน ทำบุญ เข้าพรรษา ฯลฯ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
9	โรงเรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในการจัดอบรม ต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ส่งครูไปเป็นวิทยากรใน การให้การอบรม.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ไม่มี การ ปฏิบัติ
		ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่ สุด	
10	โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการใน การพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
11	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ แก่ชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
12	จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ และศูนย์สาธิต ของชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
13	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬา ของโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
14	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมใน ด้านบันเทิง เพื่อการนันทนาการของชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
15	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้า ราคาถูกเป็นครั้งคราว.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
16	มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวม หรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
17	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการจัดงานประเพณี ของท้องถิ่นในชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
18	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการ แสดง และประกวดผลิตผลทางการเกษตร และ อุตสาหกรรมของประชาชนในท้องถิ่น	.....	.....	.....	.....	.....	.....
19	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข่าวสาร ต่าง ๆ แก่ชุมชน เช่นมีการจัดป้ายนิเทศ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
20	จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชน..	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ไม่มี การ ปฏิบัติ
		ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่ สุด	
21	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ใน การส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุม ชน เช่น การจัดสอนกลุ่มสนใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
22	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการ ห้องสมุด ของโรงเรียน เพื่อค้นคว้าหาความรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
23	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แก่ประชาชนในชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
24	โรงเรียนมีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ให้กับประชาชนที่ ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
25	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่จะนำไป ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันแก่ชุมชน เช่น ด้านกฎหมาย ด้านการป้องกันยาเสพติด.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
26	โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุม ชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
27	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ มาให้ ความรู้หรือคำแนะนำในการประกอบอาชีพแก่ชุม ชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
28	โรงเรียนมีการทดลองหรือสาธิตอาชีพในโรงเรียน เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ไม่มี การ ปฏิบัติ
		ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่ สุด	
29	โรงเรียนมีการเผยแพร่ความรู้ด้านการอนามัยขั้นพื้นฐาน เช่น การรู้จักใช้ยาสามัญประจำบ้าน การป้องกันโรคติดต่อ การเลือกรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการแก่ชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
30	โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
31	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เพื่อกำหนดแผนการพัฒนา.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
32	โรงเรียนจัดทำแผนโครงการร่วมกับชุมชน เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและอาชีพของชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
33	โรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการหางานใหม่และอาชีพรองให้กับประชาชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
34	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหาสถานประกอบการมาส่งเสริมให้ชาวบ้านได้มีอาชีพเสริม.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
35	โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการผลิตในท้องถิ่น.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
36	โรงเรียนให้การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการแนะนำความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ให้แก่ชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
37	โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขในการตรวจสุขภาพให้แก่ประชาชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
38	โรงเรียนให้การสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ในชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ไม่มี การ ปฏิบัติ
		ปฏิบัติ มากที่สุด	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ปฏิบัติ น้อยที่ สุด	
39	โรงเรียนสนับสนุนและร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
40	โรงเรียนสนับสนุน และร่วมมือกับชุมชนในการจัดกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง แบบสอบถามแบบปลายเปิด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ในการปรับปรุง
การดำเนินการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จากแนวทาง
การจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ตามนโยบายเครือข่ายการเรียนรู้ ท่านมี
ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ถ้ามี
โปรดให้รายละเอียดโดยเขียนลงในช่องว่างข้างล่างนี้

1. ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

2. ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ

ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางพิกุล เทพพิพิธ
เกิดวันที่	1 ธันวาคม 2499
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 7 หมู่ 3 ต.ลิเล็ด อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 034/1 ถนนเทศบาล 9 ต.วารินชำราบ อ.วารินชำราบ จ. อุบลราชธานี 34190 โทร. (045) 322471
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โทร. (045) 254484
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2515	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนอินทรพิสัย อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีสิริเกศ อ.เมือง จ. ศรีสะเกษ
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2521	ป.กศ. สูง (วิชาเอกพลศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษาศรีสะเกษ
พ.ศ. 2524	ศ.ศษ. (วิชาเอกพลศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
พ.ศ. 2542	กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2525	อาจารย์ 1 โรงเรียนโพธิ์ชัยวิทยา อ.หัวตะพาน จ.อุบลราชธานี
พ.ศ. 2527	อาจารย์ 1 โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี
พ.ศ. 2531	อาจารย์ 1 โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
พ.ศ. 2533	อาจารย์ 2 โรงเรียนนารีนุกูล อ.เมือง จ.อุบลราชธานี

๖ การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่าย
การเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10

บทคัดย่อ
ของ
พิบูล เทพพิพิธ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2542

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ในสี่ด้าน คือ ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ด้านการเป็นศูนย์กลางของชุมชน ด้านการพัฒนาความรู้และทักษะ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติงานทั้งสี่ด้าน โดยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 จำนวน 247 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า หก ระดับและคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และวิธีของนิวแมนคูลส์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 โดยรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ โรงเรียนมีการจัดส่งเสริมประชาธิปไตยโดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแก่ประชาชน โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชนและโรงเรียนเสนอแนะการเลือกอาชีพการงานใหม่และอาชีพรองแก่ประชาชน

2.3 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น โรงเรียนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน เช่น

การจัดสอนกลุ่มสนใจ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้ โรงเรียนมีการจัดครูในสายอาชีพไปให้ความรู้แก่ชุมชนและโรงเรียนให้ความร่วมมือกับผู้นำท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเพื่อกำหนดแผนพัฒนา

2.4 ผู้บริหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ โรงเรียนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยให้คำแนะนำในการจัดทำแผนงานโครงการในการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำท้องถิ่น โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้สนามกีฬาของโรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหรือแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้บริการห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้และมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬาของชุมชน

3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนตามเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาดังนี้

3.1 โรงเรียนขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณ ขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและขาดสื่ออุปกรณ์

3.2 ควรมีการจัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือในระดับผู้นำหน่วยงานในท้องถิ่นเป็นประจำ ควรปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัด ควรส่งเสริมการพัฒนาอาชีพอย่างจริงจังและควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้น

**A STUDY ON OPINIONS OF SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS
TOWARDS THE COMMUNITY LEARNING NETWORK SERVICES IN
EDUCATIONAL REGIONS 10**

AN ABSTRACT

BY

PIKOON THEPPIKIT

Presented on partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
At Srinakarinwirot University
March 1999

The purposes of this research were to study opinions of the secondary school administrators towards the community school networks of secondary schools under the jurisdiction of the General Education Department in Educational Region 10 in four aspects : inter – organizational coordination, community centerness, knowledge and skill development, and life quality development ; to compare opinions of the administrators as classified by age, educational level, administrative experience, and school size ; and to gather additional opinions on problems and suggestions about community school network services.

The sample used in this research included 247 secondary school administrators, derived through the multi – stage random sampling technique. The instrument used for gathering the data was the six – point – rating – scale questionnaire and open – ended questions. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, t – test, F – test, and Newman – Keuls' Method.

The research findings were summarized as follows :-

1. The secondary school administrators had opinions towards the community school network services as a whole and in all individual aspects at a moderate level.

2. When the opinions of the secondary school administrators towards the community school networks service of secondary schools were compared, it was found as follows :-

- 2.1 The administrators with different ages had opinions as a whole and in all individual aspects with no statistically significant difference.

- 2.2 The administrators with different educational levels had opinions as a whole and in all individual aspects with no statistically significant difference, but in items with statistically significant difference at the .05 level on the school promoting democracy by disseminating knowledge in monarchical democracy to people, the school sending vocational teachers out to teach in communities, and the school giving advice on vocational selection, finding new job, and additional vocation to people.

- 2.3 The administrators with different administrative experiences had opinions as a whole and in all individual aspects with no statistically significant

difference, but in items with statistically significant difference at the .05 level on the school cooperating in solving community problems by giving advice to community leaders on making plans and projects of community development, the school cooperating with various agencies in promoting livelihood of people in communities, such as teaching interest groups, allowing people to use libraries, the school sending out vocational teachers to teach in communities, and the school cooperating with local leaders and related agencies in surveying basic data of the community to make the development plans.

2.4 The administrators with different school sizes had opinions as a whole and in all individual aspects with no statistically significant difference, but in items with statistically significant difference at the .05 level on the school cooperating insolving community problems by giving advice to community leaders on making plans and projects, the school allowing people to use the playground for exercises, the school being the center for collecting or showing local culture, and the school allowing people to use the library; and at the .01 level on the school being the community sport center.

3. The secondary school administrators had additional problems and suggestions about the school network services of the secondary schools as follows :

3.1 Schools lacked of personnel, budget, inter – organizational coordination, and audio – visual materials.

3.2 The regular meeting among leaders of local organizations should be held, policies should be strictly followed, vocational development should be intensively encouraged, and more budget should be allocated.

.....